Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 302

Poznań, środa dnia 3 lipca 1929

Rok XXIV

Kontrasty

Obecne położenie międzynarodowe i natężenie sił narodowych w poszczególnych krajach charakteryzuje sposób obchodu w poszczególnych krajach dziesiątej rocznicy traktatu wersalskiego, jako wyniku zwycięstwa państw sprzymierzonych.

Otóż rocznicę tę obchodzono tylko w Polsce i w Niemczech. We Francji natomiast jedynie z goryczą porównywano chwile triumfu zprzed dziesięciu laty z obecnem położeniem, kiedy Francja pod grozą zapłaty Stanom Zjednoczonym w dn. 1 sierpnia 10 miljardów franków musi zobowiązać się wobec nich na spłatę długów jeszcze przez 59 lat, nie wiedząc, czy Niemcy płacić jej będą odszkodowania na zasadzie planu Younga, a będąc naciskaną przez Anglję w sprawie natychmiastowego opróżnienia Nadrenji. Jest istotnie rzeczą prykrą, że Francja w dziesiątą rocznicę swego triumfu narażona jest na podobne przejścia, grożące poważnemi powikłaniami w polityce wewnętrznej. Ale czy nie pada tu ofiarą tego prądu pacyfistycznego, wywołanego zresztą szlachetnemi zamiarami, który nawoływał do pogodzenia się z wrogiem, do zapomnienia o wojnie, zwycięstwie i traktacie wersalskim? I istotnie usiłowano zapomnieć o tym pakcie zwycięstwa, który przecież zawierał i zawiera źródła mocy dla Francji i jasno wytknięta wskazówkę, jak urządzić i jak kierować Europą.

Tymczasem Niemcy o traktacie wersalskim nie zapomnieli. Dali oni znowu dowód właściwej im solidarności narodowej, skupiającej w sprawach zasadniczych cały naród i wszystkie ugrupowania polityczne z rządem. Rozmaicie obchodzono rocznicę „dyktatu" wersalskiego w Niemczech, ale obchodzono ją wszędzie i przez wszystkich.

Prezydent Hindenburg i rząd Rzeszy wydali specjalną odezwę do narodu, rozpoczynającą się od słów „dziś jest dzień żałoby", a zawierającą protest specjalnie przeciwko uznaniu w traktacie wersalskim Niemiec za odpowiedzialnych za wybuch wojny. Pruskie ministerstwo oświaty wydało polecenie, by wszystkim dzieciom niemieckim, przypominano w dniu 28 czerwca „krzywdy" i „straty" niemieckie, które należy odzyskać. Odbyły się tysiące mniej lub więcej gwałtownych zebrań, cała prasa, bez względu na przekonania, zamieściła zasadnicze artykuły, poświęcone tej sprawie. Łatwo się domyśleć, jaki był ogólny ton tych manifestacyj. Na tej samej stronie, dla przykładu, podajemy głos organu Stresemanna „Deutsche Allgemeine Zeitung". Z dziesiątej rocznicy traktatu wersalskiego skorzystano, by mówić Niemcom o konieczności jego zmiany, by zmobilizować ich do dalszej akcji odwetowej.

Wobec milczenia krajów zachodnich w takim właśnie dniu, zachowanie się Niemiec było uderzające. Jest ono wskaźnikiem, gdzie, bądź co bądź, gromadzi się więcej konsekwentnej woli politycznej.

W tem oświetleniu trudno nie uznać zasługi tych przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy — wśród milczenia niestety czynników oficjalnych — rzucili myśl urządzenia obchodu traktatu wersalskiego w Polsce. Obchód ten był ze względów międzynarodowych i ze względu na coraz gwałtowniejsze ataki Niemiec na Polskę wprost konieczny. Brak jetgo smutnie świadczyłby o uświadomieniu narodowem społeczeństwa i o jego poczuciu odpowiedzialności.

W dniu 28 czerwca — naród polski, przez usta swoich najlepszych wyrazicieli, oświadczył, że dla niego traktat wersalski pozostaje fundamentem prawnym wolności, którego bronić będzie nieugięcie. Oddźwięk, jaki ta sprawa znalazła w kraju, manifestacje, jakie odbywały się w dniu obchodu w Poznaniu oraz serja dalszych już uroczystości w całej Polsce są dowodem, jaka jest istotna wola narodu. Było rzeczą dobrą, że woli tej dano wyraz, i że jasno określono fizjonomję narodu polskiego wobec coraz zuchwalszych Niemiec i zdezojentowanej lub zniechęconej Europy. Dbanie o uwypuklenie wyrazu narodu jest zawsze konieczne, bo tylko naród z wyrazem coś znaczy w świecie.

Data rocznicy traktatu wersalskiego jasno wskazała na dążenia narodu niemieckiego, niemniej jednak jasno określiła wyraz narodu polskiego. Zaświadczyła ona znowu, że rdzeń i instynkt narodowy w Polsce jest zdrowy. Na nim też opierać się należy i jego kształcić.

Francja rozgoryczona na Amerykę

Paryż, 3. 7. (AW.) Tutejsza opinja społeczna jest ogromnie rozgoryczona na stanowisko Ameryki w sprawie długów. W kołach politycznych coraz częściej słyszy się głosy, iż Francja wkrótce będzie zmuszona wobec nieprzejednanego i wciąż wzrastającego wpływu kapitału amerykańskiego, zawrzeć aljans ekonomiczny z Niemcami.

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.). „Kurjer Warszawski" donosi z Paryża:

Możliwość kryzysu ministerjalnego i utworzenia gruntownie zmienionego w swym składzie nowego gabinetu Poincarégo uważana jest w kołach politycznych za rzecz jakoby zdecydowaną. Natomiast data przeprowadzenia rekonstrukcji zależy jeszcze od obrotu, jaki wezmą wypadki dni najbliższych.

Trzy mowy polityczne, wygłoszone przez trzech wodzów lewicy: Bluma, Caillaux i Daladiera, stanowią niezwykle ważkie posunięcie w obecnej sytuacji. Dali oni niedwuznacznie do zrozumienia, że większość głosów radykalnych przechyli szalę parlamentu na stronę ratyfikacji, przyczem socjaliści, jeżeli nie będą głosowali za, z pewnością nie będą głosowali przeciw. Dzięki też tym mowom Poincaré pewny jest teraz znalezienia w parlamencie większości ratyfikacyjnej, ale byłaby to większość wyraźnie lewicowa, podczas gdy gabinet obecny posiada orjentację centrowo-prawicową. Wynika z tego, że w podobnym układzie rzeczy Poincaré zmieni skład swego rządu w kierunku uzgodnienia go ze składem większości ratyfikacyjnej.

Dodatkowym argumentem za orjentacją lewicową polityki francuskiej jest, oczywiście, dojście do władzy rządu Mac Donalda. Wszakże wtajemniczeni twierdzą, że żadna zmiana w polityce francuskiej nie wpłynie na powstrzymanie Mac Donalda od ryzykownych decyzyj, jakie przygotowuje w dziedzinie polityki zagranicznej. Jeszcze dzisiaj rozeszły się alarmujące pogłoski, że Mac Donald nie oglądając się na nic, poczynił już przygotowania do natychmiastowego wycofania załogi angielskiej z nad Renu, co byłoby pogwałceniem rezolucji genewskiej z dnia 16 września 1928, opiewającej, iż rozmowy w sprawie ewakuacji zaczną się dopiero po uregulowaniu wszystkich zagadnień przedwstępnych, jak likwidacja problematu długów i odszkodowań, opracowanie statutu banku międzynarodowego, powołanie do życia komisji konstytucyjnej w strefie zdemilitaryzowanej i t. d. Otóż p. Mac Donald, wycofując wojska angielskie przed załatwieniem jakiejkolwiek z powyższych spraw, postępuje w sposób wręcz sprzeczny z pozwiętemi solennie zobowiązaniami poprzedniego rządu angielskiego. Niema potrzeby stwierdzać, ile goryczy wypełnia serca francuskie tak pochopna akcja w duchu desyderatów niemieckich.

Parlament francuski a ratyfikacja umów dłużniczych

Paryż 3. 7. (PAT) Na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych omawiano układy, dotyczące długów, przyczem poddano pod głosowanie trzy wnioski: wniosek o zwykłej ratyfikacji nie uzyskał żadnego głosu, wniosek o odrzucenie ratyfikacji uzyskał 8 głosów przeciwko 15, wreszcie wniosek o ratyfikacji z zastrzeżeniami został przyjęty 15 głosami przy wielu wstrzymujących się.

Sprawa miejsca i czasu konferencji politycznej wielkich mocarstw

Londyn 3. 7. (AW) „Daily Telegraph" donosi, że rząd włoski zgodził się na projekt odbycia konferencji politycznej państw w Londynie, wobec czego już trzy państwa, bo poza Włochami także Belgja i Niemcy, stoją po stronie Anglji, która tembardziej obstaje przy swoim zamiarze. Anglja również nie zgadza się na zbytnie przewlekanie konferencji, co leży w interesie Francji, dąży natomiast do jaknajrychlejszego załatwienia wszystkich spraw.

Berlin 3. 7. (PAT) Prasa, donosząc w obszernych depeszach z Paryża i Londynu o szczegółach onegdajszych kroków dyplomatycznych, jakie podjęli ambasadorowie Rzeszy przy rządach francuskim i angielskim u ministrów spraw zagranicznych Francji i Anglji, podkreśla zgodnie, że ambasadorowie niemieccy otrzymali zlecenie zakomunikowania neutralnego stanowiska rządu Rzeszy w sprawie miejsca obrad konferencji likwidacyjnej, równocześnie zaś zgłoszenia energicznego protestu przeciwko jakimkolwiek planom przeprowadzenia obrad konferencji w kilku oddzielnych etapach. Rząd Rzeszy domaga się załatwienia wszystkich kwestyj, związanych z likwidacją skutków wojny na jednej i tej samej konferencji, traktując tę likwidację jako całość nierozdzielną.

Niemcy cieszą się ze spodziewanej bliskiej ewakuacji Nadrenji

Berlin, 3. 7. (AW.). Prasa niemiecka uderza w nuty triumfu z powodu mającej jakoby nastąpić w najbliższym czasie ewakuacji Nadrenji. Prasa podaje, iż Anglja zamierza wycofać swe wojska z Nadrenji już w najkrótszym czasie, czego dowodem jest jakoby odwołanie manewrów okupacyjnych wojsk angielskich.

„Koelnische Zeitung" pisze, iż strefa koblencka ma być opuszczona przez wojska okupacyjne jeszcze przed 1 września. Niemcy spodziewają się, iż międzynarodowa konferencja dyplomatów ustali osatecznie program ewakuacji Nadrenji.

Najcięższe chwile minęły

W dziesiątą rocznicę podpisania traktatu wersalskiego prasa niemiecka wystąpiła z artykułami, a nawet numerami całemi, zwracającemi się przeciw traktatowi wersalskiemu. Jako jeden z ciekawszych, przytaczamy głos „Deutsche Allgemeine Zeitung", która w sposób następujący oświetla straty, poniesione przez Niemcy na rzecz Polski:

„Dopiero ciężkie położenie Prus Wschodnich otworzyło oczy ogółowi Niemców na istotne znaczenie straty Prus Zachodnich, Poznańskiego i Górnego Śląska. Na ziemiach tych skończyło się nietylko nasze panowanie; w przeciągu lat dziesięciu rozpadł się tam również w znacznej części olbrzymi gmach pracy niemieckiej, wznoszony mozolnie przez całe stulecia. W porównaniu z epoką rozbiorów Polski, zmniejszyła się ludność niemiecka na utraconych terytorjach więcej, niż o połowę. Tak samo skurczyło się nasze władanie ziemią, a jeszcze większe straty poniosły niemiecki przemysł i kapitał".

„Jednak te wstrząsające wypadki — twierdzi „Deutsche Allg. Ztg." — nie były bynajmniej bezpośredniem następstwem podpisania przez Niemcy traktatu wersalskiego. W istocie były to skutki moralnego załamania się i braku kierowniczego autorytetu. Gorzka to prawda, ale musimy ją głęboko sobie rozważyć i przynać otwarcie, że los niemieckiego wschodu mógłby się był zgoła inaczej ukształtować pomimo przegranej wojny. Nie skorzystaliśmy niestety z wielkich sił skupionych na wschodzie z wiosną 1919 r. Co gorsza, sami osłabiliśmy je przez walki partyjne w latach następnych, zamiast je gromadzić i konsolidować w celu utrzymania niemczyzny nawet pod polskiem panowaniem. Starzy nasi przywódcy na wschodzie — zawiedli, nowi musieli odbudowywać wszystko od podstaw i trwonić swe siły w walkach partyjnych".

Jednak w tych ponurych dziesięciu latach klęski i upadku widzi „Deutsche Allg. Ztg." pewne momenty jaśniejsze. Zdaniem tego pisma — najcięższe chwile minęły, a nawet nastąpił już punkt zwrotny. Niemcy w Polsce nie walczą już o swą egzystencję w odosobnieniu. Skrystalizowała się bowiem w ostatnich czasach idea współpracy wszystkich Niemców i całej niemczyzny bez względu na graniczne kordony i przynależność państwową. I w całym narodzie niemieckim utwierdza się coraz bardziej niezłomne przekonanie, że ukształtowanie przez traktat wersalski karty niemieckiego wschodu, że nowe granice Górnego Śląska, Poznańskiego, Prus Zachodnich, Gdańska, Prus Wschodnich i Kłajpedy są jednym wielkim nonsensem i jednem bezprawiem".

I że — dodajemy od siebie — Fryderyka zbrodnia rozbiorów Polski była największą cnotą i zbawieniem ludzkości.

Znaczenie i następstwa uchwały Trybunału Stanu

Gdy cała niezależna opinja, skupiająca się w sprawie przekroczeń budżetowych po stronie Sejmu, widzi w uchwale Trybunału Stanu ważne podkreślenie praw reprezentacji narodu w sprawach budżetowych, prasa prorządowa ze swej strony wykonywa rozmaite harce celem wykazania, że to rząd zwyciężył przed Trybunałem.

Harce te mają na celu obałamucenie opinji publicznej. Faktycznie obóz rządowy poniósł ciężką klęskę i nie może tego ukryć, choć usiłuje. Bo rozważmy jeszcze raz całą sytuację, jaką ona była, przed uchwałą i jaką jest po uchwale.

Za trzech lat rządów majowych Sejm ograniczony został wyłącznie niemal do uchwalania budżetu. Jednak i ta jego atrybucja stała się niedługo formalnością, potrzebną ze względów na wierzycieli zagranicznych. Faktycznie rząd nie trzymał się tego, co Sejm uchwalał, i przekroczył budżet w roku 1927/8 o 563 miljony, w r. 1928/9 co najmniej o 135 miljonów.

Gdy Sejm pozbawiony w ten sposób wszelkiego znaczenia, a tem samem i racji bytu, upominał się o swoje prawa i zażądał przedłożenia dokonanych przekroczeń, najpierw chwycono się stworzonej ad hoc teorji, że przekroczenia będą przedłożone razem z zamknięciami rachunkowemi, a potem, gdy Sejm tę teorję odrzucił, obiecano wprawdzie kredyty dodatkowe przedłożyć, ale obiecano — jak to wynika z oświadczeń p. Piłsudskiego — nieszczerze, dlatego, że faktyczny kierownik rządu wyraźnie sprzeciwił się wnoszeniu do Sejmu tej sprawy. Równocześnie, gdy p. Bartel, nie mając możności spełnienia obietnicy, składał rozmaite oświadczenia Sejmowi, byle tylko otrzymać od niego nowy budżet, prasa rządowa doradzała Sejmowi, aby uchwalił rządowi, czy ministrowi skarbu votum nieufności. Celem tej taktyki było skompromitowanie Sejmu, ponieważ żaden minister, ilukolwiekby ich zmieniono, nie spełniłby żądania Sejmu, a ten, prowadząc przy budżecie walkę polityczną bez żadnego sensu, zdyskredytowałby się w opinji publicznej swem „partyjnictwem", o co właśnie szło obozowi rządowemu.

Kiedy Sejm, rozumiejąc bezcelowość t. zw. odpowiedzialności parlamentarnej, uciekł się do ostatniej, przysługującej mu broni i zagroził odpowiedzialnością konstytucyjną, najpierw myślano, że to pogróżki, a potem, licząc na pomoc Żydów, spodziewano się, że wniosek nie znajdzie poparcia 3/5 Sejmu. Kiedy zaś te rachuby zawiodły, rzucono na szalę walki najcięższy argument: wystąpił Piłsudski i w trzech z kolei oświadczeniach wziął na siebie całą odpowiedzialność zarówno za przekroczenia budżetu, jak i nieprzedłożenie ich Sejmowi.

Tak było przed uchwałą Trybunału. A po niej?

Sejm, — któremu skutkiem oporu rządu groziło pozbawienie najistotniejszej i właściwie jedynej atrybucji: dysponowania groszem publicznym, otrzymał nietylko teoretyczne potwierdzenie swoich praw, ale — co jest tu decydujące — praktyczną możność rozpatrzenia tych wydatków, których nie chciano mu przedłożyć. Przez uchwalenie wniosku o postawienie p. Czechowicza przed Trybunałem Stanu, Sejm w związku z decyzją Trybunału uzyskał podstawę prawną do rozpatrzenia i przyjęcia lub odrzucenia przekroczeń budżetu za rok 1927/8, łącznie z 8 miljonami funduszu dyspozycyjnego w okresie wyborów. I tutaj — wbrew przeciwnym twierdzeniom prasy „sanacyjnej" — okazuje się, że wniosek taki był nie tylko właściwy i celowy, ale dla Sejmu był on jedyną drogą wyjścia.

To, o co szła cała walka, czego rząd pod wyraźnym nakazem Piłsudskiego nie chciał Sejmowi przedłożyć, to Sejm uzyskał drogą okrężną, przez Trybunał Stanu.

I to jest istotne znaczenie decyzji Trybunału. Sejm, nie czekając na żadne przedłożenia czy obietnice rządowe, może obecnie przystąpić — mówiąc językiem Trybunału — do „merytorycznej oceny" postępowania rządu z przekroczeniami budżetowemi.

Co poczną wobec tego sfery rządowe?

Wydawałoby się, że nie pozostaje im inne wyjście, jak spowodować rozwiązanie tego Sejmu i próbować szczęścia z innym. Tylko, że przeprowadzenie nowych wyborów na platformie przekroczeń budżetu, a zwłaszcza owych 8 miljonów w zeszłym okresie wyborczym, nie wróży partji rządowej niczego dobrego.

Drugą ewentualnością byłaby kapitulacja przed Sejmem, coby rządowi mogło przynieść poparcie lewicy. Ale, co powiedziałoby na to prawe skrzydło „sanacji", i jakich dalszych ustępstw politycznych zażądałaby lewica?

Tak, czy inaczej uchwała Trybunału Stanu przyśpiesza ostateczne dojrzenie i rozstrzygnięcie konfliktu między Sejmem a rządem, a raczej Piłsudskim. Do rozgrywki tej Sejm został uchwałą Trybunału poważnie wzmocniony.

M. K.

Przypomnienie

Przeciwnicy obozu naszego twierdzą, jakoby w wojnie światowej Narodowa Demokracja myślała była wyłącznie o zjednoczeniu ziem polskich z zaniedbaniem postulatu samodzielnej państwowości polskiej. Było inaczej. Do świadczących o tem dokumentów dodajemy — jako przypomnienie — artykuł wstępny pióra prof. Jana Gwalberta Pawlikowskiego, prezesa Stronnictwa Demokratyczno - Narodowego, wydrukowany w okresie wczesnym wojny, a mianowicie 2 lutego roku 1915 w piśmie „Zjednoczenie", które wychodziło we Lwowie w czasie okupacji rosyjskiej. W trudnych okolicznościach prof. Pawlikowski postawił zjednoczenie i samodzielność, jako postulaty współrzędne wykazując przytem słusznie, że samodzielność nie zbudowana na zjednoczeniu Polski, byłaby fikcją. Jako znamienny przyczynek do dziejów naszej walki o zjednoczenie i wyzwolenie, przytaczamy poniżej wywody prezesa Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego:

Dwa są hasła naczelne polityki polskiej: oba współrzędne, oba równie ważne, bo oba wchodzą koniecznie i nierozdzielnie w pojęcie wskrzeszenia ojczyzny... Czemżeby była Polska zjednoczona, gdyby nie miała własnej osobowości, własnego „ja", możności swobodnego, do własnej natury przystosowanego materjalnego i duchowego rozwoju? Nie byłaby to Polska żywa, ale zawsze jeszcze tylko jakaś Polska „in potentia". A z drugiej strony czyż byłaby naprawdę Polską — większa lub mniejsza cząstka tylko naszej ziemi, posiadająca czy w formie unji personalnej, czy realnej, czy nawet w formie odrębnego państewka „buforowego" (jak sobie niektórzy wyobrażają) zupełną samoistność? W pierwszym wypadku, w razie unji, problem odbudowania Polski pozostałby mniej więcej ten sam, co dzisiaj, pozostałyby te same troski, to samo zarzewie cierpień i walk na przyszłość. W drugim — przedstawiałby się coprawda niestety inaczej: państewko buferowe byłoby może grobem sprawy polskiej. Samo za słabe, ażeby odegrać rolę Piemontu, przestałoby też interesować kogokolwiek swemi aspiracjami zjednoczenia. Sprawa polska uważanaby była w rozumieniu międzynarodowem za rozwiązaną, tembardziej uważałyby ją za taką państwa zaborcze. Ziemie irredenty uległyby powolnemu obumarciu.

Z tych to powodów, jakkolwiek oba hasła zjednoczenie i samodzielności są równorzędne, sprawa głoszona przez pierwsze wysuwa się jako podstawowa. Przyczyniają się do tego i inne jeszcze względy. Przedewszystkiem niebezpieczeństwo zwłoki co do zaboru pruskiego. Niepodobna zamykać oczu na to, że pomimo bohaterskiej walki braci naszych w tym zaborze, ziemia usuwa im się coraz to bardziej zpod nóg, a niema zdaje się granic, przy których musiałaby się wreszcie zatrzymać pruska bezczelność, kolebka Polski woła o ratunek zanim będzie zapóźno.

Ale i gdzieindziej jawi się niebezpieczeństwo zwłoki: Polska w podziałach, jedna i nierozdzielna mimo kordony, zaczyna na lepiszczu swojem duchowem ukazywać groźne rysy. Odmienne warunki bytu, różne ustawodawstwo, wpływ odrębnych kultur, z któremi w bliższy wchodzą stosunek, wszystko to coraz bardziej różnicuje trzy dzielnice, a własne domowe troski i zadania przygłuszają jedność myśli narodowej. Słowo „my" mówi się, prawda, zawsze jeszcze w narodowe święta, w dnie powszednie mówi się coraz częściej „oni".

Zresztą jakiekolwiek byłyby na te rzeczy, a zatem i na punkt wyjścia polskiej polityki poglądy, jedno jest decydujące: chwila historyczna, którą przeżywamy przynosi nam hasło zjednoczenia. Tylko nauczyciel lub doktryner będzie się w takim momencie zastanawiał „coby było — gdyby...?" Polityk realny, człowiek czynu, chwyta okazję za czub, z przodu, wiadomo — mówi łacińskie przysłowie — „Fortuna z tyłu jest łysą".

Wojna jest walką o terytorjum, z natury rzeczy więc jako problem terytorjalny wysuwa się w niej naprzód problem zjednoczenia. Nie wolno z niepokoju o niepewne „jutro" przemarnować „dzisiaj", bo „dziś" jest ojcem „jutra". A o zjednoczeniu można i to powiedzieć, że ono jest nietylko skarbcem samo w sobie, ale, że jest zarazem najpewniejszem, najmniej zawodnem nasieniem swobody.

Jakie są tedy w położeniu obecnem naszem obowiązki? O tem właśnie powinniśmy myśleć i radzić, przy tem zagadnieniu skupiać się wszyscy w wierze i nadziei, o tem też mówić będzie nasze pismo. Snobom i kabotynom zostawmy gesta boczącej się panny, albo bramina wyższego nad zabiegi tego świata; za wielkie rzeczy są w grze, aby je załatwiać arlekinadą. Nie pytajmy czy zachowanie się nasze może w czemkolwiek wpłynąć na bieg wypadków, prawdziwy obywatel działa tak, jakgdyby na nim samym cała za sprawę publiczna ciążyła odpowiedzialność. To jest kryterjum, po którem rozróżnia się obywatela od mydłka.

Nie pytajmy się też trwożliwie, coby było, gdyby losy wojny, wbrew wszelkim przewidywaniom, zawiodły nasze oczekiwania i Polska nie została, mimo wszelkie, jakie ponosi ofiary, wyzwolona od udziału w „dobrodziejstwach kultury niemieckiej". Wytyczną naszego myślenia i działania musi być fakt, że sprawa polska została już podniesiona.

Po wojnie, jakikolwiek byłby jej wynik, zostanie dla nas zdobycz jedna: postawienie sprawy odbudowania Polski jako sprawy europejskiej. Ten fakt będzie osią przyszłej polityki polskiej. Ten fakt niweczy sam przez się maskę polityki trójlojalizmu, którą odziewaliśmy się biedni niewolnicy, jak słaby chrząszcz chroni się od ciosu udaniem zdechłego. I zgoła nowa nastąpi orjentacja sposobu naszych działań i sojuszów. Wojna, która się nie skończy odbudowaniem Polski, będzie wojną niedokończoną. Ci sami, którzy ją prowadzili pod tym hasłem, będą ją musieli dokończyć. Więc ci, co skarżą się na okropności wojny, niech zważą, czy na ziemi naszej zniszczonej burzą, nie lepiej odbudować się i zagospodarować na stałe, niżeli stawiać szałasy z gałęzi, jak niegdyś Żydzi na pustyni, w tem oczekiwaniu, że nowa burza za lat dziesiątek na nowo zniszczy domostwa i rozgoni dobytek. Bo wojna dzisiejsza otworzyła pośrodku Europy wulkan, który, jeśli go sama nie zagasi, wybuchać będzie tak długo, dopóki w trwałą epokę zjednoczonej i wolnej Polski nie zakrzepnie.

Depesze do Dmowskiego i Paderewskiego

Narodowe Koło Gospodarcze w radzie miejskiej m. st. Warszawy na posiedzeniu w dniu 1 lipca 1929 roku uchwaliło wysłać do Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego, którzy w imieniu Polski położyli swe podpisy pod traktatem wersalskim, depesze następującej treści:

I.

Roman Dmowski
Chludowo pod Poznaniem, poczta Wargowo.

W dziesiątą rocznicę podpisania Traktatu Wersalskiego, Narodowe Koło Gospodarcze w radzie miejskiej m. st. Warszawy zwraca się do Ciebie, Dostojny Panie, jako do Tego, który wytrwałą, celową, mądrą i przewidującą polityką swoją doprowadził do urzeczywistnienia marzeń narodu.

Uznając w Tobie wodza narodu, twórcę zjednoczenia i niepodległości Polski, Narodowe Koło Gospodarcze śle Ci wyrazy najgłębszej czci, hołdu i wdzięczności.

Warszawa, dnia 1 lipca 1929 r.

Narodowe Koło Gospodarcze

Marjan Borzęcki, Wacław Burcicki, Tadeusz Chrzczonowski, Jan Daniewski, Władysław Dobrzyński, Jan Furuhjelm, Wiesław Gąssowski, Aleksander Girdwoyń, Stanisław Hirszel, Konrad Ilski, Adam Jaszczołt, Zofja Jętkiewiczowa, Józef Karasiński, ks. Mieczysław Krygier, Stefan Kwiatkowski, Witold Lebiedziński, Feliks Łopieński, Henryk Maciejewski, Jan Mencel, Jerzy Michalski, Kazimiera Neronowicz-Szpilewska, ks. Karol Niemira, Stanisław Orłowski, Aleksander Około-Kułak, Feliks Pawłowski, Emil Rauer, Zbigniew Rozmanit, Bolesław Rybiewski, Wacław Rydzykowski, Iza Rzepecka-Moszczeńska, Ludwik Rząśnicki, Adam Sowiński, Witold Staniszkis, Marjan Stępniewski, Dymitr Szarzyński, Jan Tłuchowski, Stanisław Wilczyński, Seweryn Wachowski, Stanisław Węgierski, ks. Adam Wyrębowski, Władysław Zawadzki.

II.

Ignacy Paderewski
Morges, Szwajcarja.

W dziesiątą rocznicę podpisania wespół z Romanem Dmowskim traktatu wersalskiego, Narodowe Koło Gospodarcze w radzie miejskiej śle Ci, Dostojny Panie, wyrazy najgłębszej czci i wdzięczności, jako temu, który serce swoje i genjusz wśród obcych i swoich poświęcił idei niepodległości zjednoczonej ojczyzny.

Warszawa, dnia 1 lipca 1929 r.

Narodowe Koło Gospodarcze

(Następują te same podpisy, co na depeszy do Romana Dmowskiego.)

„Ksiądz" Oraczewski przeciw księdzom ze Stronictwa Narodowego

Jak donosi „Słowo" radomskie, zawieszony w czynnościach kapłańskich „ksiądz" Oraczewski wystąpił w Radomiu z jednym ze swych gościnnych występów, w którym przedstawił siebie jako proroka, Piłsudskiego jako tego, którego Mickiewicz miał na myśli, mówiąc: „Imię jego czterdzieści i cztery", a księży, należących do Stronnictwa Narodowego, jako — heretyków.

Kapłani nasi — przeboleją to...

Napad na misję katolicką w Chinach

(KAP) Donoszą z Tokio, że w prowincji Heiludzian, rozbójnicy chińscy napadli na katolicki zakład misyjny, przyczem został zamordowany amerykański misjonarz o. Stinn, zabudowania zaś misji spalone.

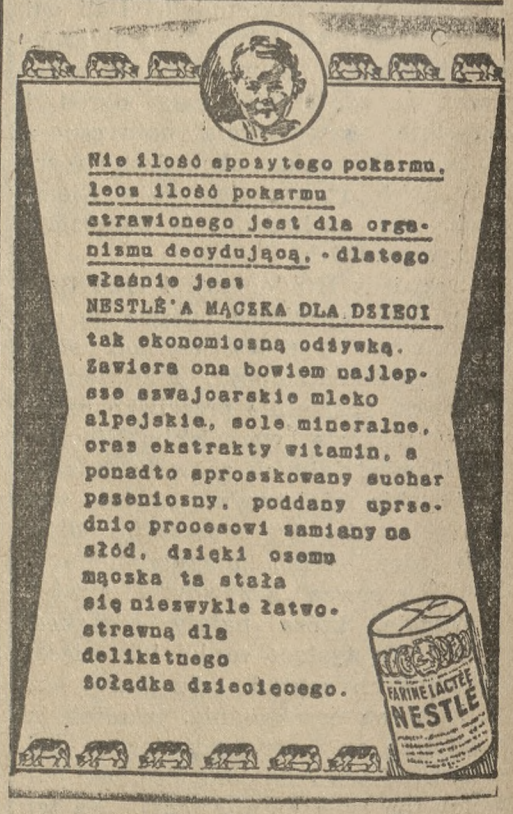

nw

POKAZ MŁOCKI MŁOCARNIĄ „IDEAL"
fabryki ADVANCE - RUMELY THRESHER COMPANY
urządza firma STANDARD-LLOYD
Lwów, ulica Kopernika 17 Telefon 43-03
podczas tygodnia rolniczego, w dniach 3-go do 7-go lipca w dobrach WP. Dr. Stefana Dąbrowskiego w Jeziorkach, stacja kolejowa Otusz pod Poznaniem. Pokaz odbywać się będzie w dniach wyżej oznaczonych, między godziną 14-tą a 18-tą.
Zapewnione zostały wszelkie udogodnienia przejazdów. Oprócz dogodnego połączenia kolejowego odjazd z Poznania do stacji Otusz o godz. 13,55, kursować będzie autobus do Jeziorek, odjazd o godz. 13-tej z przed Hotelu Saskiego, ul. Wrocławska 15.
T.W. 2396

Nędza w Łodzi

Alarmujący artykuł „Rozwoju" — Potrzeba zmiany dotychczasowego systemu

Łódź, 3. 7. (Tel. wł.) Dziennik „Rozwój" zamieszcza alarmujący artykuł na temat obecnego stanu gospodarczego Łodzi. Czytamy w nim co następuje:

„Dzisiaj nędza naszego miasta, przechodzi najbardziej fantastyczne granice. — 75 procent robotników pracuje od dłuższego czasu od 2 do 4 dni w tygodniu, zarabiając zazwyczaj łącznie z liczną familją od 8 do 20 złotych tygodniowo.

„Liczba bezrobotnych rośnie. Część z nich zaledwie jest zarejestrowana i pobiera zapomogę. Ci, co pracują, stoją pod mieczem Damoklesa redukcji.

Aby choć w przybliżeniu wiedzieć, co się dzieje w Łodzi, — wystarczy powiedzieć, że największe w Rzeczypospolitej, a prawdopodobnie na kontynencię Europy zakłady manufakturowe Scheiblera i Grohmana idą zaledwie dwa dni w tygodniu, przyczem już zredukowano 3.000 robotników, a administracja dokłada starań, aby i reszta uniknęła tego losu. Oto kilka cyfr dotyczących większych zakładów przemysłowych:

Widzew pracuje dwa dni, Silberstein wymówił na dwa tygodnie, Rosenblatt — przędzalnia zamknięta, Kinderman — sekwestr sądowy, A. Meister — sekwestr sądowy, Stolarów — zamknięty, Poznański — 3 dni w tygodniu, Biderman — 3 dni w tygodniu, Eizenbraun — 2 dni w tygodniu, Lorenz & Krusche — 3 dni w tygodniu, Borst, Zgierz — 2 dni w tygodniu, Leonhard — 3 dni w tygodniu, Barciński — 3 dni w tygodniu, Linder, Pabjanice — 2 dni w tygodniu, Ozorkowska manufaktura 2 dni w tygodniu, Geyer — 3 dni w tygodniu.

W Zduńskiej Woli na 91 fabryk czynne są tylko 3. W Konstantynowie pod Łodzią zamknięte 81 procent fabryk i t. d. Wymieniliśmy tu cały szereg największych zakładów, w których liczba robotników wynosi od 1.000 do 8.000 robotników — a całego legjonu drobnych i średnich zakładów nie wymieniamy wcale, bo te z reguły stoją albo co gorzej jeszcze... leżą".

W dalszym ciągu pismo stwierdza, że ten stan rzeczy stanowi niezwykle podatny grunt dla agitacji bolszewickiej, gdyż masy robotnicze pogrążone są w rozpaczy. Pismo kończy następująco:

„Tutaj gwałtownie jest potrzebną zmiana dotychczas stosowanych środków zaradczych, gdyż nakazy płatnicze, wymiary podatkowe, licytacje i sekwestry i inne doskonałe medykamenta, które z jednostajnością lekarza Kasy Chorych ma rząd do dyspozycji, już zdrowi z trudem przetrzymują, a co dopiero mówić o rozbitkach osłabionych katastrofą i doprowadzonych do ostateczności.

„S. O. S., — zalewają nas czerwone fale, zalewa nas głucha rozpacz..."

Zatargi zarobkowe w przemyśle metalowym

Bielsko, 3. 7. (AW.). W związku z rozbiciem pertraktacyj, jakie się toczyły pomiędzy Związkiem Przemysłowcow Metalowych w Bielsku a pracownikami, zakłady przemysłowe „Górnicza i Hutnicza Spółka Akcyjna" w Węgierskiej Górce oraz fabryka śrub w Sporyszowie pow. żywieckiego na polecenie Związku Przemysłowców w Bielsku przerwały pracę, ogłaszając lokaut. Lokaut ma charakter lokalny.

Na dzień 3 b. m. ma być zwołana powtórna konferencja przemysłowców z robotnikami w Bielsku. W dniu 1 b. m. robotnicy w Węgierskiej Górce zażądali od dyrekcji przeprowadzenia pertraktacyj niezależnie od Związku Przemysłu w Bielsku. Żądaniu temu ze względu na normy organizacyjne dyrekcja odmówiła, wobec czego robotnicy w liczbie 700 ogłosili strajk. Strajkiem kieruje miejscowy oddział Związku Robotników Przemysłu Metalowego. Przebieg strajku spokojny.

Proces Ulitza — 23 lipca

Katowice, 3. 7. (AW.). Jak się dowiaduje korespondent Agencji Wschodniej, rozprawa przeciwko dyrektorowi „Volskbundu", byłemu posłowi na sejm śląski Ulitzowi, oskarżonemu o ułatwianie poborowym ucieczki zagranicę, odbędzie się dnia 23 b. m. przed izbą karną sądu okręgowego w Katowicach. Rozprawa potrwa jeden dzień.

Ze strony prokuratora powołanych jest 6 świadków i 3 rzeczoznawców. Przewodniczyć będzie sędzia Herlinger, oskarżać prokurator Małkowski. Obrony podjęli się adwokaci: z Warszaw, Lieberman i z Katowic Baj.

Niemieckie zbrojenia przeciw Polsce

Rozmowa Leona Daudeta z pacyfistą niemieckim

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) Donoszą tutaj z Paryża, że naczelny publicysta „L'Action Français" Daudet opublikował sensacyjną rozmowę z jednym z niemieckich pacyfistów.

Pacyfista ów miał interpelować Stresemanna, dlaczego Niemcy budują wzdłuż granicy polskiej a zwłaszcza wzdłuż Pomorza ofensywne utwierdzenia, które mogą tylko być podstawą zamiarów inwazyjno - aneksyjnych. Stresemann uśmiechnął się i twierdził, że nic nie wie o tych ofensywnych fortyfikacjach. Zalecił niemieckiemu pacyfiście, ażeby ten za pośrednictwem szefa biura ministerstwa spraw zagranicznych uzyskał od Groenera zezwolenie na objazd terytorjum pogranicznego i utwierdzeń antypolskich.

Generał Groener pomimo interwencji szefa biura min. spraw zagranicznych odmówił zasadniczo pacyfistom oglądania fortyfikacyj nad granicą polską. Pacyfista ów w ten sposób utwierdził się w przekonaniu, że Niemcy wzdłuż Pomorza i granicy polskiej przygotowali cały pierścień utwierdzeń i obozów warownych. (w)

Głód w „raju" sowieckim

Podwyżka taryf kolejowych

Moskwa, 3. 7. (AW). Rada komisarzy ludowych Związku Sowietów wspólnie z prezydjum sowietu moskiewskiego obradowała nad sprawami walki z kryzysem aprowizacyjnym w stolicy. Wobec tego, że zwiększyć dowóz chleba nie da się, postanowiono od 15 lipca zmniejszyć rację chleba kartkowego. Jednocześnie postanowiono wysłać na Syberję oddziały karne na wieś dla przymusowego odebrania chleba włościanom, którzy nie chcą go sprzedawać dobrowolnie.

Moskwa, 3. 7. (PAT). Z dniem 1 lipca b. r. podniesiona została osobowa taryfa kolejowa na kolejach sowieckich. Wprowadzono nowe stawki taryfowe oraz podwyższono opłatę za miejscówki i pośpiech.

„Zjednoczony Klub Włościański"

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) Rokowania pomiędzy „Wyzwoleniem", Stronnictwem Chłopskiem i „Piastem" posunęły się tak dalece, że obecnie traktują w sprawie utworzenia bloku klubów chłopskich pod nazwą „Zjednoczony Klub Włościański". Klub ten liczyłby około 80 posłów i byłby po B. B. najliczniejszy. (w)

Niemcy a rokowania z Polską

Berlin 3. 7. (PAT) „Berl. Tageblatt" donosi, że w ostatnich dniach toczyły się w obecności niemieckiego posła w Warszawie p. Rauschera narady w zainteresowanych resortach rządu Rzeszy. Narady dotyczyły sprawy rokowań handlowych polsko-niemieckich. W naradach tych zastanawiano się szczegółowo nad sytuacją, jaka powstała w związku z ostatnio uchwalonemi przez Reichstag podwyżkami celnemi.

Również gabinet Rzeszy na wczorajszem posiedzeniu miał zastanawiać się nad położeniem obecnem w rokowaniach handlowych z Polską.

Ofiary kasyna sopockiego

Samobójstwa dwóch kupców

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) W zatoce gdańskiej wyłowiono zwłoki kupca z Sopotu Maksa J., który szukał w ruletce ratunku dla swego bankrutującego przedsiębiorstwa, a gdy wszystko stracił, rzucił się do morza.

W jednym z hoteli w Sopocie odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru właściciel winiarni Jan Ciżewski, który również zgrał się w kasynie. (w)

Samobójstwo oficera

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) Podporucznik K. O. P., Blonk zastrzelił się wczoraj w Warszawie w hotelu „Polonia", (w)

Rada Ministrów

Warszawa, 3. 7. (AW.). Jak już donosiliśmy, jutro odbyć się ma posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem premjera Świtalskiego. W posiedzeniu tem ma wziąć również udział min. Piłsudski.

Piłsudski nie jedzie do Rumunji

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) Jedna z agencyj donosi, że tegoroczny urlop wypoczynkowy min. Piłsudski zamierza spędzić z rodziną w swojej osadzie Świątniki pod Wilnem, wbrew pierwotnym zapowiedziom i projektom wyjazdu do Rumunji. (w)

Aresztowanie sprawcy przejechania żołnierzy

Katowice, 3. 7. (PAT.) Dochodzenia policyjne doprowadziły do ujęcia sprawcy przejechania pod Lublińcem samochodem żołnierzy w osobie właściciela automobilu Dyrbusza, wracającego z wystawy z Poznania. — Po wypadku, który miał miejsce dnia 1 lipca w porze nocnej, zatrzymał się Dyrbusz za Lublińcem w lesie wskutek pęknięcia opony.

Jeden z żołnierzy, jak wykazało śledztwo, wleczony był przez samochód na przestrzeni około 120 m. od miejsca wypadku, wskutek czego doznał rozbicia czaszki, połamania żeber i kończyn. Właściciel samochodu został aresztowany.

P. Dewey w Moskwie

Moskwa 3. 7. (PAT) Doradca finansowy rządu polskiego p. Dewey przybył z Charkowa do Moskwy.

Ojciec św. opuści mury Watykanu

Rzym 3. 7. (PAT) Potwierdza się wiadomość, że Ojciec św. opuści 25-go bm. mury Watykanu i weźmie udział w procesji.

Morderca cara — trockistą

Warszawa, 3. 7. (Tel. wł.) Z Moskwy donoszą, że z rozporządzenia sowieckiego Politbiura został odstawiony do Moskwy pod silną strażą zabójca rodziny carskiej, Biełoborodow. Ze stacji odesłano go na Łubiankę do gmachu G. P. U., gdzie zażądano od niego zeznań w sprawie organizowania nielegalnej organizacji zwolenników Trockiego. Biełoborodow odmówił wszelkich wyjaśnień.

Nowy rząd japoński

Tokio, 3. 7. (PAT). Nowy gabinet ukonstytuował się. Prezesurę objął Hamaguchi, sprawy zagraniczne — baron Shidehara, sprawy wewnętrzne Kenzo Adatci.

Król Fuad w Bernie

Bern, 3. 7. (Radjo wł.) Król Fuad przybył dziś do stolicy Szwajcarji, uroczyście witany.

Głodówka uwięzionych terrorystów hinduskich

Londyn, 3. 7. (AW). Donoszą z Lahore w Indjach, że dwaj rewolucjoniści hinduscy, którzy przed niedawnym czasem dokonali zamachu bombowego na zgromadzenie ustawodawcze, odbywający obecnie przymusowe roboty, od 14 dni głodują na znak protestu przeciw decyzji administracji więziennej, która nie stosuje do nich regulaminu, przysługującego politycznym przestępcom. Specjalna komisja rządowa ma zająć się zbadaniem sprawy głodówki Hindusów.

Wznowienie rokowań rumuńsko-węgierskich

Bukareszt, 2. 7. (AW.). Prasa donsi, iż rząd rumuński zaproponował rządowi węgierskiemu wznowienie przerwanych rokowań w sprawie optantów. Jako miejsce obrad rząd rumuński zaproponował Bukareszt.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,02 zł, gotówką — 211,59 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,65 zł, gotówką — 172,31 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, dnia 3 lipca 1929 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego miał tendencję spokojną.

Na rynku papierów procentowych płacono za 5 proc. pożyczkę konwersyjną 51—50 proc., również poszukiwano 8 proc. listy dolarowe po 93 proc., 6 proc. listy żytnie handlowano mniejszą ilość po 24,50 bez notowania. 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 44 proc.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych robiono tranzakcje Bankiem Polskim po 159.50—159.—, za Tri płacono 130.—. Poza tem robiono mniejsze tranzakcje bez notowania Herzfeldem po 40.— i Cegielskim po 35.— w oddaniu.

Cedula urzędowa z dnia 3 lipca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 51 — 50 P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 93.— P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 44.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 159½ — 159 +

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Tri I em. zł 130.— P.

Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 3 lipca 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn. tr.	8,88 sp.	8,90 kup.	8,86

Dewizy

Belgja	tr. 000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Holandja	„ 358,10	„	359,00	„	357,20
Londyn	„ 043,24	„	043,35	„	043,13
Nowy Jork	„ 008,90	„	008,92	„	008,88
Paryż	„ 034,88	„	034,97	„	034,80
Praga	„ 026,38	„	026,45	„	026,32
Szwajcarja	„ 171,51	„	171,95	„	171,09
Wiedeń	„ 125,37	„	125,68	„	125,06
Włochy	„ 046,67	„	046,79	„	046,55

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000,00	106,50	106,25
5% poż. premj. dol.	058,50	057,50	058,00
6% poż. dol.	000,00	000,00	083,25
10% poż. kol.	000,00	000,00	102,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	000,00—160,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Elektrownia w Dąbr.	000,00—090,00
Siła i Światło	000,00—125,00
Modrzejów	025,50—025,00
Starachowice	026,50—026,25

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 3 lipca 1929

Pszenica marchijska	244,00—245,00
lipiec	256,00—259,00
wrzesień	261,00—262,50
październik	266,00—265,50
Tendencja dla pszenicy mocna.	
Żyto marchijskie	216,00—219,00
lipiec	231,00—233,00
wrzesień	232,00—233,00
październik	232,00—233,00
Tendencja dla żyta mocna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	180,00—187,00
Tendencja dla jęczmienia mocna.	
Owies marchijski	188,00—198,00
lipiec	207,00—210,00
wrzesień	212,50—215,00
Tendencja dla owsa mocna.	
Mąka pszenna	29,00—33,00
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia	29,25—32,00
Tendencja mocna.	
Otręby pszenne	12,25—12,50
Otręby żytnie	12,25—12,50
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,50
Bób polny	21,00—23,00
Wyka	27,00—30,00
Łubin niebieski	18,50—19,50
Łubin żółty	27,50—28,50
Seradela nowa	00,00—00,00
Makuch rzepakowy	00,00—19,30
Makuch lniany	23,00—23,30
Wytłoki suszone	00,00—10,60
Śrót Soya	19,60—20,50
Płatki ziemniaczane	00,00—17,40

Notowania złotego w Berlinie z dnia 3 lipca 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,975—47,175
Noty wielkie: 46,85—47,25

Brutalny napad na artystów polskich w Gdańsku

W ubiegłym tygodniu artyści filmowi firmy „Faf-Lux", wśród nich sympatyczny i popularny p. Władysław Walter, przybyli z Gdyni do Gdańska, w celu nakręcenia obrazu morskiego p. t. „Miłość pod banderą".

Kiedy w zaułkach koło kościoła Panny Marji przystąpili oni do pracy, jakiś prowokator ze „Stahlhelmu" sprowadził bandę opryszków, aby uniemożliwić pracę artystów polskich. Zbiry zaczęli wymyślać artystom od małp, pluć na nich, kobiety zaś sąsiedn. domów ukazały się w oknach z garnkami gorącej wody. Lada chwila mogło dojść do krwawej masakry artystów polskich, tak jak to się stało w Opolu.

Zawezwana policja, miast aresztować rozwydrzonych napastników, zaprowadziła do aresztu 2-ch artystów polskich, ubranych w mundury marynarki polskiej, pp. Waltera i Zajączkowskiego. Komendant policji gdańskiej podczas przesłuchiwania, patrząc na mundury marynarskie zapytał: „W jakiej armji służycie?" Mimo wyjaśniającej odpowiedzi, artystów przetrzymano 2 godziny w areszcie.

Należy zaznaczyć, że w przeddzień naświetlania filmu sekretarz p. Rosen otrzymał od prezydjum policji ustne pozwolenie nakręcenia obrazu „Miłość pod banderą". Prasa gdańska zamiast wyrazów ubolewania, zarzuciła artystom polskim „nietakt", gdyż dokonywali zdjęć w dniu „żałoby", czyli w rocznicę traktatu wersalskiego.

Krwawe zajście w Piastowie

„Gazeta Warszawska" pisze co następuje:

„Krwawe zajście w Piastowie, które odbiło się głośnem echem w całej prasie polskiej, miało też charakterystyczne skutki: oto pociągnęło ono na prasę opozycyjną cały szereg konfiskat. Konfiskata „Gazety Warszawskiej" za artykuł w dniu 19 ub. m. pt. „Co opowiada p. Wójcikowa" została przez sąd uchylona. Jak widzimy artykuł skonfiskowany zawiera tylko suche przedstawienie faktów przez p. Wójcikową. Oto treść skonfiskowanego artykułu:

„O zajściu w Piastowie podawaliśmy relacje, pochodzące od p. Józefa Wójcika oraz od poruczników: Cebrowskiego i Nowaczyńskiego. Czwartą osobą, która była obecna przy zajściu jest p. Wójcikowa. Jakżeż ona przedstawia owo zajście?

„W krytyczny ranek p. Wójcikowa usłyszała głośne pukanie do drzwi wejściowych. Początkowo sama chciała drzwi otwarzyć, ale czuła się zmęczona. Wstał mąż. Była godzina 6-ta rano. Rozległy się słowa djalogu przez drzwi, podane już przez prasę. W słowach tych brakowało jednego momentu. Oto p. Wójcik zwracał uwagę nieznanym przybyszom na niewłaściwą porę ich przybycia.

„Gdy p. Wójcik wrócił do sypialni, zaczął się ubierać, aby wpuścić do mieszkania przybyszów. Za chwilę poszedł ku drzwiom i otworzył. Rozległy się energiczne kroki wchodzących do mieszkania. Przybysze zadali głośno mężowi p. Wójcikowej dwa tylko pytania: „Czy pan jest p. Wójcik" i „Czy pan pisał do 36-go pułku piechoty". Na oba pytania p. Wójcik odpowiedział potakująco. Bezpośrednio po drugiej odpowiedzi słychać było, jakby ktoś uskoczył i zaraz potem rozległ się znany p. Wójcikowej charakterystyczny dźwięk wysuwanej szabli. Potem nastąpił strzał. Jednocześnie słychać było, jak obecni w pokoju przebiegli szybko na drugi koniec pokoju.

„Tknięta najgorszemi przeczuciami p. Wójcikowa rzuciła się do pokoju, gdzie rozgrywało się zajście. Zobaczyła męża wciśniętego w kąt między szafą a ścianą. P. Wójcik miał zgięte nogi i mocował się z jakimś oficerem, który usiłował odebrać mu z ręki rewolwer. Przed szamoczącymi stał drugi oficer z obnażoną szablą i, machając nią, usiłował trafić p. Wójcika.

„P. Wójcikowa, krzycząc: „Ratunku, bandyci"! podbiegła do walczących. P. Wójcikowej zdawało się, iż oficer, który manewrował szablą, robiąc ruchy z zamiarem cięcia jakby chciał zastosować inną metodę: uderzyć sztychem w męża. Wobec tego chwyciła za klingę i odciągnęła szablę w bok. Sztych chybił, ale ucierpiała p. Wójcikowa, bo oficer z siłą pociągnął za szablę, trzymaną przez nią: z jej ręki trysnęła krew.

„Koło drzwi i na klatce schodowej słychać było gromadzących się sąsiadów, których ściągnął alarm p. Wójcikowej. Wysoki oficer, blady na twarzy, skierował się ku drzwiom. Jednocześnie oficer, który szamotał się z p. Wójcikiem, zdołał chwycić w rękę rewolwer, który w czasie szamotania się upadł na podłogę.

„Drugi oficer z rewolwerem w ręce pobiegł za pierwszym. Za chwilę wrócił do sieni i, wołając do p. Wójcikowej „oddaj czapkę", czekał na schodach. P. Wójcikowa czapkę wyrzuciła na schody.

„P. Wójcikowa stwierdza, że jak weszła do pokoju, wysoki oficer był w czapce na głowie. Czapka drugiego oficera leżała na podłodze, co robiło wrażenie że spadła z głowy w czasie walki."

Ubytek ludności we Francji i Anglji

Zastraszające cyfry z pierwszego kwartału r. b.

Paryż, 3. 7. (Tel. wł.) Stwierdzono statystycznie, że w pierwszym kwartale roku bież. liczba śmierci we Francji przewyższyła liczbę urodzin o 70.205. Cyfry te ujawnia obecnie francuski urząd statystyczny urzędowo, uzupełniając ją następującemi szczegółami porównawczemi:

Pierwszy kwartał r. 1928 wykazuje 67.921 zawartych małżeństw, 3.958 rozwodów, 197.229 urodzin dzieci żywych. Pierwszy kwartał r. 1929 wykazuje: 61.295 małżeństw, 4.206 rozwodów, 188.467 urodzin. Zestawiwszy powyższe cyfry z cyfrą śmierci, otrzymamy w r. 1928 przybytek 7.733, a w r. 1929 ubytek 70.205.

Słaba pociecha dla Francji jest to, że i w Anglji stwierdzono ubytek o 44.112 w pierwszym kwartale roku bież., podczas kiedy rok przeszły wykazał przybytek w sumie 31.611.

W porównaniu z innemi krajami Europy te dwie statystyki, dotyczące Francji i Anglji są wprost zatrważające. W Niemczech liczba urodzin również zmniejsza się w szybkiem tempie, ale narazie jeszcze jest nadwyżka urodzin nad zgonami. WPolsce stan rzeczy jest bardzo korzystny. W roku ubiegłym przyrost naturalny ludności wynosił kwartalnie średnio 120.000 osób.

Echa konferencji katolików polskich i niemieckich w Berlinie

Kat. Agencja Prasowa donosi:

Donosiliśmy w swoim czasie o konferencji katolików polskich i niemieckich w Berlinie, która odbyła się w okresie od 21 do 24 maja br. Ze strony polskiej w konferencji tej brali udział księża prałaci Maśliński i Gawlina, o. Rostworowski T. J., prof. Marjan Zdziechowski, prof. Klecki i in.; strona niemiecka była reprezentowana przez księży prałatów Banasia i Lichtenberga, księży profesorów Kelleta (Uniwersytet fryburski), Brunnera, (Berlin), Hoffmanna (Wrocław), oo. Muckmanna i Noppel'a T. J. oraz o. Starttmanna O. P. i in.

Organ „Związku Pokoju Katolików Niemieckich" „Der Friedenskämpfer" w czerwcowym numerze z r. b. omawia w dłuższym artykule przebieg wspomnianej konferencji i podaje praktyczne rezultaty, osiągnięte na tym zjeździe.

W przyszłości polsko-niemiecki komitet pokoju zagwarantuje ściślejszą współpracę. Oprócz tego utworzona została akademicka komisja studjów dla obustronnej wymiany profesorów i studentów. Dalej postanowiono ułożyć wykaz polsko-niemieckiej literatury katolickiej i opracować należycie w formie broszur historję Polski, zachęcać młodzież katolicką obu krajów do wzajemnego odwiedzania się, zalecać międzynarodową niedzielę eucharystyczną. Powzięto również rezolucję w sprawie konferencji biskupich obu krajów.

CZAS NAJWYŻSZY
KUPIĆ LOS P. W. K.
Ciągnienie pierwszej serji już w przyszłym tygodniu. Los 3 zł.
Dopóki drobny zapas starczy.
nw 2060

Imponujący Kongres Eucharystyczny w Siedlcach

(Kap.) Stolica Podlasia w dniach 28—30 czerwca br święciła niezwykłą w swych dziejach uroczystość: pierwszy Kongres Eucharystyczny. Była to niejako rewja katolicyzmu na ziemi Podlaskiej, która co do swej siły przeszła wszelkie oczekiwania.

Z najodleglejszych stron Podlasia przybyły kompanje ze swymi pasterzami na czele. W ciągu dwu dni Kongresu naliczono, że przyjęło Komunję św. około 60 tys. osób. To są najbardziej wymowne skutki Kongresu Eucharystycznego.

Był to zaiste niezwykły Kongres. Brały w nim udział oba obrządki: rzymski i wschodni. Był to kongres miłości, gdyż jego inicjator, biskup podlaski Przeździecki zaprosił nań wszystkich: wiernych synów Kościoła i tych, co od niego odeszli lub wcale doń nie należeli. Nabożeństwa i nauki odbywały się nietylko za dnia, ale i w nocy odbywały się adoracje kapłańskie, odprawiono Mszę św., słuchano nauk. Główną uwagę poświęcono Sakramentowi małżeństwa i zasadom, na których winna się opierać rodzina katolicka.

W Kongresie wzięli udział: ks. kardynał Kakowski, ks. arcyb. Jałbrzykowski, księża biskupi Łoziński, Fulman, Łukomski, oraz miejscowi: biskup - ordynarjusz i biskup sufragan.

Kulminacyjnym punktem Kongresu była wspaniała procesja po nabożeństwie przed kościołem garnizonowym na placu. Stamtąd rozwinęła się procesja, która przeszła przez główne ulice miasta do katedry. Mimo olbrzymich rzesz porządek był utrzymany wzorowo.

Podziękowanie dziennikarzy duńskich

Katowice, 3. 7. (AW.). Syndykat Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego otrzymał od bawiących tu niedawno dziennikarzy duńskich następujące pismo:

„Wróciwszy do Danji z radosnych, pouczających odwiedzin waszego wielkiego kraju, spieszymy wyrazić wam nasze głębokie podziękowanie za serdeczną i ciepłą gościnność, okazaną nam podczas naszego pobytu w Waszem mieście. Wizyta w Polsce pozostanie nam zawsze w pamięci."

SZCZYT DOSKONAŁOŚCI
Krem do obuwia
„DERMASOL"
do konserwowania i czyszczenia wszystkich kolorów i gatunków skór i obuwia. Wyrób krajowy. Do nabycia w składach obuwia i drogerjach.
nw 2010

WODY KWIATOWE
MAJOLA
O PIĘKNYM ZAPACHU

Upalne lato.....
Oranżada — Delicja Owocowa
KANTOROWICZA
gasi pragnienie — smakuje przepysznie.
Pw 11117-26,88

LOTERJA P. W. K.
4 razy 75.000 wartości
LOS 3 ZŁ.
Fanty wartości od 100 zł wzwyż, których wygrywający dla siebie zużytkować nie może lub nie chce, odkupuje zorganizowane w tym celu konsorcjum w Poznaniu po nominalnej wartości, za potrąceniem tylko 15% na koszty handlowe. Wypłata gotówki w Polskim Banku Handlowym w Poznaniu. nw 2024

Tw 31

„KOOPERACJA ROLNA"
Centrala w Warszawie
Oddział w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego nr. 7
Telefony 40-71 i 22-81
OŚWIADCZA
jako wyłączna reprezentacja na Polskę
koncernu INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY, CHICAGO,
że wbrew rozpowszechnianym kłamliwym informacjom
posiada na składach większe ilości maszyn żniwnych
„DEERINGA" i sznurka do wiązałek marki „SISAL"
do niezwłocznej dostawy za odpowiedniem pokryciem.
Kw 553

Rocznica Stanów Zjednoczonych

Czwarty lipca jest dla Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej uroczystą rocznicą ogłoszenia niepodległości i zjednoczenia poszczególnych stanów w jedno państwo.

Chociaż wiekiem tak jeszcze młode, gdyż liczące zaledwo lat półtorasta, zaważyło ono już wybitnie na szali kultury, zarówno przez zrozumienie i poszanowanie wolności narodowej i indywidualnej, oraz godności osobistej jednostki, jak też przez swą działalność w dziedzinie naukowej, czy utylitarnej i przez pełną zapału młodzieńczego twórczość i rozmach.

My Polacy za wiele doznaliśmy pomocy i odczucia naszych spraw i dążeń od obywateli Stanów, abyśmy mogli pozostać obojętni na to, co się ich dotyczy i święto amerykańskie radosnem echem odzywa się w naszych sercach i umysłach. Z dumą przypominamy sobie, że także rodacy nasi wzięli udział w bojach o wolność Stanów, że Wilsona i Hoovera poprzedził Kościuszko, Pułaski i wielu, wielu ochotników z Polski, którzy pośpieszyli stanąć w szeregach, walczących o swobody narodowe.

Ameryka pamięta o nich, szanuje ich pamięć: — w tym roku rozpoczęły się już przygotowania dla uczczenia 50 rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego 9. 10. 1879 r., z za oceanu podała nam ona dłoń życzliwą w chwili potrzeby i pośpieszyła z pomocą. Na fundamencie krwi, wdzięczności, zrozumienia wzajemnego i ukochania wspólnych ideałów, a nadewszystko wolności, rośnie potężny gmach przymierza i sojuszu trwalszego od umów pisanych i taktatów dyplomatycznych.

Jeżeli generał Bem krwią swoją i bohaterskiem poświęceniem zadzierzgnął duchowy, a zarazem realny węzeł pomiędzy Polską, Węgrami, Czechami, a może nawet przerzucił pomost do Turcji, otwierającej nam drogę na Wschód, tak ważny dla nas pod względem gospodarczym; jeżeli Dąbrowski, Mickiewicz i Chrzanowski, naczelny wódz armji sardyńskiej w 48 roku, związali nas na wieki z Włochami, których zresztą na polu cywilizacji i ogłady uczniami jesteśmy; jeżeli z Francją łączy nas krwawa, pełna blasku i chwały epopeja napoleońska, to ze Stanami Zjednoczonemi zespoliły Polskę obustronne węzły, których wyrazicielami byli, są i wiecznie będą, z jednej strony Kościuszko i Pułaski, z drugiej Wilson i Hoover.

Z. S.

Mieszkańcy Ziemi Wileńskiej cierpią głód

Odezwa do Społeczeństwa Wielkopolskiego

OBYWATELE! Kilkakrotnie, — w ciągu lat ostatnich powtarzający się nieurodzaj, — wyczerpał wszelkie zapasy, ogołocił Ziemię Wileńską, nietylko z dostatecznej ilości zboża na wyżywienie ludności, — lecz nawet powoduje brak ziarna siewnego. Rok przyszły wobec takich warunków zapowiada się dla Ziemi Wileńskiej, jako straszna klęska.

Obowiązkiem naszym jest natychmiast spieszyć z pomocą. Bracia nasi z tej prastary kolebki Jagiełłowego rodu, odkąd śluby nierozerwalne złączyły ich z Polską, dość krwi wylali męczeńskiej, by się tej spójni, tego węzła bratniego nie zaprzeć. Wspomnijmy czasy kaźni więziennych, uwiecznionych przez naszego Największego Wieszcza w poezji, na czasy gromadnego wywożenia młodzieży wileńskiej w śniegi Sybiru. Krwią i męczeństwem swych synów przypieczętowała Ziemia Wileńska swą do Polski przynależność. I w czasie walk ostatnich krew przelana i odwaga nie dozwoliły na rozcięcie bratniego węzła! Więc słyszmy! Głód grozi Ziemi Wileńskiej! — głód, klęska gorsza od kaźni i prześladowań, głód — straszne widmo, powoli ssające z ciał krzepkość, z duszy odwagę i moc...

Spieszmy z pomocą, aby snać nie spełniły się na nas słowa Wieszcza Narodu, wołającego przez usta jednego z swych bohaterów, patrzącego na krzywdę wywożonej na wygnanie młodzieży: „Jeśli o nich zapomnę, Ty Boże na niebie, zapomnij o mnie".

Nie zapominajmy więc braci naszej, lecz nieśmy jej pomoc, na jaką stać kogo: w żywności, odzieży czy groszu zaoszczędzonym. Czeka pomocy naszej 150 tysięcy obywateli, trwających na wschodnich kresach, niby straż czujna bezpieczeństwa granic polskich. Spieszmy, — w dziesięciolecie powstania Wileńszczyzny — z pomocą, dowodzącą silnej, niezachwianej bratniej łączności. Rząd Rzeczypospolitej wskazał nam drogę ofiarności i dobrym przykładem przyświecił, przeznaczając na pierwszą pomoc 1.500.000,— zł. Wszelkie ofiary przyjmuje Komitet Niesienia Pomocy Wileńszczyźnie. Konto czekowe P. K. O. 212 183; Bank Związku Spółek Zarobkowych, Oddział Aleje Marcinkowskiego, Konto: „Pomoc Wileńszczyźnie" E. 348, oraz sekretarjat Wojewódzkiego Komitetu w Poznaniu przy Nowym Rynku 13 (Caritatis).

PREZYDJUM:

Przewodniczący: Adolf Bniński, wiceprzewodniczący: Biskup Walenty Dymek, sufragn poznański, generał Dzierżanowski i prezydent Ratajski; sekretarze: starosta Kłos, ks. Janiak; skarbnik: Sew. Samulski, — zast. skarbnika: K. Otmianowski. Zdzisławowa Czartoryska, Leon Pluciński, Scholl, Jaworski.

Min. Zaleski o współpracy polsko-czeskosłowackiej

Minister spraw zagranicznych, p. August Zaleski, udzielił w tych dniach wywiadu współpracownikowi jednego z największych pism czeskich „Lidové Noviny" na temat współpracy politycznej polsko-czeskosłowackiej. Zamieszczając wywiad z ministrem Zaleskim, redakcja „Lidovych Novin" podkreśla doniosłe znaczenie tych wywodów, które mogą być do pewnego stopnia uważane za autorytatywną odpowiedź na rozmaite komentarze, jakie w prasie zagranicznej wywołała ostatnia podróż kierownika polskiej polityki zagranicznej do Budapesztu.

„Narody polski i czeskosłowacki, od dawien dawna z sobą sąsiadujące, —powiedział minister Zaleski, — dojrzały daleko wcześniej, niż inne narody, do systematycznych przyjaznych stosunków. W ciągu dziesięciu wieków, które upłynęły od chwili, gdy apostoł-męczennik ze sławnego rodu Sławnikowców przebywał na terytorjum polskiem, wzajemne wpływy kulturalne między Czechami a Polakami nigdy całkowicie nie ustawały. Gdy oba narody po fatalnych katastrofach dziejowych zdobyły ponownie utraconą samodzielność państwową, w obu krajach ta sama myśl polityczna, — umiejętnie kojarząc interesy własne z interesami europejskiemi, — ponownie weszła na drogi, wytknięte prawie przed sześciu wiekami przez dwóch władców, którzy przez współcześników swych zawsze byli zgodnie uznawani za prawdziwych mistrzów polityki, a którzy przez potomków swych wspominani są z wdzięcznością jako wielcy siewcy pokoju światowego.

„Wspólność i analogja politycznych dążeń i celów w obu republikach jest tak widoczna, że współpraca polsko-czeskosłowacka przejawia się na rozległem polu stosunków międzynarodowych w ramach działalności Ligi Narodów. Wzmocnienie autorytetu Ligi Narodów, utrwalenie pokoju, zrzeszenie wszystkich narodów, pogłębienie stosunków międzynarodowych na mocnych fundamentach moralności i prawa oraz wynikające z tego zaprowadzenie arbitrażu i postępowania pokojowego, jako jedynych dopuszczalnych sposobów załatwiania sporów — taka oto była i jest platforma, na której w Genewie przedstawiciele Polski i Czechosłowacji zawsze się spotykają. Tylko na tych podstawach można wybudować prawdziwe zjednoczenie narodów wolnych z wolnemi, równych z równemi, — zrzeszenie, w którem solidarność moralna i materjalna znajdzie schronienie przed tak szkodliwą dla rozwoju zasadą: siła przed prawem.

„Jednolite pojęcie ideowych i rzeczowych podstaw ustroju europejskiego w Polsce i w Czechosłowacji znajduje swój wyraz w dążeniu obu państw do utrzymywania dobrych stosunków z narodami sąsiedniemi. Oba państwa mają najlepszą wolę, by nietylko łagodzić spory i unikać nieporozumień, lecz przedewszystkiem, by regulować stosunki sąsiedzkie w ten sposób, aby współżycie narodów, sąsiadujących z sobą terytorjalnie, zapewniało im bez uszczerbku dla uzasadnionych postulatów, równowagę wzajemnych przywilejów.

„Oba kraje, dążąc do wewnętrznego skonsolidowania, skoncentrowały swe wysiłki na problemach gospodarczych. Polska i Czechosłowacja w niejednym kierunku dopełniają się surowcami i gotowemi produktami, a równocześnie dzięki swemu położeniu geograficznemu nastręczają sobie wzajemnie dogodne drogi tranzytowe wiele obiecującym rynkom zbytu. Polska ze swym dostępem do morza w Gdyni i w Gdańsku i Czechosłowacja ze swą siecią kolejową i Dunajem posiadają wzajemnie dla siebie wartość gospodarczą, której należyte wykorzystanie będzie zadaniem najbliższej przyszłości.

„Dotychczasowy rozwój naszych stosunków politycznych, gospodarczych i kulturalnych uprawnia do nadziei, że ramy współpracy między Polską a Czechosłowacją stale się będą rozszerzały na korzyść obu państw i dla dobra całej ludzkości. Stojąc niezachwianie na gruncie rzeczywistości i dążąc realnemi środkami do zjednoczenia moralnych i materjalnych interesów, Polska i Czechosłowacja najwydatniej przyczyniają się do umocnienia idei solidarności narodów".

Z II Zjazdu Chemików

Od wczoraj obraduje w Poznaniu II. Zjazd Chemików Polskich. Inauguracyjne posiedzenie odbyło się w przepełnionej Auli Uniwersytetu o godzinie 12. Zagaił je p. prof. dr. W. Lampe, w imieniu Rady Zjazdu, zapraszając na honorowego prezesa zasłużonego uczonego, profesora i doktora honoris causa Politechniki Warszawskiej, prof. J. Boguskiego. Na prezesa czynnego Zjazdu powołano prof. dr. S. Tołłoczko ze Lwowa. Obejmując przewodnictwo zaproponował on wysłanie depeszy powitalnej do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, jako Głowy Państwa i wybitnego uczonego na polu chemji. Po oddaniu hołdu pamięci zmarłego niedawno uczonego chemika francuskiego, prof. Monreu, przystąpiono do skompletowania prezydjum. Weszli doń, jako asesorowie pp.: dr. K. Celichowski, prof. K. Dziewoński, prof. K. Hrynakowski, prof. K. Jabłczyński, dyr. W. Płużański, prof. K. Sławiński, prof. K. Smoleński i prof. L. Szperl. Na sekretarzy powołano pp.: inż. Jezierskiego, dr. Suchowiaka, dr. Nowakowskiego i I. Kruchównę.

Imieniem Komitetu Wykonawczego zabrał głos p. prof. K. Hrynakowski, podając przebieg prac przygotowawczych. II. Zjazd Chemików odbywa się dopiero w siedem lat po zjeździe Warszawskim, gdyż w międzyczasie tocząca się praca nad zorganizowaniem warsztatów naukowych nie zostawiała czasu na zebranie się w celu wymiany myśli i przedstawienia dokonanych wysiłków naukowych. Powszechna Wystawa wpłynęła na wybór miejsca w którym Zjazd, będący dążeniem do zespolenia tych wysiłków, się odbywa. Prof. Hrynakowski dziękuje za pomoc, jaką Komitetowi Wykonawczemu okazali, przedstawicielom przemysłu chemicznego, władzom i społeczeństwu. Wita zebranych przedstawicieli władz, mężów nauki i młodzież akademicką. Dalej prof. Hrynakowski wita krótkiem przemówieniem w języku francuskim gości zagranicznych.

Witali Zjazd, życząc mu owocnych obrad pp.: dyr. L. Buszkowski — imieniem Min. W. R. i O. P., J. M. rektor Niezabitowski — imieniem Uniwersytetu Poznańskiego, prof. Marchlewski — imieniem Polskiej Akademji Umiejętności, prof. Matignon, jako reprezentant chemików francuskich i prof. Votocek — czechosłowackich. Ten ostatni zakończy swe przemówienie po polsku, podkreślając, że „chemja daje Polsce nie tylko uczónych, ale i prezydentów". Przemawiali jeszcze: prof. Jakubski, wiceprezydent Kiedacz — w imieniu władz m, st. Poznania i owacyjnie przyjęty przedstawiciel P. W. K. — dyr. Wachowiak,, dyr. Płużański — imieniem Zw. Przem. Chemicznego i prof. Wojtowicz, reprezentant T-wa Nauczycieli Szk. Śr. i W.

Następnie odczytano cały szereg depesz gratulacyjnych, a m. in. od: min. R. Kwiatkowskiego, gen. Dzierżanowskiego i wielu, nie mogących wziąć osobistego udziału w zjeździe profesorów i uczon ych polskich i zagranicznych.

Ostatnim punktem porządku obrad był odczyt inauguracyjny wybitnego uczonego Polaka, profesora Uniw. Monachijskiego dra Kazimierza Fajansa pt.: „Siły chemiczne i budowa atomu".

Od godz. 13-tej zjazd rozpoczął pracę w poszczególnych sekcjach. Pracuje ogółem 6 sekcyj, z których jedna liczy 3 podsekcje. (tk)

Obrady II. Zjazdu Chemików toczą się dziś w sekcjach i podsekcjach naukowych. M. in. sekcja Technologji Nieorganicznej obradowała wczoraj pod przewodnictwem prof. Zawadzkiego i dziś — prof. Dominika. W pierwszym dniu wygłoszono 4 referaty. Prelegenci: doc. Z. Leyko, prof. Dominik i prof. Zawadzki. Dziś od godz. 9,15 wygłosili 7 referatów, prelegenci pp.: J. Zawadzki, S. Bąkowski, J. Konarzewski, E. Suchacka, L. Wasilewski i K. Smoleński.

W sekcji Technologji ogólnej obradowała jedna podsekcja pod przewodnictwem p. dyr. A. Pietrasiewicza. Wysłuchano referatów: p. dyr. Heymana pt.: „Zagadnienie ochrony patentowej wynalazków z dziedziny chemji", p. dyr. Z. Martynowicza: „Organizacja Chem. Instytutu Badawczego". Dalsze referaty wygłosili pp.: inż. Pillich, inż. Przedpełski, prof. dr. Kuczyński i p. Staszewski.

Zatarg sowiecko — chiński zaostrza się

Czang-Kaj-Szek o gen. Fengu

Moskwa, 3. 8. (AW). Donoszą z Charbina, że nie zważając na wszystkie protesty konsula sowieckiego władze Mukdenu postanowiły zatrzymać w więzieniu 39 obywateli sowieckich, aresztowanych w czasie rewizji w charbińskim konsulacie. W obecnej chwili do Charbina przybyli przedstawiciele władz centralnych dla zbadania sprawy.

Londyn, 3. 7. (AW). Donoszą z Pekinu, że prezydent Czang-Kaj-Szek oświadczył dziennikarzom, iż generał Feng ostatecznie rozczarował się w swoich komunistycz. sympatjach, jak również zawiedli go sowieccy przyjaciele, którzy pobudzali go do wystąpień przeciwko prawowitemu rządowi Chin. Wobec tego, że gen. Feng przyznał się do winy, rząd nankiński postanowił nie stosować wobec niego represyj karnych i wysłać go zagranicę dla obznajomienia się z europejskim i amerykańskim przemysłem. Jak dotąd, Feng nie dał jeszcze ostatecznej odpowiedzi na propozycję rządu. Co do gen. Jan-Si-Szana, to ten kategorycznie odmówił wyjazdu z Chin.

Przytrzymanie agentów komunistycznych w Sosnowcu

Sosnowiec, 3. 7. (AW.). Komuniści tutejsi zamierzali wykorzystać obradujący tu w ostatnich 3 dniach kongres eucharystyczny dla celów swej agitacji. Władze policyjne, powiadomione o tych zamiarach, poddały obserwacji pewien dom na Pogoni, a przekonawszy się o odbywającem się tam zgromadzeniu, funkcjonarjusze policji wkroczyli do jednego z mieszkań. Zebrani na posiedzeniu komuniści rzucili się do ucieczki. Udało się jednak przytrzymać trzech, którymi okazali się Kazimierz Przybyła z Sosnowca, oraz dwaj technicy okręgowego komitetu Z. M. K. Feliks Roga i Aron Pomeranc.

Przy wszystkich znaleziono znaczne zapasy bibuły komunistycznej, która miała być rozrzucona podczas procesji. Wywrotowcy oddani zostali władzom sądowym.

Groźny wybuch wulkanu

Suva (wyspy Fidżi), 3. 7. (Radjo wł.) Wielki wulkan na wyspie Ambrym (archipelag Nowe Hebrydy) jest znowu czynny. 300—400 tubylców opuściło wyspę, chroniąc się na wyspę sąsiednią.

Podczas ostatniego wybuchu w roku 1914 połowa wyspy uległa zniszczeniu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Rośnie nowe miasto namiotów

Przygotowania do II. Zlotu Harcerskiego — Będzie otwarty dla publiczności 14 b. m.

Na obszernym placu, położonym pomiędzy Cybiną i Wartą rozbito już namioty. Przybyła pierwsza drużyna, zapoczątkowywując budowę miasta harcerskiego, gdzie w czasie zlotu zgromadzi się zgórą 6 000 naszych najmilszych pociech.

Na przestrzeni 200 000 m. kwadr., tyle bowiem obejmie obóz, zgromadzą się harcerze z całej Polski, jak również liczne drużyny reprezentacyjne zagraniczne, by przy ogniskach obozowych zapoznać się bliżej, zaprzyjaźnić się z sobą, ci z nad morza — z towarzyszami aż hen z błot poleskich, dziarska młódź zpod Karpat — z harcerzami z borów nadniemeńskich. Wszyscy wykażą swoją sprawność, a przedewszystkiem zademonstrują, jak żyje i jak zbożnie pracuje harcerz, kształcąc się na przyszłego dzielnego obywatela. Codziennie przybywać będą nowe drużyny harcerskie, to też miasto namiotów wyrośnie w oczach.

Zjazd rozpocznie się 12 b. m. Dwa dni przeznaczone są na wewnętrzne życie obozowe, na zapoznania się przy pierwszych ogniskach, a wreszcie na wykończenie urządzeń obozowych. 14 b. m. nastąpi publiczne otwarcie zlotu, przy udziale zaproszonych władz, przyczem harcerze zaprezentują się Poznaniowi w przemarszu przez ulice miasta. Popołudniu obóz dostępny będzie dla zwiedzającej publiczności. Prawdziwą sensacją dla „Poznania" będzie w niedzielę wieczorem pierwsze wielkie ognisko obozowe, w czasie którego przewidziane są publiczne popisy.

Fatalny skok

Tragiczny finał przypuszczalnej omyłki

Niezwykle tragiczną śmiercią zginął dziś w nocy Walenty Kubicki z zawodu kelner, zamieszkały przy ulicy Głównej 111. Przyczynę śmierci osłania narazie mgła tajemnicy, którą rozwieje zapewne prowadzone dochodzenie władz. Szczegóły zajścia są następujące:

Rano po godz. 3, w chwilę po przejeździe pociągu pospiesznego w stronę Gniezna, znaleziono przy torze mężczyznę z pękniętą czaszką. Bezprzytomny dawał słabe oznaki życia. Krew lała się obficie z rozbitej głowy. Nieszczęśliwego znalazła służba kolejowa, a po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej przewieziono dogorywającego do szpitala. Zmarł jednak już w drodze.

Z ogólnych poszlak wynika, że Kubicki, którego niebawem rozpoznano, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Pracował on na Powszechnej Wystawie Krajowej i wracał nad ranem do domu, jak to się często zdarzało pociągiem. Przypuszcza się, że dziś Kubicki prawdopodobnie wsiadł zamiast do pociągu osobowego do pospiesznego, który nie zatrzymuje się w Głównej. Spostrzegiszy ową pomyłkę, tak przypuszcza się — ś. p. Kubicki zamierzał w Głównie wyskoczyć w biegu, upadł przytem na żelazny słup i rozbił głowę. (k)

KALENDARZYK

Środa, 3 lipca 1929.

Słońce: wschód 3,35; — zachóód 20,18; — długość dnia 16 godz. 43 min.
Księżyc: wschód 0,37; — zachód 16,02; — ost. kwadra.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 15 st. C., wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 752 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 21 st. C., najniższa + 12 st. C. Ilość opadu 13 mm.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,31 m.
Kal. rz.-kat.: Heljodor b.; jutro Józef Kalasanty.
Kal. słow.: Miłosław; jutro Wielisław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcińska, ul. Ratajczaka 12. — Czerwona Apteka. Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31.
Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Głogowska 98.
Apteka p. Plucińskiego, ulica Głogowska 74-75.
Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.
W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy ul. Pocztowa 30. dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, narożnik Franciszka Ratajczaka i Artyleryjskiej otwarte jest w dnie powszednie od g. 9—18-tej, w niedzielę i święta od 9—14-tej.

OSOBISTE

— * **Osobiste.** Dr. Jerzy Gerstenberger, asystent przy katedrze patologji ogólnej i doświadczalnej oraz przy poliklinice chorób wewnętrznych Uniw. Poznańskiego, osiedlił się jako lekarz praktyczny w Rogoźnie.

Znanemu w kołach młodej inteligencji poznańskiej z działalności narodowej i katolickiej p. dr. G. życzymy powodzenia na nowej placówce.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Związek Hallerczyków, Placówka Poznań.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań (Św. Marcin 65). Ze względu na bliski termin ogólnego zjazdu oraz sprawę umundurowania członków, liczny udział pożądany. Hallerczycy niecłonkowie mile widziani.

— * **Koło Śpiew. Polskie.** Dnia 6 bm. o godz. 20 odbędzie się zebranie plenarne w sali Stronnictwa Narodowego, Św. Marcin 65. Uprasza się członków i sympatyków o liczne przybycie ze względu na bardzo interesujący referat.

— * **„Sokół" Jeżyce.** Zebrania plenarne będą się odbywały w drugi wtorek po pierwszym każdego miesiąca o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. Zabawa latowa odbędzie się dnia 7 bm. w ogrodzie w Urbanowie. Wymarsz z lokalu p. Kasperkowej o godz 14. Zbiórka o godz. 13,30. Członkowie, biorący udział w pochodzie, mają wstęp wolny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wstrzymanie ruchu pociągów.** — Wskutek polecenia Ministerstwa Komunikacji wstrzymuje Dyrekcji Kolei Państwowych, począwszy od 15 lipca br., aż do odwołania, z powodu słabego zaludnienia ruch następujących pociągów osobowych:

Na odcinku Śrem-Czempin poc. nr. 3541/3542 kursuje trzy razy w tygodniu.

Na odcinku Poznań-Swarzędz poc. nr. 1028/1029.

Na odcinku Gniezno-Kłecko poc. nr. 2741/2742.

Na odcinku Damasławek-Żnin poc. nr. 1854/1855.

Na odcinku Gołańcz-Chodzież poc. nr. 2953/2954.

Na odcinku Krotoszyn-Zduny poc. nr. 1252/1253.

Na odcinku Kępno-Łęka pociąg nr. 152/143.

Na linji Ostrzeszów-Namysławki poc. nr. 3853/3824.

Na linji Kępno-Gęsia Górka poc. nr. 3923/3924.

Na odcinku Pniewy-Międzychód poc. nr. 2041.

Na odcinku Leszno-Rawicz poc. nr. 729/722. Wobec zniesienia poc. nr. 729/722 wprowadza się z dniem powyższym rozkład jazdy poc. 801/802, przewidziany na okres zimowy, z postojami w Rydzynie i Bojanowie.

Na odcinku Poznań-Ludwikowo wstrzymuje się bieg następujących pociągów wycieczkowych tylko w dni powszednie: poc. nr. 813/814, 819/820, 825/826, 829/830, 833/836, 839 A/840 A i 845/846. W niedziele i święta kursują wszystkie pociągi, przewidziane w ściennym rozkładzie jazdy.

— * **Ulgi kolejowe na regaty w Bydgoszczy.** Wszyscy udający się w dniu 7 bm. na regaty do Bydgoszczy, mogą korzystać w drodze powrotnej z 50-proc. zniżki kolejowej. Przejazd do Bydgoszczy następuje za biletem normalnym, a w drodze powrotnej do pierwotnej stacji pobiera się za przejazd w klasach I, II i III połowę taryfy normalnej tej klasy i rodzaju pociągu, w którym odbywa się podróż pod warunkiem, że odległość wynosi conajmniej 30 klm. i tylko w tej klasie, w której odbyła się podróż pierwotna koleją. — Odpowiednie zaświadczenia wydawać będzie komisja regatowa na torze wioślarskim w Brdyujściu w dniu regat.

— * **Ekspiacja.** W myśl uchwały walnego zebrania Związku Sodalicyj Marjańskich w archidiecezjach gnieźnieńskiej i poznańskiej z dnia 24 ub. mies. zwraca się Zarząd Główny Związku do sodalisów i sodalisek z prośbą o ofiarowanie w pierwszy piątek lipca adoracyj Najśw. Sakramentu, wysłuchanych mszy św., przyjęcia Komunji św. oraz innych ćwiczeń pobożnych, jako ekspiacji za zniewagę, jakiej Najśw. Sakrament doznał we Lwowie. Przyczem zwraca się uwagę, że we wszystkich kościołach poznańskich odbywają się w każdy pierwszy piątek miesiąca uroczyste nabożeństwa do Najśw. Serca Pana Jezusa z całodziennem wystawieniem Najśw. Sakramentu w niektórych z nich.

— * **Związek Podoficerów Rezerwy Ziem Zachodnich — Koło Poznań-Główna** urządza z okazji 5-letniego istnienia w niedzielę, dnia 7 bm. uroczysty obchód. O godz. 7,30 zbiórka na Starym Rynku dla towarzystw z miasta Poznania, skąd wymarsz z orkiestrą do Głównej (ulica Główna 16). O godz. 8,30 ogólna zbiórka towarzystw przed lokalem p. Przewłoki, skąd wymarsz do kościoła parafjalnego na uroczystą mszę św. Po nabożeństwie w sali posiedzeń p. Przewłoki uroczyste posiedzenie a o godz. 15 zabawa w ogrodzie p. Przewłoki, ul. Główna 16.

— * **Polski Czerwony Krzyż w Poznaniu** podaje do wiadomości, że prowadzone we własnym zarządzie, znane z pięknego położenia w lesie sosnowym, letnisko w Puszczykowie (10 minut od stacji kolejowej) posiada w wielkim wyborze urządzone z wielkiemi wygodami pokoje z całodziennem utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmuje Polski Czerwony Krzyż, ulica Cieszkowskiego 3. II p. pomiędzy godz. 12 a 13 codziennie.

— * **Zarząd Zamku** donosi, że dla zwiedzających jest zamek w dniach 4 i 5 lipca zamknięty.

— * **Sodalicja Pań Konfekcyjnych w Poznaniu.** W myśl uchwały ostatniego Zjazdu Sodalicyj Marjańskich wzywa się członków do licznego udziału w adoracji ekspiacyjnej w pierwszy piątek miesiąca w kościele OO. Jezuitów za zniewagę procesji we Lwowie. Dla członków nienależących do Sekcji Eucharystycznej, godzina adoracji dowolna.

— * **Katolickie Tow. Robotników Polskich, Poznań - Tum** przypomina o swej dorocznej zabawie, która odbędzie się dn. 7 bm. w ogrodzie starostrzeleckim na Miasteczku. Początek koncertu orkiestry Bratniej Pomocy o godz. 15. Na miejscu różne gry o premje i urozmaicenia. — Wszystkich miłośników godziwej rozrywki zaprasza Zarząd. — Zbiórka członków do wymarszu o godz. 12,45 przed Domem Katolickim na Śródce.

Mydło dla dzieci
HYGENOL
jest łagodne i antyseptyczne

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** Dnia 3 b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 5,00—5,60 zł; masła mleczarskiego 6,40—6,80 zł; twarogu 0,90—1,20 zł; 1 mendel jaj 2,50—2,80 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 38—40 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3,20—3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wieprzowiny 3.20—4.00 zł; wołowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3.20—4.00 zł; skopowiny 3,20—3,60 złotych; koziny 2,00 do 2,20 złotych; smalcu 4,00—4,20 złotych; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł; gęś 9,00—15.00 zł; królik 3,00 do 3.50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10,00—15,00 złotych; perlica 4,50 do 5,00 zł; para kurcząt 4,00 do 6,00 zł. Ryby: 1 kg szczupaka 6.00 do 7,00 zł; karpia 6,00—7,00 zł; karasia 3,40—4 zł; lina 4,80—5 zł; leszcza 4—4,40 zł; białych ryb 1,60—2.00 zł; okonia 3.00—3.50 zł; węgorza 7,00 zł; suma 4,00—5,00 zł; Jarzyny: 1 kg. marchwi 50—70 groszy; pęczek młodej marchewki 15—30 groszy; 1 kg. ziemniaków 16 groszy; młodych ziemniaków 50—60 groszy; 1 kg. szpinaku 50—70 groszy; buraków 50—60 groszy; pęczek młodych buraków 30 gr; 1 kg seleru 3—4 zł; 1 kg brukwi 30 groszy; 1 kilogram groszku strączkowego 1,00 do 1,10 zł; 1 kg. gruszek suszonych 2 zł; 1 kg. maku 2,00 zł; litr oleju siemiennego 2.80 zł; litr oleju makowego 3.20 zł. — Główka sałatki świeżej 5 gr; pęczek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg rabarberu 30—40 gr; agrestu 1,40—1.60 zł; czereśnie 1,40 do 2,40 zł; pęczek kalarepy 30—50 gr; kalafjory 0,50—1,20 zł; ogórki 0,60—1 zł; 1 kg szparagów 1,60—2,60 złotych, cebula 1 zł za kg; pęczek młodej cebulki 15 gr. — Grzyby: maślaki 2,00 złote; borowiki 3.00 do 5,00 zł; kurki 1,40—2,20 zł; olszówki 1,50 zł; mieszane 1,40—2,00 zł; 1 mendel raków 2—6 zł; 1 kg. truskawek 1.60—3,00 zł; 1 kg. jagód czarnych 1,40 zł; poziomek szklanka 60 gr; 1 kg. pomidorów 6,00 zł. Targ ożywiony, dowozy dość duże, zwłaszcza jarzyn, owoców i mięsa. Ryby drogie. Ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samochód P. Z 44 673,** którym kierował mieszkający przy ul. Małeckiego 17 szofer Stan. Budzik, najechał dnia 1 bm. około godz. 17 Młyńczaka Franciszka, chłopca 15-letniego z Al. Marcinkowskiego 28. Chłopca odstawiono ze złamaną prawą nogą do szpitala miejskiego. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** Włamano się do sklepu krawieckiego p. Robaszkiewicza Jana przy W. Garbarach 8, skąd skradziono różne materjały na ubrania męskie wartości 1 000 zł. — P. Przybylakowi Władysławowi, mieszkającemu Za Bramką 7, skradziono wózek czterokołowy z podwórza przy ul. Wrocławskiej 15. — Z mieszkania p. Kistowskiego Ignacego przy ul. Wspólnej 53, skradziono zegar ścienny wartości 100 zł. — Na boisku Sokoła skradziono p. Eustachiewiczowi Aleksandrowi z Kałusz (Małopolska) portfel, zawierający 100 złotych oraz papiery osobiste. — Na Wesołem Miasteczku skradziono p. Rekowskiemu Teodorowi, mieszkającemu przy ul. Przecznica 1, portfel, zawierający 130 złotych oraz dokumenty. — W Urzędzie Pocztowym I skradziono przy okienku 4 datownik, w chwili, gdy urzędniczka udała się do wagi zważyć listy. (z.)

— * **Czyj rower?** W czasie rewizji zasekwestrowano jeden rower męski marki „Stella" z wolnym biegiem nr. 36 237 A — nr. rej. 6 939. Rower pochodzi prawdopodobnie z kradzieży. Poszkodowany zgłosić się może w pokoju 41, wydziału śledczego. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Samobójstwo z namowy ojca** usiłowała popełnić w areszcie policyjnym w Międzychodzie, 15-letnia Elza Schreinerówna, u której zauważono objawy zatrucia. Potwierdziło to też badanie lekarskie. Jak się okazało, dziewczynie dostarczył trucizny ojciec, przynosząc jej mleko i inne artykuły spożywcze. Schreiner chciał w ten sposób pozbyć się swej córki z obawy, by go nie skompromitowała swemi zeznaniami. Schreinera aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego w Międzychodzie. (k.)

— * **Za podpalenie stogów,** własność A. Dutkowiaka i Fr. Szkudlarkowej, aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego w Śmiglu 21-letniego Stanisława Czekałę z Bronikowa w pow. śmigielskim. Ogień spostrzegł bardzo wcześnie Szczepan Szymański z Bonikowa, dzięki czemu też pożar stłumiono w zarodku, przy pomocy zaalarmowanej ludności. Większych strat nie było. (k.)

— * **Podejrzanego o napad rabunkowy** we Wtelnie w pow. bydgoskim na rodzinę Dorschów, w nocy na 21 ub. mies. aresztowano i odstawiono do Bydgoszczy 70-letniego robotnika Józefa Mańczaka. (k.)

— * **Zacięta bójka** powstała w Pławcach w pow. średzkim pomiędzy robotnikami dominjalnymi. W czasie niej niejaki Garstkiewicz z Pławc pchnął sztyletem w plecy, raniąc poważnie syna restauratora, Aleksandra Nowaka, który usiłował rozproszyć bijących się. Garstkiewicza odstawiono do więzienia sądowego w Środzie. (k.)

JARMARKI

— * **Rawicz.** W czwartek, dnia 4 bm. odbędzie się jarmark kramny oraz na konie i bydło. Spęd świń jest zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Luboń.** (Z Straży Pożarnej.) Przy wielkim udziale publiczności ze wszystkich sfer tak z bliska jak i z daleka odbyła się w Luboniu w pięknym parku, odstąpionym bezinteresownie przez Uniwersytet Poznański i przy pięknej pogodzie msza polowa, podczas której został poświęcony sztandar tutejszej Straży Pożarnej. Nadmienić trzeba to z wielkiem uznaniem dla zarządu gminy Lubonia, który utworzył tak pożyteczną i pożądaną instytucję, wyposażoną w najlepsze i najnowsze aparaty pożarnicze.

— * **Swarzędz.** (Z Koła Śpiew.) W niedzielę, 7 bm. przypada srebrny jubileusz Koła Śpiew. im. Dembińskiego. — Współudział przyrzekło już 20 chórów z Poznania i okolicy. Atrakcją popisów będą chóry ogólne, sumiennie przygoto-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Cud XX-go wieku" i „Uwiedziona kochanka".
Aurora: „Pat i Patachon jako ulubieńkobiet".
Casino: „Pat i Patachon jako bohaterowie".
Colosseum: „Nieznany ojciec" i „Czarna róża".
Corso: „Nat Pinkerton i Sherlock Holmes w Ameryce".
Edison: Tancerka Orchidea" (Jak kochają gwiazdy).
Kapitol: „Pat i Patachon jako bohaterowie".
Metropolis: „W królestwie knuta".
Odeon: „Dziewica Orleańska".
Reniassance: „Sfałszowane miljardy".
Słońce: „Rekordzistka".
Wilsona: „Ekscentryczny jegomość".

wane z ork. 60 p. p. (500 śpiewaków). Dyrygować będzie M. Barwicki. Wyjazd pociągu z Poznania o godz. 7,50, autobusami z ul. Woźnej co pół godziny. Na najlepsze popisy wyznaczono 12 cennych nagród. Obchód odbędzie się w pięknym ogrodzie nad jeziorem.

— * **Gniezno.** (Nierzetelni parobcy.) W Rakowie włamano się do stajni rolnika Edwarda Sella i skradziono dwie pary szorów roboczych. O kradzież podejrzany jest parobek Sella, który po kradzieży zbiegł. — W Pawłowie włamano się przez okno do mieszkania p. Stanisława Sikorskiego i skradziono pościele, garderobę męską i damską wartości około 600 zł. O dokonanie włamania podejrzewa się dawniejszego parobka Sikorskiego. (k.)

— * **Gostyń.** (Pożar stodoły.) W majętności Przyborowie spaliła się stodoła polowa, w której znajdowało się około 60 wozów niemłóconego owsa. Straty, wyrządzone przez pożar, ocenia się na około 21 tys. zł. Jak się okazało, ogień powstał od iskier, wylatujących z lokomobili w czasie młócenia zboża. (k.)

— * **Wolsztyn.** (Pożar.) W niedzielę wybuchł pożar w zabudowaniach wdowy Augusty Strelow w Głodnie. Spalił się dom mieszkalny wartości około 2 500 zł.

— (Włamanie.) W Cegielsku włamano się do mieszkań pp. Hieronima Hoffmana, Ginola i Piesika. Niewyśledzeni włamywacze zabrali u wymienionych większą ilość płótna i pościele. (k.)

— * **Leszno.** (Okradzenie studenta.) W nocy na 28 ub. mies. włamano się przez okno do mieszkania studenta Dietricha Heilbodena w Gronowie i skradziono większą ilość garderoby i bielizny wartości około 2 tys. złotych.

— (Włamanie.) W dniu 30 ub. mies. włamano się do mieszkania kupca Czesława Muszyńskiego w Lesznie i skradziono zegarek męski i rewolwer oraz 600 złotych w gotówce. (k.)

— * **Wągrówiec.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej przyjęto do wiadomości rezygnację radnego Jankowskiego, inspektora szkolnego i postanowiono, aby przewodniczący dr. Kuliński złożył w imieniu Rady podziękowanie p. Jankowskiemu za długoletnią i owocną pracę dla dobra miasta. — Uchwalono również budowę hali gimnastycznej przy szkole powszechnej. Kuratorjum przeznaczyło na ten cel 40 000 zł jako zapomogę bezzwrotną. (ek.)

Z POMORZA

— * **Grudziądz.** (Nowy sierociniec.) — Budowę sierocińca na gruntach miejskich pod Kuntersztynem powierzono firmie Peikert i Rysiewicz. Miasto ofiarowało SS. Elżbietankom, które będą zarządzały sierocińcem na ten cel bezpłatnie 17-morgowy plac.

— (Matura gimnazjalna.) W gimnazjum matem.-przyrodniczem uzyskali świadectwo dojrzałości następujący maturzyści: Dąbrowski Edmund, Gan Leonard, Gede Wacław, Gierycz Stanisław, Jankowski Antoni, Korzeniewski Witold, Kawecki Stefan, Kotowski Arnold, Kolni Ryszard, Kuleczka Edmund, Oględzki Stefan, Piasek Zenon, Sperski Bolesław, Sułkowski Feliks, Sikorski Kazimierz, Talpa Franciszek, Tarka Jan, Wielgosz Antoni, Wojtera Bernard i Wroński Stanisław. (ski.)

— * **Gdynia.** (Koło Architektów.) Zawiązało się onegdaj Koło Architektów Polskich w Gdyni. Do wydziału zostali wybrani: inż.-arch. pp. Stanisław Ziołowski, przewodniczący; Stanisław Świątkiewicz, zastępca przewodn.; Stanisław Garliński, sekretarz; Leon Mezalon, skarbnik; Wacław Tomaszewski i Włodzimierz Prochaska; do komisji rewizyjnej: inż.-arch. pp. Maksymiljan Zuske i Tadeusz Jędrzejewski. — Siedziba Koła mieści się w Gdyni przy Skwerze Kościuszki. Podobnie jak pokrewne koła w innych miastach, Koło Architektów Polskich w Gdyni będzie jednoczyło opinję architektów oraz będzie wyrazicielem tej opinji, interesując się przedewszystkiem Gdynią i jej okolicami.

II. Narodowy Zlot Harcerzy

W czasie od 12—23 lipca br. odbędzie się w Poznaniu II. Narodowy Zlot Harcerzy, który zgromadzi 6 000 harcerzy polskich zarówno ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej, jak i z zagranicy oraz około 300 skautów delegatów państw obcych. Zlot mieścić się będzie na terenie między Cybiną a Wartą (obok Szeląga) w wielkim obozie, składającym się z samodzielnych obozów poszczególnych drużyn i Chorągwi. Zlot ten ma dać społeczeństwu obraz siły, zwartości i sprężystości organizacji harcerskiej, wykazać wartość środków i metod wychowawczych harcerstwa oraz wskazać na wielkość idei, jaką harcerstwo niesie z sobą w liczne szeregi młodzieży.

Najważniejszemi środkami do zrealizowania celów zlotu będą — prócz wzorowego życia harcerskiego w obozach zlotowych — zawody, konkursy i pokazy z różnych dziedzin normalnej pracy harcerskiej w drużynach. Zawody te dzielić się będą na następujące konkurencje:

zawody i konkursy z techniki skautowej (zespołowe);

zawody z dziedziny wychowania fizycznego i sportów, jak gimnastyka, gry sportowe o mistrzostwo Z. H. P., lekka atletyka, trójbój, łucznictwo, sporty wodne;

II. harcerskie związkowe zawody strzeleckie.

Komitet Wykonawczy II. Zlotu Narodowego Harcerzy, doceniając znaczenie wychowawcze współzawodnictwa, stara się usilnie o jak najlepsze zorganizowanie powyższych zawodów, dbając zarówno o odpowiedni dobór sił sędziowskich, jak i zapewnienie wystarczającej ilości nagród.

Ponieważ jednak Komitet nie rozporządza dostatecznemi środkami na ufundowanie takiej ilości nagród, zwracamy się przeto z uprzejmą prośbą o łaskawą pomoc w formie zaofiarowania nagród dla konkurencyj dowolnie wybranych.

W sprawie doboru nagród prosimy porozumieć się z Komitetem Wykonawczym listownie lub telefonicznie codziennie w godz. od 12—15, nr. tel. 4251 (Wydział Szkolny Magistratu).

Ufamy, że Zlot Narodowy Harcerzy, mający spełnić wielkie zadanie propagandowe wychowania młodzieży w duchu czynnego patrjotyzmu, w szeregach karnej i sprawnej organizacji, będzie mógł niewątpliwie liczyć na łaskawie przychylne potraktowanie naszej prośby.

Czuwaj!

Dr. M. Kiedacz,
wiceprezydent st. m. Poznania,
przewodniczący Kom. Wyk.
St. Czapiewski,
sekretarz.

Dziesięciolecie Wlkp. Zw. Cechów Piekarsk.

Obrady X. Sejmiku Związkowego Cechów Piekarskich w Wielkopolsce

W sali Zwierzyńca obradował w niedzielę doroczny, a dziesiąty z rzędu Sejmik Związkowy Cechów Piekarskich z Wielkopolski. Obrady poprzedziło nabożeństwo w kościele OO. Jezuitów na pomyślność obrad, poczem delegaci i przedstawiciele władz zgromadzili się w sali Zwierzyńca na wspólne śniadanie.

W południe, przy udziale studwudziestu delegatów, zagaił obrady prezes Wielkopolskiego Związku Cechów Piekarskich p. Kabaciński. Mówca wspomniał, że w roku sprawozdawczym obchodził cały naród polski uroczyście obchód dziesięciolecia niepodległości państwowej i uczcił dziejowy moment na obradach dorocznego sejmiku piekarzy. Poświęcił następnie wspomnienie dziesięcioleciu Wielkopolskiego Zw. Cechów Piekarskich dając krótki zarys rozwoju organizacyj. Związek założono w r. 1919, a założycielem był p. Kopydłowski z Krotoszyna. Następnie powitał pp. posła Miklaszewskiego, przedstawicieli władz, stowarzyszeń i prasy, tak codziennej jak zawodowej.

Nastąpiły przemówienia powitalne. Imieniem wojewódzkiego urzędu przemysłowego przemawiał p. radca Wasikowski. Następnie przemawiali delegat województwa radca Skalski, prezes Izby Rzemieślniczej p. Staszak, syndyk Izby Rzemieślniczej p. Juszczak. Przemówienie znanego obrońcy rzemiosła i senjora rzemiosł wielkopolskich posła Ludwika Miklaszewskiego przyjęto owacyjnemi oklaskami. Imieniem Centralnego Związku Cechów przemawiał prezes Bartkowski. Po życzeniach złożonych zjazdowi Cech Piekarskich z okazji 10-lecia nastąpiło ukonstytuowanie się prezydjum. Przewodniczącym został p. prezes Kabaciński, który przystępując do sprawozdań z czynności zarządu, zobrazował pracę Związku Cechów Wielkopolskich w roku ostatnim. Z czynności sekretarza referował p. Kopydłowski, z czynności skarbnika p. Sporakowski, a imieniem komisji rewizyjnej zdawał sprawę p. Trocha z Kępna. Ze sprawozdań wynika, że w Wielkopolskim Związku Cechów Piekarskich zorganizowanych jest 38 cechów z ogólną liczbą 1.028 członków. W dyskusji nad sprawozdaniami przemawiali m. in. pp. Stolpe, Walenciak z Leszna, Zieliński z Kościana, Kopydłowski z Krotoszyna i Biskup.

Nastąpiły referaty: O mechanizacji piekarń referował p. L. Kopydłowski z Poznania, na temat: podatek obrotowy a piekarstwo referował p. Wróblewski z Jarocina, o organizacji centralnego Związku Piekarstwa Polskiego referował p. Kabaciński, a o sprawach uczniowskich p. Hojka z Bydgoszczy. Ostatni mówca przedłożył rezolucję przyjętą przez zebranie, w której zjazd domaga się zmniejszenia ilości godzin nauki w szkołach zawodowych i przywrócenia cechom prawa egzaminowania. Dalej rezolucja domaga się uzupełnienia ustawy przemysłowej w tym kierunku, by ograniczyć usamodzielnianie się rzemieślników bez egzaminów, rozszerzyć także na spółdzielnie. Po dyskusji nad referatami i zmianie statutu w przedmiocie składek, dokonano wyboru uzupełniającego członków zarządu i wyboru około 20 delegatów na zjazd wszechpolski piekarstwa w dn. 28 bm. w Poznaniu. Przez wylosowanie ustąpili z zarządu pp. Kabaciński, Nowaczyński z Leszna i Litwicki z Inowrocławia. Ponownie weszli w skład zarządu pp.: Nowaczyński i Kabaciński, a w miejsce p. Litwickiego wszedł p. Kopydłowski z Krotoszyna. (k)

Kurjer Poznański

Adresy gości PWK

Publikowanie adresów
celem odnalezienia się przybywających

patrz wydanie poranne

Poświęcenie sztandaru urzędników pocztowych

W święto Piotra i Pawła odbyło się poświęcenie sztandaru Zrzeszenia Zawodowego Pracowników Technicznych Telegr. i Telef. Rzeczypospolitej Polskiej okręgu poznańskiego. Na obchód przybył minister poczt i telegrafów inż. Boerner, którego rano powitała na dworcu delegacja urzędników pocztowych i prezes dyrekcji Kaźmierski. Ponadto przybyli wicem. poczt i telegr. Dobrowolski, dyr. departamentu Frączkowski i grono wyższych urzędników min. poczt i telegrafów.

Rano o godz. 9 odbyło się nabożeństwo w kościele św. Marcina, na którem ks. radca dr. Noryśkiewicz wygłosił przemowę od ołtarza i poświęcił nowy sztandar.

Chrzestnymi sztandaru byli pp.: min. Boerner, prezesowa Kaźmierska, dowódca O. K. VII gen. Dzierżanowski, pułkownikowa Dżugayowa, prezes Kaźmierski i inżynierowa Peretjakiewiczowa. W pochodzie następnie udano się ulicami św. Marcina, Wjazdową, Wałami Jana III, Fredry, przez most Teatralny i Jasną, na ul. Słowackiego, do Sali Amarantowej na uroczystościowe zebranie. Przybyli też i uczestniczyli w pochodzie z sztandarem pracownicy pocztowi innych organizacyj. Po wspólnem śniadaniu odbyła się uroczystość w Sali Amarantowej, na której oprócz popisów chóru i orkiestry Pocztowego Towarzyystwa literacko-artystycznego przemówił prez. oddziału poznańskiego inż. Juchniewicz, wznosząc okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i min. Boernera. Po wręczeniu sztandaru przemówił min. Boerner rozpoczynając wbijaniem gwoździ pamiątkowych. Następnie wbijali gwoździe pamiątkowe prezes Kaźmierski i delegaci innych bratnich stowarzyszeń i dyrekcyj pocztowych.

Po uroczystości odbyło się wspólne śniadanie. (K)

SPORT

Piłka nożna

Trening K .S. Pogoń odbędzie się w czwartek od godz. 18 na boisku.

Zawody o mistrzostwo kl. A. „H. C. P." — „Legja" odbędzie się dziś o godz. 16 na na boisku H. Cegielski przy Górnej Wildzie 180. Ze względu na dobrą formę „H. C. P." (ostatni wynik (3 : I z Wartą). „Legja będzie musiała wytężyć siły by wyjść zwycięsko.

„Warta" — „Ujpesti" (Budapeszt). Najciekawsze spotkanie tego sezonu odbędzie się w sobotę o godz. 18.15 i w niedzielę o godz. 17 na boisku „Warty". Ostatnie wyniki gości świadczą o dobrej formie. Ze spotkań międzynarodowych „U. T. E". wygrał prawie wszystkie w tem z „Wac" 6:2, Rapid 3:1 „Vienna 3:1, „Sparta" „Praga" 5:2 i 6:1, „Slavia 1:0, „Venezia" 9:2, „Firence" 6:0, „Juventós Torino" 3:2, „Roma" 4:0, „Bologna" 1:0, „Geneva" 5:2, „Lugano" 8:4, „Bazylea" 4:2, „Kamraterna" 3:1, „I. F. C. Nurnberg" 4:2, „Red Star Paris" 3:1, „Europa Barcelona" 7:1. „Warta" również znajduje się w świetnej formie dowodem cczego jej ostatnie sukcesy.

Różne

Mecz w polo o puhar wędrowny warszawskiego Polo Klubu odbędzie się 4 b. m. o godz. 18. na Hipodromie Poznańskim. W 1925 r. puhar wygrała reprezentacja Warszawy, w 1927 zdobył go Poznań; w latach 1926 i 1928 puhar nie był rozgrywany wcale. Obecnie o zdobycie go będą się ubiegały 2 ekipy Wlkp. Klubu Jazdy Konnej i 15 p. ul. Prócz tego spodziewany jest przyjazd graczy z Warszawskiego Polo Klubu.

Międzynarodowy tydzień polo od 14 do 22 lipca zapowiada się ciekawie. Większość nagród już przysłano do Poznania i będą wystawione w oknie Wojsk. Zjedn. Spoż. na ul. 27 Grudnia 3 .W tym czasie rozegrane zostaną puhary: Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Alfreda hr. Potockiego z Łańcuta, Pani Suzette Alger Devey oraz odbędzie się premjowanie koni. Stajnia hr. Alfreda Potockiego z Łańcuta przybywa już 12 lipca; są to specjalne konie importowane z Anglji i Argentyny. Z graczy zagranicznych dotychczas zgłosili swój udział: płk. Martin (Anglja), p. Farmer (Ang), kpt. Jackson (Ang.), p. Alger (Am.), mjr. Chamberlin (Am), kpt. Thomson (Am), por. Argo (Am.), p. Morgan (Am.).

Wydawnictwa

„Wychowanie Fizyczne", miesięcznik poświęcony higjenie szkolnej, kształceniu cielesnemu w domu, armji i stowarzyszeniach, red. nacz. prof. uniw. E. Piasecki, Poznań 3, Chełmońskiego 20. Opuścił prasę nr. 7/8 rocz. X., który zawiera m. in. artykuły: Zofja Walicka: Przyczynek do sprawności fizycznej Żydów żołnierzy W. P. — Prof. dr. W. Gądzikiewicz: Temperatura efektywna, jej istota, sposób oznaczania,oraz zastosowanie w higjenie szkolnej (dok.) — Feliks Fidziński: Jan Kochanowski o wychowaniu fizycznem w Polsce XVI wieku. — Oceny książek (Missiuro), — Streszczenia (Rancken). Z towarzystw instytucyj i zjazdów. Z posiedzeń lekarzy szkolnych w Min. W. R. i O. P., Pierwszy sejmik przeciwalkoholowy w Poznaniu. Ze Sekcji Wych. Fiz. T. N. S. W. w Warszawie. — Kronika. — Resumes.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Pomsta Jontkowa". W czwartek „Polska krew" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Mierzejewski. W III akcie „polskie dożynki" w wykonaniu zespołu baletowego. W piątek pod kierunkiem dyr. Stermicza opera Pucciniego „Jaskółka" w doborowem wykonaniu pp. Dudiczówny, Szlemińskiej, Drabika, Maja i Sendeckiego. W sobotę wspaniale wystawiony balet-opera „Tatry". W niedzielę pod kierunkiem dyr. Stermicza opera narodowa „Halka" z pp. Zacharską, Heisingiem, Majem i Perkowiczem. W poniedziałek „Straszny dwór".

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś i codziennie świetna krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia" w koncertowem wykonaniu całego zespołu z pp. Grabowską, Ludwiżanką, Wierzejską, Żbikowską (tytułowa), Boelkem, Biesiadeckim, Noskowskim i Nowackim w rolach naczelnych. „Maman do wzięcia" już jest na repertuarze bez przerwy pięć tygodni. Takim sukcesem artystycznym i kasowym nie cieszyła się dotąd żadna sztuka w Poznaniu.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś pyszna, rozśmieszająca do łez farsa Rice'a i Abbot'a p. t. „Wesoła spółka". która cieszy się dużem i zasłużonem powodzeniem. — Rozbawiona publiczność nagradza niemilknącemi oklaskami przy otwartej kurtynie wykonawców w osobach pp. Kowalikówny, Turońskiej, Żeromskiej, Balcerzaka, Brodzikowskiego, Bystrzyńskiego, Chmurkowskiego, Ilcewicza, Szarskiego, Kitki-Sokołowskiego i Tylczyńskiego. Reżyserja p. F. Chmurkowskiego, dekoracje Al. Kobrynia.

Teatr Rewja na P. W. K. („Dwór Huggera", ul. Śniadeckich 12) dziś i codziennie odegrana będzie wielka rewja p. t. „Kulig" z genjalnymi Elną Gistedt, Władysławem Szczawińskim, Romualdem Gierasieńskim, Czesławem Skoniecznym, Eugenjuszem Koszutskim i innymi.

Dwa kapitalne zespoły baletowe Tacjany Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego.

Przepyszne dekoracje i kostjumy według projektów najwybitniejszych polskich malarzy.

120 osób na scenie. przeszło 800 kostjumów. Pełną humoru konferencierkę do tej wspaniałej rewji napisał autor „Dwóch panów B" M. Hemar.

Początek pierwszego przedstawienia o godzinie 7.15, drugiego o godz 10.15

Bilety nabyć można wcześniej w składzie cygar u p. Zygarłowskiego. ul. Gwarna róg 27 Grudnia. i przy kasie teatru na P. W. K., a dla osób nie mających biletu wejścia na Wystawę w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. zw 16 876/7

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pomsta Jontkowa", opera Wallek-Walewskiego.
Czwartek, 4. 7. „Polska krew", operetka Nedbala.
Piątek, 5. 7. „Jaskółka", opera Pucciniego.
Początek o godzinie 20.

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Czwartek, 4. 7. „Maman do wzięcia".
Piątek, 5. 7. „Maman do wzięcia".
Początek o godzinie 20.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Wesoła spółka".
Czwartek, 4. 7. „Wesoła spółka".
Piątek, 5. 7. „Wesoła spółka".
Początek o godzinie 20.

Teatr „Rewja" na P. W. K
Dziś i codziennie:

„Kulig"
Wielka Rewja Polska w 18 obrazach.

Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

ZJAZDY NA P. W. K.

Wczoraj ukończył się zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży, o którego przebiegu zdawaliśmy sprawę na innem miejscu dziennika w miarę rozwoju obrad. Był on nader liczny, a przyczynił się do ożywienia Wystawy i miasta, gdyż wiele uczestniczek przybyło w barwnych strojach ludowych. Młodzież uniosła z Poznania najmilsze wspomnienia i nową zachętę do pracy krajoznawczej, której oddaje się z zapałem, znajdując w niej nietylko rozrywkę, ale poważniejsze zajęcie intellektualne, a to przy gromadzeniu materjałów krajoznawczych i ich opracowaniu. Dzięki Kołom Krajoznawczym powstał już cały szereg wydawnictw o zwyczajach i obrzędach ludowych, a jedną pracę zbiorową, traktującą o zamkach drewnianych na wsi, uznała nasza Akademja Umiejętności za godną ogłoszenia swem staraniem i nakładem.

Dzisiaj obradują w dalszym ciągu dwa wczoraj zaczęte Zjazdy, mianowicie Zjazd naukowo-rolniczy, oraz Zjazd chemików polskich. Oba odbywają się przy nader licznym udziale; na zjazd chemików przybyli także, obok głośnych chemików polskich, wybitni uczeni zagraniczni.

NAUKA

Nowi członkowie Tow. Naukowego we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa: Na publicznem posiedzeniu dorocznem ogłosiło nasze Tow. Naukowe listę nowoobranych członków. Przedstawia się ona jak następuje:

Na wydziale filologicznym członkowie czynni zamiejscowi: dr. Stan. Pigoń, prof. uniw. w Wilnie, dr. Stan. Szober prof. uniw. w Warszawie. — Członkowie przybrani: dr. Zygmunt Szweykowski, dr. Juljusz Balicki, dr. Stan. Pilch, dr. Marja Szczepańska. Na wydz. histor.-filozoficznym: członkowie przybrani: dr. Kazimierz Ajdukiewicz, dr. Roman Ingarden, dr. Kazimierz Tyszkowski, dr. Karol Koranyi, dr. Karol Maleczyński, dr. Bronisław Włodawski. Na wydz. matemat.-przyrodniczym: członkowie czynni miejscowi: dr. Stan. Tołłoczko, dr. Wojciech Rubinowicz. Członek czynny zamiejscowy: dr. Emil Terraine, prof. uniw. w Strasburgu. Członkowie przybrani: dr. Jerzy Smoleński, dr. Tadeusz Woyno, dr. Romuald Rostoński. (mw)

Krakowskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z następującym programem: I. Demonstracje: Z Oddziału III. szpitala św. Łazarza, z Zakładu Medycyny Doświadczalnej i Weterynarji, II. odczyt Doc Dr. Supniewskiego p. t. Badanie nad syntetycznymi pochodnymi coteiny.

LITERATURA

Nowa powieść Kossak-Szczuckiej. Autorka „Złotej wolności" i „Szaleńców Bożych" pracuje teraz nad nową powieścią historyczną. Porzuciwszy w. XVII, przeniosła się w czasy dawniejsze, choć nie mniej wojen i ciężkich operacyj pełne. Są to mianowicie czasy pierwszego najazdu tatarskiego, zatrzymanego w bitwie pod Lignicą; bitwa lignicka będzie powieści momentem bodaj że najważniejszym. Temat ten iście homerycki dawno upraszał się o piewcę, zwłaszcza że ówczesne tło obyczajowe i religijne (wojny krzyżowe, przybycie Franciszkanów do Polski), które w Wasylewskim tęgiego znalazło malarza, może dać malarce słowa, jaką jest Szczucka, szerokie pole do popisu. (J. Bir)

Amerykańska nagroda dla Niemców. Nowojorska firma wydawnicza Harper i Synowie ogłosiła konkurs na powieść niemiecką. Nagroda dwa i pół tysiąca dolarów. Ubiegać się mogą tylko ci niemieccy pisarze, którzy nie odznaczyli się jeszcze żadnem wybitniejszem dziełem. (zo)

MUZYKA

Konkurs muzyczny w Bydgoszczy. Piszą nam z Bydgoszczy (Z. G. U.): Bydgoskie Towarzystwo muzyczne rozpisało konkurs niejako regjonalny, bo ograniczony do muzyków polskich zamieszkujących Pomorze i tz. obwód nadnotecki. Konkurs objął dwa współzawodnictwa: pieśń solową z towarzyszeniem fortepianu lub dowolnego instrumentalnego zespołu, oraz pieśń chóralną. Sąd konkursowy składał się z dyr. Zdzisława Jahnkego, ks. kan. Lewandowskiego z Pelplina, prof. Raczkowskiego i red Zygmunta Latoszewskiego (obaj z Poznania). Za pieśń solową otrzymali nagrody: pierwszą dr. Baumann z Bydgoszczy, drugą p. Karol Lewicki, kapelmistrz Teatru Miejskiego z Bydgoszczy, trzecią prof. Zygmunt Urbanyi z Bydgoszczy. W konkursie na pieśń chóralną przyznano tylko zaszczytną wzmiankę dwom kompozycjom, których autorem okazał się prof. Z. Moczyński z Torunia. Konkurs na pieśń chóralną został raz jeszcze rozpisany z terminem do 15 września rb.

„MEMENTO KRESOWE"

Pod takim tytułem pojawiła się w ostatnich dniach nowa książka p. Antoniego Urbańskiego. Jest ona dalszym ciągiem dwu poprzednich prac tegoż autora, a mienowicie „Z czarnego szlaku i tamtych rubieży", co doczekało się w krótkim czasie dwu wydań (1927) i „Podzwonnego na zgliszczach Litwy i Rusi" (1928). Wszystkie trzy związane są z sobą wspólnością opisywanego przedmiotu, metody pisarskiej, której autor używa i celu, któremu służy jego dzieło, a to tak ściśle, że stanowią jedną — być może nie zamkniętą jeszcze — całość.

Przedmiot stanowią polskie pałace i dwory na naszych wschodnich kresach: Podolu, Wołyniu i Ukrainie przedewszystkiem, w drugim zaś rzędzie na Polesiu, Białej Rusi, Inflantach i Żmudzi. Wszystko to, należące dawniej do Rzeczypospolitej, zostało dziś „za rubieżą", nie weszło bowiem w granice polskiego państwa, a prawie wszystko uległo zniszczeniu bądź przez wojnę, bądź przez rewolucję rosyjską i bolszewicką. Stąd wywiązuje się cel książki: zachować od zapomnienia to, co tam było i przekazać pamięci długi, choć bynajmniej nie zupełny, szereg miejscowości, zabytków, tradycyj i ludzi tak, aby wiedziano dobrze, że ten ogromny szmat ziemi, choć niepolski etnograficznie, był przez wieki całe broniony polskim orężem i przeorywany polskim pługiem, że swój miniony gospodarczy rozkwit zawdzięczał polskiej pracy i zdolności organizacyjnej, podczas gdy dzisiejsi władcy potrafili przynieść mu tylko nędzę i zniszczenie, że wszystko, co w nim było kulturalne nosiło polskie imię, że żyli tam i pracowali do ostatka tędzy ludzie, prawdziwie typy kresowców, że istniały tam nie tylko olbrzymie fortuny, lecz także bezcenne pamiątki przeszłości, dzieła sztuki, bibljoteki i archiwa — i że strata tego wszystkiego jest wielką narodową klęską.

Metoda, której używa autor jest bardzo prosta, rzecz można, pozbawiona wszelkich literackich i naukowych pretensyj. Z osobna zaznajamia nas z każdą miejscowością — a daje ich razem przeszło 160 z 400 ilustracjami, które stanowią nie już ozdobę, ale integralną część dzieła i równy tekstowi powód jego wartości — a za każdym razem odpowiada w krótkich słowach na kilka pytań: gdzie dana miejscowość leży, jakie rozgrywały się w niej lub w jej okolicach donioślejsze dziejowe wypadki, tudzież w rękach jakich właścicieli się znajdowała; następuje opis ze szczególnem uwzględnieniem zabytkowej i artystycznej strony, kończy zwyczajnie wzmianka, co z tego dzisiaj pozostało.

Zdawaćby się mogło, że to nic więcej ponad suchy opis nazw i nazwisk oraz katalog rzeczy i że lektura tak ujętej książki powinna dzięki jednostajności nudzić i nużyć. Tak jednak nie jest bo najpierw ilustracje, których gdzieindziej z trudnością przyszłoby szukać, przyczyniają się wybitnie do urozmaicenia książki, powtóre autor gawędzi niekiedy, potrąca często o niezwykle na tym terenie bogatą i bujną tradycję ojczystą, krajową i rodową, uderza w strunę heroizmu, a częściej jeszcze rzewności nad wspomnieniem tego, co bezpowrotnie minęło, a już cichy tragizm zawierają napotykane raz po raz słowa: zgliszcza, gruzy, mord i ruina.

Trudno doprawdy obronić się uczuciu pewnej zazdrości, gdy porównamy pod tym względem los nasz z losem innych szczęśliwszych narodów. Taka Francja zachowała do dziś w zamkach, pałacach i rezydencjach pomniki historyczne ze wszystkich epok, od głębokiego średniowiecza począwszy; są tam one prawdziwemi muzeami, są zwiedzane przez tłumy turystów, są badane i opisywane przez artystów i uczonych. Niektóre zagrożone nabyło państwo i konserwuje z pieczołowitością przez odpowiednie czynniki. Anglja, Hiszpanja, Włochy, Belgja, a nawet Niemcy, choć tam nieumiejętne restaurowanie wiele popsuło, posiadają też skarby bezmierne. My, kraj w dawniejszej epoce o wybitnie szlacheckiej, wiejskiej kulturze, straciliśmy lwią część dzieł sztuki i zabytków, których wogóle tak nadzwyczajnej ilości nigdyśmy nie posiadali, a straciliśmy w ostatnich właśnie czasach wskutek zniszczenia wszystkich prawie pałaców i dworów polskich na kresach. Tak drobna jedynie cząstka z tego ocalała.

A przecież nie zwątpienie i nie rozpacz biją z kart książek Antoniego Urbańskiego. Niedarmo w przedmowie do „Memento kresowego" wspomina autor, że „nie dla żalów pisze, ale dla przypomnienia, że żywioł polski tkwił w tamtych stronach głęboko, i nie zdołały go wyplenić ni żadne nawałnice, ni zagony tatarskie, ni rzezie hajdamackie, że Polska dobrze nabyła i uczciwie wykonywała swe prawo do tych ziem i że ono bynajmniej przedawnieniu nie uległo, żeśmy się wprawdzie przed naporem fal dziczy wielokrotnie cofali, lecz poto tylko, by wkrótce powrócić z większą jeszcze mocą, że tamte kresy dały Polsce wielu pracowników niepośledniej miary i to we wszelkich dziedzinach życia". To nie co innego więc jak wiara w niespożyte siły i żywotność polskiego żywiołu i w doniosłą wartość polskiej kultury na Kresach.

Ponad wszystko uderza wszakże to, co jest cechą wspólną całej tej literatury kresowej wyrosłej tak bujnie po roku 1917, a co znaleźć można iw świetnej „Pożodze" Kossak-Szczuckiej i w przejmującej „Burzy od Wschodu" Dunin-Kozieckiej i w prostoty pełnem „Na ostatniej placówce" Zaleskiej-Dorożyńskiej: ogromna miłość ziemi kresowej, zupełny brak nienawiści do jej ludu, którego czyny były skutkiem barbarzyństwa i zbrodniczej agitacji, oraz wiara w lepsze jutro. „Ziemio najmilsza, mimo prześladowań, ziemio rodzona mimo traktatów, ziemio polska i ojczysta mimo planów partyj, ziemio nasza mimo sądów cudzoziemskich. Odejdziemy od tych stron ale przed odejściem ślubujemy wieczną wiarę i miłość tej ziemi. Ślubujemy jej powrócić, gdy tylko pierwsza sposobność powrotu nadejdzie i pozostać wtedy aż do końca" — takiemi słowami kończyła Kossak-Szczucka Pożogę. „Ślubujemy, że nie pójdziemy tam jako mściciele, ale z miłością i z hasłem: życie dla wszystkich i możność rozwoju i rozkwitu dla wszystkich; tylko nas wróć do niej Panie" wołała na ostatniej stronnicy „Burzy" Kozicka. „Nie wątpimy, że znowu to wszystko wskrzeszonem będzie, że klęska przerodzi się w zwycięstwo, a krew i łzy będą posiewem. Wtedy bez rozumowania, bez pytania będziemy tam znowu budować. Niech to nie będą mary chwiejne, a zaciętość że tak być musi" — zamyka swą przedmowę do „Memento" Urbański.

Nie patrzmy na te z głębi serca wyrwane słowa jako na program rysującej się rzeczywistej działalności, a już wcale nie poddawajmy im politycznego znaczenia, nie dopatrujmy się nawet chęci skierowania dążeń naszego społeczeństwa w tamtym kierunku, bo nie to przecież było zamiarem autorek i autora i nie tego doszuka się przedewszystkiem czytelnik. Cykl Urbańskiego w trzech swych dotąd publikowanych częściach jest piękny i pożyteczny i zajmuje poważne, dobrze zasłużone miejsce wśród kresowego gatunku naszej powojennej literatury. Powinien znaleść się też w rękach nie tylko ludzi, których przeżycia osobiste czy rodzinne związały z Kresami wschodniemi ale w ręku każdego Polaka kochającego swoją przeszłość, swoją kulturę i życie polskie w jego bujnych, ginących lub zaginionych przejawach. Pozna i zrozumie stąd, czem były te Kresy, wyzbędzie się niejednego do nich uprzedzenia, porzuci ową tak częstą u nas dla kresowych spraw obojętność. Dlatego p. Urbański zbierając i ogłaszając swe materjały, tradycje i ilustracje pełni dzieło pożyteczne i obywatelskie.

Dr. Tadeusz Silnicki.

Poznań.

PISMA NADESŁANE

Nowe poezje. Nowy tomik poetycki Anny Słonczyńskiej będzie nosił tytuł „Uśmiech barw siedmiu" i ukaże się wkrótce. Będzie to znów cykl utworów, składających się na pełen poemat, którego treścią są gry promyków słonecznych na różnych przedmiotach ziemskich. W ten sposób poetka niejako rozwija i pogłębia pewne motywy swego pierwszego zbiorku („Muzyka słońca"). Obecnie p. Słonczyńska pisze poemat liryczny o lesie. (J. B.)

„Polski Przegląd Kartograficzny" treść nr. 25: Nazwy geograficzne pochodzenia polskiego na kuli ziemskiej; — Instytut kartograficzny im. E. Romera; — Mapy Polski; — Mapa Europy.

Z PRACOWNI NAUKOWEJ

NAJSTARSZY PODRĘCZNIK ASCETYKI ZAKONNEJ

Wydawane w Poznaniu pod redakcją prof. dr. Jana Sajdaka „Pisma Ojców Kościoła" wzbogaciły się o tom nowy, zawierający drugą część dzieła Jana Kasjana pt. „Rozmów dwadzieścia cztery" („Collationes XXIV"). Autor tego najstarszego podręcznika ascetyki zakonnej, Joannes Cassianus, urodzony ok. r. 360 najprawdopodobniej w naddunajskiej Dobrudży, był kolejno mnichem betlejemskim i egipskim, następnie uczniem św. Jana Chryzostoma w Konstantynopolu a w końcu założycielem i opatem kwitnących klasztorów w Marsylji, gdzie po r. 419 zaczął spisywać swe dzieła i gdzie też około r. 435 życie zakończył.

Doszły do nas trzy dzieła Kasjana: „O urządzeniach klasztornych", „Rozmów XXIV" i „O wcieleniu Pana". Pierwsze z nich rozprawia „o zewnętrznych i widomych zwyczajach zakonnych", drugie „zawiera całość nauki o doskonałości zakonnej w formie rozmów z najsławniejszymi Ojcami czyli opatami pustyni egipskiej". Takie „rozmowy" duchowe czyli „kolacje" były zwyczajem po klasztorach, osoby rozprawiające w tem dziele są niewątpliwie historyczne, a szata krasomówcza, bogactwo przytoczonych i wytłumaczonych miejsc z Pisma św. i logiczny porządek myśli, widoczny w układzie dzieła, są własnością Kasjana. Autor sam wyznaje, że dzieło to miało przedstawić „niewidomy układ człowieka wewnętrznego", „wznieść go do modlitwy nieustannej, nakazanej przez Apostoła", przysposobić do kontemplacji i „nauczyć tego, co na szczycie doskonałości zachowywać należy" (Tom I. str. 4 i 5).

Jan Kasjan jest pierwszym wielkim mistrzem ascetycznym chrześcijańskiego Zachodu. Pisma jego, a zwłaszcza „Rozmowy", były przez długie wiekie czytywane w klasztorach i naśladowane w późniejszej literaturze ascytycznej, wywarły więc potężny wpływ na kulturę świata chrześcijańskiego. Znali je, cenili i czytanie ich swym mnichom zalecali słynny Kasjador, św. Benedykt, a także św. Grzegorz Wielki, który obficie z nich korzystał w swych dziełach. To samo powiedzieć można o św. Bernardzie, jednym z ojców średniowiecznej mistyki, dalej o św. Dominiku i o największym nauczycielu Dominikanów i całego chrześcijańskiego średniowiecza, św. Tomaszu z Akwinu. Rozczytywali się w dziełach Kasjana mistyk niemiecki Henryk Suzo, czcigodny Dionizy z zakonu Kartuzów, autor cennych pism ascetycznych, a później św. Ignacy Loyola, św. Teresa i ks. Alfons Roderycjusz T. J., który w swej książce „O postępowaniu w doskonałościach i cnotach chrześcijańskich" prawie w każdym rozdziale przytacza myśli i przykłady z pism Kasjana. Dlatego jego „Rozmowy" śmiało nazwać możemy najstarszym podręcznikiem ascetyki zakonnej i najważniejszem źródłem, z którego wypłynęła zachodnio - chrześcijańska literatura ascetyczna.

W Polsce mieliśmy dotąd jeden przekład dzieł ascetycznych Kasjana, dokonany przez ks. Wojciecha Pułgeskowicza z Pakości, a wydany w Krakowie w r. 1604. Przekład „Rozmów", który obecnie wyszedł z pod pióra ks. dr. Wrzoła, profesora seminarjum duchownego w Widnawie na Śląsku, doskonałego znawcy pism Kasjana, odznacza się wiernością, ścisłością i poprawnością językową i dlatego spodziewać się należy, że „Rozmowy" Kasjana w wydaniu „Pism Ojców Kościoła" staną się pożyteczną lekturą nietylko dla duchowieństwa świeckiego i zakonnego, ale i dla tych wszystkich, którzy w pogoni za szczęściem doczesnem nie zapomnieli jeszcze całkowicie o wznioślejszych celach życia ludzkiego.

Jan Ujda

Poznań.

KSIĄŻKI NADESŁANE

Herman Hesse: „Wilk Stepowy" powieść przełożył z niemieckiego Józ. Wittlin. Tow. Wydawnicze „Rój", Warszawa 1929.

Paul Morand: „Lewis i Irena" powieść Tow. Wydawnicze „Rój", Warszawa 1929.

Kasa Literacka 1899—1929 jej dzieje i znaczenie opracował Jan Czempiński, Warszawa 1929.

Marta Oseenso: „Krzyk dzikich gęsi". Autoryzowany przekład Leopolda Stafia. Instytut Wydawniczy Renaissance.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Organizacje rolnicze

Na terenach zachodnich (dział E) umieszczone zostały eksponaty rolnictwa i przemysłu związanego bezpośrednio lub pośrednio z rolnictwem. Organizacje rolnicze reprezentowane są w pawilonie, zawierającym dużą ilość wystawców, co jest dowodem, że nasze rolnictwo rozwijało się przez czas dłuższy w odmiennych warunkach w poszczególnych dzielnicach.

W dzielnicach zachodnich, gdzie istnieją izby rolnicze, mamy podział pracy pomiędzy niemi a towarzystwami rolniczemi. Pierwsze zajmują się zadaniami dotyczącemi racjonalnej techniki rolnej w właściwem tego słowa znaczeniu, a towarzystwa rolnicze szerzeniem oświaty ogólnej i zawodowej, mającej na celu również postęp kultury rolnej. W innych dzielnicach Polski dzisiejszej oba te zadania wykonywać musiały tylko stowarzyszenia rolnicze. Mamy tu stoiska przedewszystkiem izb rolniczych wielkopolskiej, pomorskiej i śląskiej. Duże stoisko Wlkp. Izby Rolniczej pokazuje okazy szkodników drzew owocowych, piękne typy wypchanych zwierząt i ptaków szkoły w Koźminie, dalej mamy pokazy wydziałów leśnictwa, łąk i meljoracyj, gdzie widzimy mapy pól drenowanych, dalej tablice dotyczące organizacji obszarów posiewów poszczególnych zbóż i okopowych itd. Szkół rolniczych Wielkopolska ma 30, uczni 1160; oglądać możemy model szkoły i okazy prac szkół kobiecych.

W dziale hodowli są m. in. dane statystyczne zwierząt i dane co do obór kontrolowanych: w r. 1925 było obór 71 i krów 2280, gdy w r. 1928 obór 611 i krów 26 928. Są też pokazy stacji doświadczalnej w Pętkowie.

Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych w swojem stoisku daje dużo informacyj o swej działalności: Towarzystwo to liczyło 35 oddziałów powiatowych i w r. 1925 kół 498, a członków 19 238, gdy w r. 1929 kół 609 i członków 31 000. Wystawiony jest typ bibljoteki kółka i 34 mapy oddziałów pow., ilustrujących stan każdego powiatu. — W r. 1876 było kółek 105, kursów parodniowych było w r. 1927 20 dla 2000 słuchaczy, a w r. ub. 36 i słuchaczy 3000. Towarzystwo to urządza wykłady przez radjo od lat dwóch.

Również niemieckie Zachodnie Tow. Rolnicze ma w tym pawilonie swoje stoisko, gdzie oglądamy ładnie oświetlone obrazy z jego działalności. Dalej widzimy stoisko Landbundu z Pomorza. W stoisku Pomorskiej Izby Rolniczej jest wystawiona kolekcja próbek wełny surowej. Pod kontrolą Izby było w r. 1925 obór 124, a w r. 1928 — 215.

Pomorskie Tow. Rolnicze liczyło w r. 1925 — 243 koła z 9 449 członkami, a w r. 1928 — 404 koła i 15 040 członków, kół gospodyń 35, członków 800. Kursów urządzono również dla kobiet 28 z 740 słuchaczkami i kursy dla mężczyzn z 1 265 słuchaczami.

B. Kongresówka reprezentowana jest przez Centralne Tow. Rolnicze i Centralny Związek Kółek Rolniczych. Pierwsze towarzystwo, mające poza sobą chlubną kartę swej działalności, pokazuje wydziały hodowli, rybołówstwa, meljoracji, wydział spraw ekonomicznych, kół gospodyń, oświaty rolniczej, szkolnictwa zawodowego i pracy. Z danych przedstawiających na wykresach i tablicach statystycznych widzimy jak i w innych organizacjach znaczny postęp i wzrost zainteresowania się rolników zagadnieniami ogólno-rolniczemi. Wzrosła liczba kółek i członków w ostatnich kilku latach do 1 813 kół i 65 559 członków, kiedy w r 1925 było na urządzonych 3—4-dniowych kursach 44 077 słuchaczy i 1 477 kursodni, to w r. 1928 — 127 722 słuchaczy i 4 518 kursodni. Również duży postęp widzi się w rozwoju kół gospodyń wiejskich: w r. 1925 — członków 4 830, kół 175, słuchaczy na kursach 6 650, zaś w r. 1928 — członków 9 600, kół 460, słuchaczy 36 200.

W dziale produkcji mleka obór kontrolowanych było:

w 1925 — wielkiej własności: oddziałów 35, obór 348, krów 11 159,

małej własności: oddziałów 12, obór 425, krów 1 716;

w 1928 — wielkiej własności: oddziałów 94, obór 927, krów 30 639,

małej własności: oddziałów 35, obór 1 102, krów 4 710.

Naprzeciwko stoiska C. T. R. ustawione są stoiska Centr. Związku Kółek Rolniczych w b. Kongresówce, reprezentującego odłamy włościan radykalnych i korzystającego z dużej opieki rządowej. Kółek jest 2 610. Są tam przedstawione działy: hodowli, ogrodnictwa, oświaty, spraw społecznych i ekonomicznych itd. Ilość rolników w spółdzielniach, należących do tej organizacji wynosi 168 580. Najlepiej rozwijają się kasy Stefczyka, mające 75 000 członków i spółki mleczarskie mające 56 000 członków. Co się tyczy kontroli nad oborami, to tych jest niewiele, bo tylko 105 i 3 833 krów. Małopolskę reprezentują Małopolskie Towarzystwo Rolnicze z dwoma oddziałami we Lwowie i Krakowie, które powstały z połączenia się kółek rolniczych z Tow. Rolniczem lwowskiem i krakowskiem. Lwowskie Tow. Gospodarcze istniało od 1829 r. W r. 1928 oddział lwowski liczył po połączeniu kół 1 762 i członków 46 045, a w r. 1925 kół 1 574, a członków 30 353 i 168 oddziałów z 4 344 członkami Tow. Gospodarczego.

W sprawach hodowlanych wschodnia Małopolska przoduje w produkcji jaj. Wywóz jaj zagranicę w r. 1928 z Polski wynosił 65 600 tonn, w tem z Wsch. Małopolski 37 697 czyli przeszło 38 proc. Kontrolowanych krów przez Towarzystwo w całej Małopolsce było w r. 1928 — 12 050 wielkiej i małej własności, czyli znacznie mniej niż w Wielkopolsce. Oddział lwowski Towarzystwa urządza rokrocznie kursy jednodniowe lub trzydniowe dla gospodarzy i kobiet, których liczba z roku na rok wzrasta. W r. 1928 było wszystkich kursów 1 000, a słuchaczy 50 652.

Analogiczną pracę prowadzi i oddział krakowski Towarzystwa, lecz skromniejszych rozmiarów. Pomiędzy innemi urządza to towarzystwo firmy wzorowe, których w r. 1928 było 37 w różnych punktach Małopolski. Rusini z Małopolski ani też z Wołynia nie biorą udziału w wystawie.

Kresy wschodnie reprezentowane są przez Związek osadników wojskowych, Zjedn. Związku Kółek Roln. na Kresach Wschodnich, Wil. Tow. Rolnicze, Nowogrodzkie Tow. Rolnicze i Wydział Kresów Wschodnich C. T. R.

Osadników mamy na Kresach 7 918 osób, co w stosunku do ludności rolniczej wynosi niecały 1 proc., a ziemi w swem posiadaniu mają tylko 1,8 proc. Osadnicy biorą udział w pracach społecznych, co widać m. in. i w kółkach rolniczych, tam pracujących, gdzie ludność polska przeważa.

Osobne stoisko ma również Okręg. Tow. Rolnicze w Kutnie jako filja C. T. R.

Całość tego pawilonu robi dosłonałe wrażenie.

Dalszy ciąg Zjazdu Kół Krajoznawczych

W trzeci dzień Zjazdu odbyto wycieczkę parowcem do Rogalina, w czasie której zwiedzono pałac, galerję obrazów i park, a przedewszystkiem nastąpiło serdeczne współżycie młodzieży z całej Polski, tak że przedstawiała jedną rodzinę. I to może jest największą korzyścią, jaką dała jej ta wycieczka.

Wczoraj o godz. 9 w sali Biblj. Uniwersyteckiej odbyło się zamknięcie Zjazdu. Przewodniczący prezydjum p. dyr. Zapaśnik zagaił zebranie i udzielił głosu p. prof. Węgrzynowiczowi, który przedstawił wnioski i życzenia, uchwalone na obradach młodzieży. Życzono sobie, by założyć „Związek Kół Krajoznawczych Młodzieży szkolnej", by utworzyć archiwum i wspólne bibljoteki, postarać się o zniżki kolejowe dla wycieczki liczącej mniej niż 10 osób. Uchwalono dalej, by Koła Krajoznawcze zapisywały się na członków „Ligi ochrony przyrody", by na każdych pięciu członków prenumerowały przynajmniej jeden „Orli Lot" i by abiturjenci zapisywali się do „Akademickich Kół Krajoznawczych". Po przyjęciu tych wniosków przez Zjazd, p. prof. Węgrzynowicz dziękował wszystkim tym, którzy przyczynili się, że zjazd wypadł tak wspaniale. A więc ks. infułatowi Kłosowi, ks. prof. Schlachcie, ks. prob. Putzowi, pp. kurat. Namysłowi i Chrzanowskiemu, p. gen. Dzierżanowskiemu, p. wiceprez. Kiedaczowi, p. prof. dr. Gantkowskiemu, p. prof. Tarnawskiemu i p. red. Witoldowi Noskowskiemu. Nakoniec dziękował gospodarzom, że pomimo tylu trudności urządzili zjazd, lecz nagrodą dla nich niech będzie wdzięczność za to, że dali możność zobaczenia młodym krajoznawcom P. W. K. czyli tego, co zrobiła Ojczyzna w pierwszem 10-leciu Swego Odrodzenia. Słowami „Poznaj swój kraj i Ojczyźnie służ" zakończył, zapowiadając zjazd na przyszły rok do Krzemienia. Następnie żegnała młodzież p. prof. dr. Hoppówna.

P. dyr. Zapaśnik przeczytał treść telegramu do ks. biskupa Bandurskiego, w zamian za pamięć i życzenia:

„III. Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej odbywający swe obrady w Grodzie Piastowym, wdzięczny za przesłane życzenia śle dla Waszej Ekscelencji wyrazy najgłębszej czci i hołdu. Młodzież zapatrzona w krzyż Mieszka i miecz Chrobrego wchłania w siebie wielkie uczucia i przyrzeka, że stać będzie na straży tych ideałów, które prowadzą Kościół i Ojczyznę ku chwale i potędze".

W dalszym ciągu p. dyr. Zapaśnik z ramienia prezydjum dziękował organizatorom za poniesione trudy i wezwał młodzież do dalszej pracy. A słowami „Rozlećmy po całym kraju, by znów na rok przyszły zlecieć się w Krzemieńcu", zakończył III. Zjazd. Na zakończenie odśpiewano: „Jeszcze Polska nie zginęła".

Telegram do prezydenta Hoovera

Pan Prezydent Stanów Zjednoczonych
Herbert Hoover
w Waszyngtonie D. C.

Z okazji 153 rocznicy niepodległości Stanów Zjednoczonych i pobytu wielkich rzesz sokołów amerykańskich polskiego pochodzenia na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu przesyłamy panu prezydentowi i wielkiemu narodowi amerykańskiemu najserdeczniejsze życzenia pomyślności i zapewnienia szczerego przywiązania, czego dowodem jest złożenie wieńca przez społeczeństwo poznańskie pod pomnikiem pańskim w pawilonie Polonji amerykańskiej, w przeddzień święta narodowego Stanów Zjednoczonych.

Cyryl Ratajski, Prezyd. m. Poznania — Starzyński, Prez. Sokolstwa polsko-ameryk.

III Zjazd naukowo-rolny

Wczoraj od 3 popołudniu i dzisiaj od 8,30 zrana obradują sekcje zjazdu.

W sekcji doświadczalnictwa rolnego pod przewodnictwem dra Kosińskiego wygłosili referaty: prof. Szulc, prof. Kotowski, docent Spława-Neyman, dr. J. Załęski, inż. Jakowski i W. Wakar.

W sekcji nawozowej, pod przewodnictwem prof. dra Mikułowskiego-Pomorskiego wygłosili referaty prof. Zaleski, inż. Tereszczenko, prof. Bassalik, dr. Celichowski.

W sekcji hodowli roślin pod przewodnictwem prof. Załęskiego wygłosiła referat prof. Skalińska.

W sekcji ochrony roślin pod przewodnictwem prof. Garbowskiego wygłosili referaty: prof. Garbowski i prof. Goriaczkowski.

W sekcji ekonomicznej pod przewodnictwem prof. Surzyńskiego wygłosili referaty dr. Rose, Konst. Żebrowski, prof. Bujak i dr. Sowiński.

W sekcji zootechnicznej pod przewodnictwem prof. K. Malsburga wygłosili referaty p. Wierzchowski (dwa) i Leyko.

Wczoraj odbyli uczestnicy zjazdu wycieczkę do Pętkowa do stacji doświadczalnej, dzisiaj odbędzie się wycieczka do Sołacza dla zwiedzenia zakładów naukowych i pól doświadczalnych Un. Pozn.

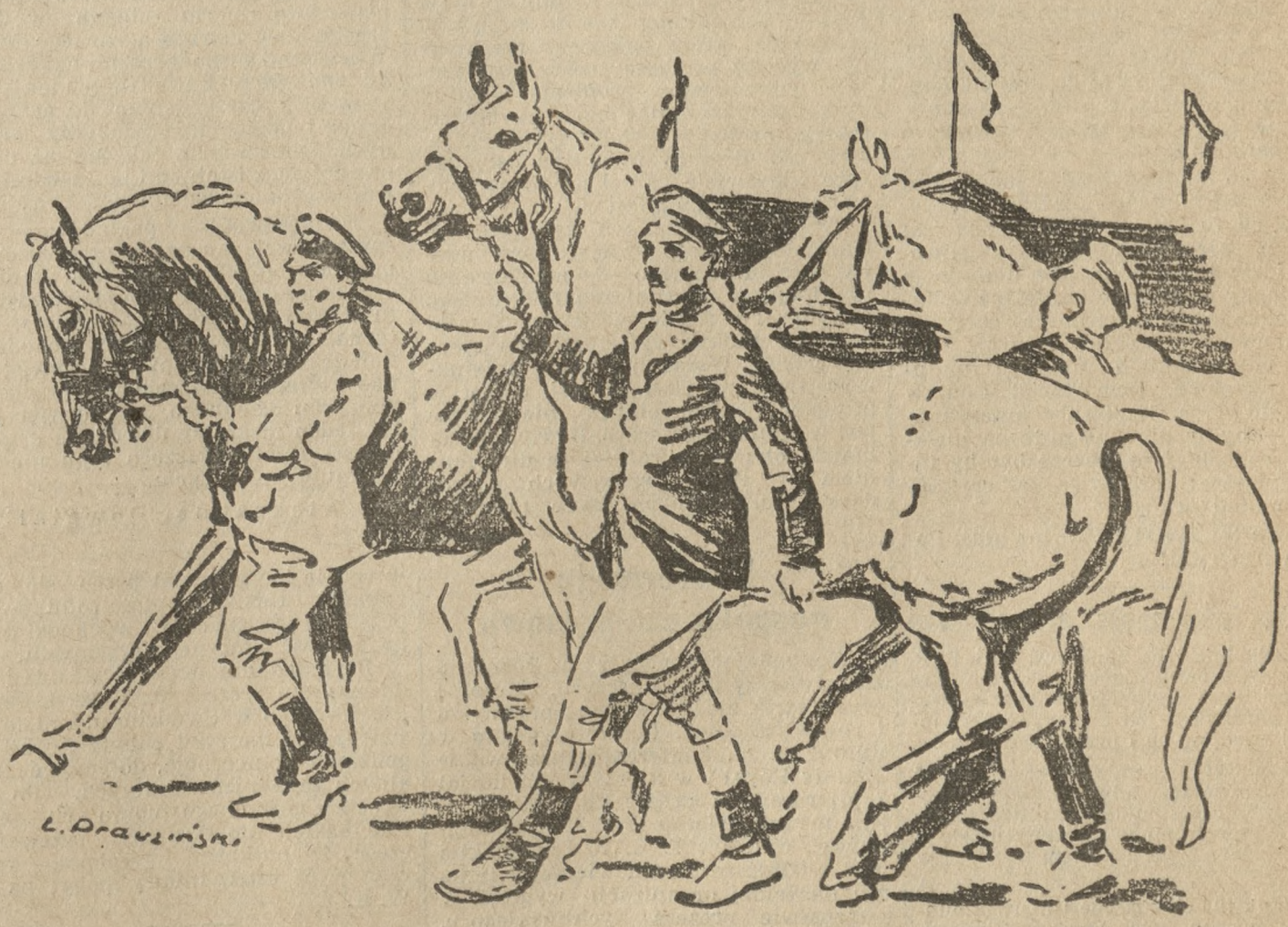

Na arenie P. W. K. odbywa się codziennie od godziny 15-ej pokaz koni i bydła z wystawy zwierząt hodowlanych. Rysownik nasz utrwalił oprowadzanie ogierów, czystej krwi arabów. Pierwszy, z opuszczonym łbem to kasztanowaty „Champion-Razim" p. Bickera z Ujazdu, drugi siwo-różowy, dumny Madras hr. Potockich, zaś ostatni 16-letni „Mahomet" ks. Sanguszki z Gumnisk.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Polakowi z Ameryki w odpowiedzi

Drogi Panie!

Wyraził Pan wobec nas zdziwienie, że okazujemy zaniepokojenie ofensywą gospodarczą Ameryki, którą Pan uważa za wysoce dla Europy pożyteczną. Nie jest to, zdaniem Pańskiem, najazd wrogi, lecz kampanja dobroczynna, jaką za czasów wojny były ekspedycje amerykańskiego Czerwonego Krzyża, wysyłane na obszary wojenne. Jeśli dzisiaj Ameryka zdewastowanej Europie udziela pożyczek, to jest to nowy dowód wysokiego jej humanitaryzmu, zwalczanie którego jest dowodem niewdzięczności i... braku rozsądku.

Ze słów Pańskich widzimy, że Pan nas nie zrozumiał. Musimy więc powrócić do tematu, aby wyjaśnić nasz pogląd na ofensywę amerykańską przeciwko Europie.

Przyzna Pan sam, że Stany Zjednoczone mają łatwe z nami, Europą, zadanie. U. S. A. to organizm młody, jednolity, wojną niewyczerpany, przeciwnie wzbogacony. Europa zaś — to mozaika, składająca się z państw o długiej, starej kulturze i o tradycjach, nietylko pięknych, lecz również i bolesnych w swych skutkach; mówimy o tradycjach przeciwieństw, wrogości i współzawodnictwa, różniących poszczególne narody europejskie. Europie nietylko brak jednolitości, brak jej również szalonego rozmachu młodej Ameryki, brak jej sił, spotrzebowanych na wojnę, która ją zubożyła pod każdym względem. Europa przestała być kontynentem centralnym świata; przestała być jedynym odbiorcą i dostawcą innych części świata, którym była przed wojną. Dzięki Stanom Zjednoczonym reszta świata wyemancypowała się, a punkt ciężkości gospodarki międzynarodowej, który dawniej oscylował między Paryżem i Londynem, został przeniesiony do Nowego Jorku.

Sytuację Europy pogarsza chroniczność niezgody wewnętrznej, zarówno politycznej, jak ekonomicznej. Wprawdzie pacyfiści amerykańscy głoszą hasła pokoju gospodarczego, lecz praktycy życia amerykańskiego są dalecy od wyznawania tych zasad: z jednej strony — dumping przeciw Europie, z drugiej strony — wał ochronny przeciw emigracji i przywozowi ze starego kontynentu.

Czy w takich warunkach dziwić się można, że patrzymy na ofensywę amerykańską z obawą o przyszłość drogiej nam, mimo wszystko, Europy? Ale racja! Pan zupełnie co innego miał na myśli. Panu chodziło o dopływ kapitałów amerykańskich do Polski, o kredyty na rozbudowę kolejnictwa, na inwestycje przemysłowe, na elektryfikację kraju, na meljorację ziem ornych, poprostu — na zużytkowanie skarbów przyrody, tkwiących w naszej ziemi.

Czyż co do tego istnieć mogą dwa zdania? Jeśli idzie o możliwości produkcji, zbytu i konsumcji, Polska jest „krajem nieograniczonych możliwości". Idzie tylko o to, aby umiano je docenić, by potrafiono istniejące w stanie potencjalnym ogromne potrzeby konsumcyjne obudzić i przy pomocy odpowiednich metod i funduszów zaspokoić. Oczywiście! Dopływ inwestycyjnych kapitałów amerykańskich — byłby dla nas radosną inwazją! A radośniejszą jeszcze byłaby inna ofensywa: ofensywa amerykańskich metod pracy.

Lecz o tej kwestji Pan ma głos, Polaku z Ameryki!

Krótkie informacje gospodarcze

— Zachodnia izba handlowa Z. S. R. R. otrzymała z Nowego Jorku wiadomość, że w połowie lipca wyjeżdża do Moskwy wycieczka przedstawicieli amerykańskich instytucyj handlowych i przemysłowych.

— Dzienniki donoszą z Durazzo, że rząd albański powierzył administracje monopolu ropy włoskiemu towarzystwu naftowemu. Szczegóły umowy zostały ustalone między królem Zogu a posłem włoskim w Albanji.

— „Bank für elektrische Unternehmungen" w Zurychu oraz „Societa Adriatica di Elettrica" w Wenecji utworzyły za pośrednictwem swego przedstawicielstwa w Brukseli nowe towarzystwo pod firmą „Compagnie Européenne pour entreprises d' electricité et d' utilité publique", z kapitałem 500 milj. fr. belg.

Dwa oblicza

Nasze władze rządowe, gdy chodzi o ustosunkowanie się do problemu agrarnego, mają, zależnie od tych lub innych okoliczności, dwa poglądy: jeden, któryby można nawet nazwać umiarkowanym, drugi — radykalny.

Ponieważ nie da się zaprzeczyć, że nasze ustawodawstwo agrarne nieraz kompromituje Polskę wobec państw zachodnich, sfery rządowe wykazują tendencję do ukrywania przed goszczącymi w Polsce przedstawicielami narodów cywilizowanych istotnego charakteru tego ustawodawstwa. Świadczą o tem m. in. następujące słowa, wypowiedziane na Międzynarodowym Kongresie Rolniczym w Warszawie w r. 1925 przez ówczesnego ministra rolnictwa p. Janickiego:

„Zapewniam Panów, że sprawa reformy rolnej rozwiązana będzie w Polsce stopniowo, drogą ewolucji. Polska zdaje sobie sprawę, że zbyt nagłe i szybkie wprowadzenie tej reformy w życie z konieczności doprowadzić musiałoby do obniżenia ogólnego poziomu kultury rolnej. Racjonalne i stopniowe jej wykonanie wymaga wielkich funduszów. Muszę zaznaczyć, że sprawa reformy rolnej załatwiona będzie w Polsce zgodnie z naszą konstytucją, a zatem przy zachowaniu prawa własności — tego podstawowego czynnika zachodniej kultury. Polska była zawsze placówką, broniącą kultury zachodniej na wschodzie Europy. Podstawą i najgłówniejszym czynnikiem, gwarantującym, iż Polska rolę tę wypełnić potrafi — to głębokie poczucie prawa własności w naszym narodzie".

Jakże daleko słowa te odbiegają od ducha i charakteru naszego ustawodawstwa agrarnego!

Gdy w Polsce bawią przedstawiciele sfer gosodarczych Zachodu, wtedy zazwyczaj zwiedzają oni jakiś wzorowy warsztat wielkorolny i niejeden wysoki dygnitarz rządowy towarzyszy im w tych wycieczkach. Sytuacja zmienia się jednak radykalnie, gdy gościmy obywateli państw, które dokonały u siebie przewrotu agrarnego. Wówczas czynniki rządowe chcą wykazać cudzoziemcom rzekome dobrodziejstwa naszej reformy rolnej, a zainteresowane władze dokładają starań ku temu, aby nie zapoznali się oni z wartościami społeczno - gospodarczemi większej własności i wskutek tego wynieśli jednostronne wrażenie z pobytu na wsi.

W Polsce podstawą i chlubą rolnictwa jest niewątpliwie większa własność. Zresztą oddajemy w tej sprawie głos osobie tak kompetentnej jak p. minister Staniewicz. „W dzielnicy waszej, Panowie" — powiedział on na bankiecie w Poznaniu w dniu 15 maja 1927 — „spotykamy szereg majątków ziemskich, które osiągnęły niezmiernie wysoką produkcyjność, rozwiązując jednocześnie problem socjalny przez stworzenie dla służby dworskiej takich zarobków i stopy życiowej, jakich nie mogłaby ta służba osiągnąć jako właściciele parcel na rozparcelowanej całości majątku".

W tych warunkach dążenie zwolenników naszego systemu przebudowy ustroju rolnego do maskowania przed opinją zagraniczną faktycznego układu sił w rolnictwie jest zrozumiałe z ich punktu widzenia, inna rzecz czy celowe. Wszak nie da się przeinaczyć rzeczywistości, której nawet p. minister reform rolnych nie zawsze jest w stanie zaprzeczyć. Bowiem przemawia ona najwyraźniej za utrzymaniem w Polsce wzorowych gospodarstw folwarcznych, które, pracując coraz produkcyjniej, żywią nasze miasta i wojsko oraz posiadają w latach urodzaju nadwyżkę wywozową zboża.

Zresztą i w stosunkach wewnętrznych kierownicy przebudowy ustroju rolnego Polski mają dwa oblicza: jedno lwa srogiego, które powiada pod adresem ziemian: lasciate ogni speranza, porzućcie wszelką nadzieję, drugie — wyrozumiałe, a czasami nawet dobrotliwie uśmiechnięte. Oto, n. p. w Poznaniu w dniu 16. sierpnia 1926 r. p. minister Staniewicz powiedział, że „gdzie są tak wysoko rozwinięte gospodarstwa folwarczne, jak w ziemi poznańskiej, należy się głęboko zastanowić przed każdorazową parcelacją. W chwili obecnej rozbijanie wzorowo prowadzonych większych warsztatów rolnych, jedynie gwoli uczynienia zadość doktrynie, jest akcją szkodliwą, do której ręki nie przyłożę." Natomiast w mowie, wygłoszonej w Senacie w dniu 7-go marca 1927 r. powiedział on: „chcę tylko podkreślić jedno, że podczas gdy w całem państwie większa własność ustosunkowała się dość pozytywnie do planu parcelacyjnego na rok 1927 i kiedy w całem państwie większa własność zaczęła swoje grunta parcelować i to parcelować niekiedy tak wydatnie, że ilość gruntów parcelowanych była kilkakrotnie większa, niż ilość gruntów, umieszczonych w planie parcelacyjnym na rok 1927, to na terenie b. dzielnicy pruskiej spotykamy się prawie z odwrotnem zjawiskiem, tam, zwłaszcza, jeżeli chodzi o własność niemiecką, absolutnie nikt nie parceluje, tam mamy do czynienia z zorganizowanym biernym oporem w stosunku do wykonania reformy rolnej. Oczywiście tam, gdzie jest bierny opór i pewna organizacja w walce przeciw zarządzeniom państwa, przeciw dobrym czy złym ustawom, to ja, jako stróż tej ustawy, muszę zużytkować te sankcje, które ustawa wkłada mi w ręce."

Jak wynika z tych słów, zarzuty p. ministra są skierowane zarówno pod adresem niemieckiej jak i polskiej własności. Tego rodzaju stanowisko, zwłaszcza wobec złożonego przez p. Staniewicza oświadczenia w dniu 16. maja 1927 r. w Poznaniu, że „w byłej dzielnicy pruskiej kulturalne placówki mogą być o los swój spokojne", można jedynie wytłumaczyć chęcią uczynienia zadość doktrynie w myśl następujących jego słów: „Nie chcąc pozbawiać szerokie masy wiejskie tej zdobyczy socjalnej, jaką jest przewidziany w ustawie roczny kontyngens dwustu tysięcy ha, dążę, aby były one rozparcelowane."

Więc czem wreszcie kieruje się ministerstwo reform rolnych w dziele przebudowy ustroju agrarnego Polski? Względami gospodarczemi nakazującemi popieranie kulturalnych majątków ziemskich, czy dążeniem do przestrzegania i pogłębiania zdobyczy socjalnych, sprzecznych, tak jak są one u nas pojęte, z istotnemi potrzebami społeczno-ekonomicznemi państwa?

Dwutorowość poglądów oraz sprzeczności, zawarte w przytoczonych przemówieniach p. ministra Staniewicza, muszą zawsze zachodzić, gdy, jak to w tym wypadku ma miejsce, doktryna, którą się wyznaje, wchodzi w kolizję z wymogami rzeczywistości, nad któremi niesposób jest przejść do porządku dziennego. Jest to więc jeszcze jeden jaskrawy dowód, że ustawodawstwo rolne naszego typu nie wytrzymuje próby życia.

Aleksander Dowgiałło.

Konferencja gospodarczo-prasowa

Korzystając z pobytu w Poznaniu dziennikarzy gospodarczych, Naczelna organizacja zjednoczonego przemysłu i rolnictwa Zach. Polski urządziła w dniu 2 b. m. konferencję prasową w „Palais Royal", w której wzięli udział z jej ramienia prezes Chłapowski, oraz prezes Wielkp. Zw. Ziemian Żółtowski, dyr. W. T. K. R. Domański i inni. Dłuższe przemówienie w imieniu naczelnej organizacji wygłosił w zastępstwie prezesa Żychlińskiego p. Mieczysław Chłapowski, stwierdzając, że naczelna organizacja istnieje już zgórą dwa lata i cieszy się dużym dorobkiem pracy. Wszystkie uchwały dotychczas przechodziły jednomyślnie, co jest tem charakterystyczniejsze, że w radzie biorą udział przemysłowcy i rolnicy. Udział i wpływ rolników na przemysł jest znaczny i wychodzi tylko na korzyść odnośnego przemysłu.

Po śniadaniu uczestnicy udali się do majątku prezesa W. T. K. R. Leona Plucińskiego w Swadzimiu, gdzie po zwiedzeniu majątku odbyła się kilkugodzinna konferencja, dotycząca aktualnych zagadnień rolniczych. Po powrocie z gościnnego domu pp. prez. Plucińskich do Poznania przeważna część dziennikarzy wyjechała, kończąc swój czterodniowy pobyt na P. W. K.

Z rynku mleczarskiego

Opiegające od dłuższego czasu pogłoski o podwyższeniu cła na masło importowane do Niemiec — przybrały w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym formę realną. Bowiem niemieckie ciało ustawodawcze uchwaliło poważną ilością głosów na posiedzeniu odbytem w dniu 28 czerwca br. podwyższenie cła z 30 do 50 rmk. per 100 kg. Ustawa ta miała wejść już w życie 10 lipca, jednakże w ostatniej chwili przesunięto termin do 31 lipca 1929 r.

Przez podwyżkę tę ucierpią przedewszystkiem te państwa, które dotąd z Rzeszą Niemiecką nie ratyfikowały układu handlowego, w szczególności zaś Polska i Estonja.

Pod wpływem powyższego wypadku sytuacja na niemieckim rynku maślanym znacznie zmieniła się w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym. Na domiar zmniejsza się zwolna niemiecka produkcja masła, skutkiem czego dowozy zredukowały się o ca. 10 proc. Rozpoczął się znacznie ożywiony popyt na zakup zwłaszcza dobrych gatunków celem przechowania tychże do czasu wprowadzenia powyższej ustawy. W następstwie tego podwyższono notowania oficjalne w Berlinie w czwartek dnia 27 czerwca o 4 rmk., zaś w sobotę dnia 29 czerwca br. o dalsze 2 rmk. a mianowicie do: za I. gatunek 163 rmk. per 50 kg. franco stacja odbiorcza, za II gatunek 150 rmk. per 50 kg. franco stacja odbiorcza, za III gatunek 134 rmk. per 50 kg. franco stacja odbiorcza. Do bardzo poszukiwanych w ub. tygodniu sprawozdawczym gatunków należało masło polskie o wyborowej jakości, które skutkiem tego uzyskiwało ceny dochodzące do 164 rmk. per. 50 kg. franko stacja odbiorcza. Popyt na masło polskie w Niemczech niezawodnie utrzyma się do czasu zastosowania nowej ustawy dotyczącej podwyżki cła.

Na rynku angielskim sytuacja była bez większych zmian. Masło polskie napływało ostatnio w większych ilościach w szczególności zaś nadeszło statkiem „Warszawa" — 4.652 beczki masła, statkiem „Premjer" — 4.014 beczek masła oraz statkiem „Baltonja" — 252 beczek masła. Różnolitość jakości masła polskiego, w dodatku nie przez wszystkich eksporterów polskich dość skrupulatnie skontrolowanego i sortowanego — spowodowała poważną marżę oficjalnych notowań za masło polskie, które wynosiły od 144 sh. do 158 sh. per Ct. franko Londyn. Przy porównaniu notowań innych zagranicznych gatunków masła nadchodzących na rynek angielski, które to notowania wykazują maksymalną marżę do 4 sh. wymownie stwierdzić można szkody i straty, jakie ponosi eksport masła polskiego wskutek braku zarówno standaryzacji i reglamentacji wywozu.

Sytuacja na rynkach wewnętrznych była bez zmiany.

Bilanse przedsiębiorstw miejskich

Magistrat poznański przyjął do wiadomości bilanse przedsiębiorstw miejskich za rok obrachunkowy 1928/29 (1. 4. 1928 — 31. 3. 1929 r.) Gazownia miejska wykazuje obrót roczny 15 milj. 363 tys. zł, wartość budynków i maszyn według bilansu wynosi 13 milj. 388 tys. zł, inwentarz ruchomy jest wykazany w bilansie sumą 370 tys. zł. Za gaz wpłynęło 4 miljony 880 tys. zł, koszt utrzymania gazowni w ruchu (bez płac) wynosił 3 milj. 962 tys. zł. Nadwyżka wynosi 48 tys. złotych. Konsumcja gazu zwiększyła się o 7 procent w porównaniu do roku poprzedniego.

Bilans elektrowni miejskiej wykazuje ogólnego obrotu za czas od 1. 4. 28. do 31. 3. 1929 21 milj. 288 tys. zł, wartość budynków i maszyn ocenia się w bilansie na 6 milj. 502 tys. zł, inwestycje nieukończone (budowa nowej elektrowni) są uwidocznione sumą 9 milj. 595 tys. zł (inwestycja na elektrownię miejską nową w roku bieżącym wynosi 6 milj. zł, poza tem wydatek na kable około dwa i pół milj. zł. Należy nadmienić, iż w roku bieżącym położono blisko 82 kilometry nowych kabli elektrycznych. W roku 1928 postawiono około 480 wielkich słupów do kabli. Zbyt prądu na cele przemysłowe wzrósł o 40 proc. a zbyt prądu na cele ogólne, wzrósł o 20 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Za prąd zebrano 6 milj. 362 tys. zł, utrzymanie przedsiębiorstwa w ruchu (bez kosztów pracy) wynosiło 2 milj. 957 tys. zł. Nadwyżka wynosi 514 tys. zł.

Wodociągi miejskie wykazują w bilansie obrót 12 milj. 324 tys. zł, wartość budynków i nieruchomości wykazana jest w bilansie sumą 10 milj. 106 tys. zł. Inwestycje na nowe wodociągi w Dębcu, wynoszą dotychczas 1 milj. 258 tys. zł. Wpływy za wodę wynosiły 2 milj. 70 tys. zł, koszta utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu (bez płac) wynosiły 1 milj. 52 tys. zł, nadwyżka 27 tys. złotych.

Rzeźnia miejska, wykazuje w bilansie rocznym obrotu na sumę 10 milj. 32 tys. zł, koszta inwestycyj niewykończonych wyrażają się w sumie

664 tys. zł, wartość nieruchomości — 7 milj. 848 tys. zł. Za ubój wpłynęło 1 milj. 155 tys. zł, koszta utrzymania przedsiębiorstwa w ruchu, wynosiły 429 tys. zł, nadwyżka 17 tys. złotych. Ubój w roku 1928/29 wzrósł o 15 procent.

Bilans targowicy zwierzęcej wykazuje obrotu 3 milj. 950 tys. zł, wartość budynków 1 milj. 440 tys. zł, inwestycje na nowe trgowisko 2 milj. 503 tys. zł. Dochody z opłat targowych wynosiły 435 tys. zł; nadwyżka 50 tys. zł.

Mleczarnia miejska, wykazuje 650 tys. zł obrotu rocznego. (k)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Fabryka Rowerów i Maszyn „Inventia" Sp. Akc. w Poznaniu.** W dniu 28 czerwca br. odbyło się roczne walne zgromadzenie akcjonarjuszów w lokalu Spółki przy ul. Marsz. Focha 88 pod przewodnictwem prezesa Rady Nadzorczej p. Jana Wleklińskiego. Sprawozdanie Zarządu z czynności oraz bilans z rach. zysków i strat za r. 1828 przedstawił zgromadzonym członek Zarządu p. inż. Władysław Zdanowicz, zaznaczając, że rok gospodarczy zakończył się nie tak pomyślnie jak przewidywano. Głównym powodem tego był brak kapitału obrotowego. Spółka poczyniła również szereg inwestycyj na łączną sumę około 15 000 zł. Obrót w roku gospodarczym powiększył się o przeszło 80 proc. w stosunku do roku 1927 i wynosił ca 657.000 zł. Ilość rowerów wyprodukowanych wynosiła 4.000 sztuk i byłaby niewątpliwie większą, gdyby nie dotkliwy brak, jak wyżej wspomniano, kapitału obrotowego. Mimo, iż rowery „Inventia" zostały zaprowadzone w całej Polsce i wszędzie cieszą się dobrą opinją oraz uważane są za pierwszorzędne, to jednak Spółka walczy jeszcze wciąż z konkurencją niemiecką. Tak samo ochrona celna w roku gospodarczym była niedostateczną i dopiero w dn. 25 grudnia 1928 została częściowo usunięta. Bilans z rach. zysków i strat na dzień 31 grudnia 1928 r. zamykający się w stanie czynnym i biernym sumą 1.027.198,04 zł przyjęto jednogłośnie i udzielono pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Rachunek zysków i strat zamyka się sumą 281.332,58 zł. Zysk wykazany w sumie 270,80 uchwalono przelać na rok następny. Po przeprowadzonych wyborach skład Rady Nadzorczej stanowią pp. Jan Wlekliński, prezes, ks. dziekan Gładysz, dyr. Teofil Wawrzyńczak, A. Kotowicz, inż. Winnicki i inż. Kazimierz Szonert. Pozatem walne zebranie upoważniło Zarząd wzgl. Radę Nadzorczą do uzyskania większej pożyczki wzgl. przyjęcia portfelu nowej emisji akcji o sumę 500.000 zł. Zarząd spoczywa w rękach pp. Leona Szczepanowskiego i inż. Władysława Zdanowicza.

(k) **Poznańska Kolej Elektryczna" Tow. Akc. w Poznaniu.** Zwyczajne Walne Zebranie Akcjonarjuszów odbyło się dnia 28 czerwca br. w lokalu Towarzystwa w Poznaniu pod przewodnictwem prezesa Rady Nadzorczej Prezydenta m. Poznania Cyryla Ratajskiego. Sprawozdanie Zarządu z czynności oraz bilans z rach. zysków i strat za r. gospodarczy 1928 przedstawił zgromadzonym członek Zarządu p. Paweł Nestrypke. Ze szczegółowego sprawozdania wynika, iż przychód z przewozu osobowego tramwajowego po potrąceniu świadczeń na bezrobocie wynosił 5 596 906 zł 38 gr, gdy w r. 1927 tylko 4 311 989,47. Ilość rzecz. wagono-kilometrów w r. 1928 wynosiła 4 527 178,6. Ogólna ilość pasażerów przewiezionych wynosiła 33 307 928. Przychód z przewozu osobowego autobusów podwyższył się również i wynosił 351 875,60 zł. Ilość przewiezionych pasażerów wynosiła 991 778. Na skutek rozporządzenia Prezydenta Rzplitej sporządziła Sp. bilans majątkowy na dzień 1 lipca 1928, przerachowując wartości bilansowe. Nadwyżkę osiągniętą w sumie 3 150 712,76 zużyto na fundusz amortyzacyjny, na podwyższenie kapitału akcyjnego i stworzenie specjalnej rezerwy. Przez powyższe przerachowanie podwyższono nom. wartość 800-złotowych akcji na 1200 zł a kapitał akcyjny do ogólnej sumy 4 320 000. W r. gospodarczym poczyniła Sp. szereg inwestycyj a mianowicie podwoiła na ul. Podgórnej — Pl. Św. Krzyski tor o 30.00 m a długości 60,00 m. W Górczynie o długości 655,00 m, a dług. toru 720,50 m. Pozatem przy ul. Wielkiej — Tama Garbarska, ul. Grunwaldzkiej, od ul. Wojskowej do Al. Okrężnej, ul. Marsz. Focha do ul. Emilji Szczanieckiej, ul. Jarochowskiego i tereny P. W. K. tor gospodarczy przy ul. Zwierzynieckiej i wjazd do wozowni w Górczynie razem dług. linji 1 479,50 m, toru 3 472,77 m. Pozatem wymieniono zużyte tory dług. 7 216,8 m. Ilość wagonów powiększono z powodu budowy we własnych warsztatach 5 przyczepnych wagonów gospodarczych, do których zużyto stare podwozia. Powiększono ilość samochodów przez zakup dziewięciu 5-tonowych i czterech 4-tonowych. Pozatem pobudowała Spółka szopy do gięcia szyn i przebudowę lakierni. Rozpoczęto przebudowę domku administracyjnego Biura „Ruchu" i t. d. — Bilans na dzień 31-go grudnia zamyka się sumą 14 563 972,36 i wykazuje stratę w sumie 19 515,30 zł. Bilans przyjęto jednogłośnie i udzielono pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Zarząd spoczywa w rękach p. Pawła Nestrypke'go.

(k) **Budowa elewatorów w Lublinie.** Budowa elewatora zbożowego w Lublinie, prowadzona przez Państwowe zakłady przemysłowo-zbożowe, postępuje szybko naprzód dzięki funduszom, przyznanym na ten cel przez rząd. Jednocześnie na żądanie komitetu ekonomicznego ministrów został przedłożony rządowi szczegółowy plan finansowy budowy, której zakończenie spodziewane jest na jesieni roku przyszłego.

Z ZAGRANICY

(z) **Kongres międzynorodowego rozwoju życia wiejskiego w Budapeszcie.** W dniach 1 i 3 czerwca odbył się w Budapeszcie III Kongres międzynarodowy rozwoju życia wiejskiego, z inicjatywy organizacji międzynarodowej Commission Internationale pour l'Embellissement de la Vie Rurale, mającej swą siedzibę w Belgji. Kongres budapeszteński przygotowywało węgierskie Tow. „Falu", zajmujące się stosunkami społecznemi i postępem kultury wsi. Do Komitetu organizacyjnego należało kilkanaście osób m. in. p. Zofja Jankowska i dr. Jan Lutosławski z Polski. Na Kongres przybyło około 100 delegatów z dwudziestu krajów Europy i Ameryki. Otwarcie nastąpiło w pięknem Muzeum Rolnictwa budapeszteńskiem w obecności regenta Horthy'ego. Kongres wysłuchał szeregu referatów, które dotyczyły tylko trzech zagadnień; „Metody sposobienia działaczy społecznych dla stosunków wiejskich" (referował dr. P. de Wuyst z Belgji); drugie — „Organizacje szkolnictwa powszechnego i nauki pozaszkolnej ze stanowiska rozwoju życia wiejskiego i potrzeb wsi" (referował b. min. von Lindequist, prezes Niemieckiego Towarzystwa popierania dobrobytu wsi i kultury narodowej); trzecie zagadnienie dotyczyło „Współczesnych ruchów agrarnych i znaczenia dla rozwoju życia wiejskiego i kultury wsi",(referował dr. Jan Lutosławski , prezes Polskiego Towarzystwa Rozwoju Kultury Wsi). Żywą dyskusję wywołało trzecie zagadnienie, które w zgodnej opinji uczestników Kongresu nabrało charakteru zagadnienia głównego. Dr. Lutosławski zjednał całkowicie opinję Kongresu dla krytycznego stanowiska w stosunku do współczesnych zbyt radykalnych reform agrarnych i tendencji zorganizowania włościaństwa na terenie międzynarodowym w związek o charakterze politycznym, t . zw. polityczna Zieloną Międzynarodówką Praską. Wszystkie konkluzje referenta polskiego przyjęto, nadto jego wniosek — pogłębienia studjów nad nową doktryną agraryzmu, pojętą jako antyteza urbanizmu i socjalizmu, oraz wniosek, by najbliższy kongres zajął się gruntownie programem włoskim w zakresie walki z urbanizmem i urolniczenia kraju. Kongres ten odbędzie się w przyszłym roku w Belgji. Kongres budapeszteński przyjął w formie ostatecznej statuty Międzynarodowej komisji rozwoju życia wiejskiego i dokonał wyborów prezydjum tej organizacji; Prezesem pozostawiono jeszcze na rok następny Belga p. Grafiau, sześciu vice-prezesów obrano ze Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej (prof. Butterflied,prezes American Country Life Association), z Francji (b. min. roln. Ricard), z Niemiec (p. von Lindequist,) z Polski (dr. Lutosławskiego), z Węgier (dr. Schandl, viceprez. Tow. „Falu"), z Włoch (dr. Beretta, kier. „Opera Nazionale Dopolavoro).

(z) **Stany Ziednoczone importują automobile.** Stany Zjedn. są nietylko eksporterem automobilów, lecz również i importerem, przyczem, rzecz ciekawa, import automobilów z zagranicy do Stanów Zjedn. wzrasta. W ciągu pierwszych czterech miesięcy r. b. przywieziono do Stanów automobilów za 1,622,850 dol., zaś w tym samym czasokresie w r. 1928 importowano ich za 920,679 dol. Stany importują jednak wozy tylko wysokiej marki i bardzo drogie. Na 100 sprowadzonych wozów zagranicznych 91 proc. przypada na wozy wartości powyżej 4,000 dolarów, 6 proc. — wartości 3,000—4,000 dolarów.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunk wagonowo, dostawa bieżąca. za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699.5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127.9 f. w h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań dnia 3. 7 1929.

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	25,75—26,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	46 00—47,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałow	28,00—29,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	26,00—27,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	40,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	66,50—70 50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	18,00—19,00
Otręby pszenne	20,00—21,00
Łubin niebieski	28,00—29,00
Łubin żółty	40,00—45,00
Tatarka	45,00—48,00
Makuch lnian 38%	46.00—47,00
Makuch rzepakowy 36—38%	38,00—39,00
Makuch słonecznik 48—52%	38,00—40,00
Śrót Soja	40,00—42,00

Ogólne usposobienie spokojne

Wspaniały dar

Mieszczańskiego Towarzystwa Strzeleckiego we Lwowie dla Bractwa Kurkowego w Poznaniu

Z okazji otwarcia III kongresu strzeleckiego Zjednoczenia Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P., połączonego z uroczystością 675 jubileuszu tradycyjnego Bractwa Kurkowego w Poznaniu, obdarzono jubilata różnemi podarkami. Wśród nich jeden zasłużył na zwrócenie powszechnej uwagi. Delegacja lwowską ofiarowała wspaniały obraz olejny pendzla znanego malarza lwowskiego prof. Stanisława Batowskiego, twórcy znajdującego się na P. W. K. tryptyku Husarja polska pod Chocimem w walce z Turkami, przed którym gromadzą się tłumy zwiedzających.

Ofiarowany Bractwu obraz, w formie wielkiej tarczy strzeleckiej, przedstawia delegację Mieszczańskiego Tow. Strzeleckiego, złożoną z prezydenta miasta Neumanna, króla kurkowego dr. Bronisława Ostaszewskiego, wiceprezesa Jana Sudhoffa, marszałków Kazimierza Witskiego, Karola Turkowskiego, gospodarza i mistrza ceremonji Czesława Müllera i skarbnika Michała Olszewskiego. Delegacja przychodzi do mieszczaństwa poznańskiego z chlebem i solą, z obrazem Njświętszej Matki Łaskawej, przed którym to obrazem król Jan Kazimierz składał w katedrze lwowskiej swe historyczne śluby uwolnienia ludu włościańskiego. Jeden z mieszczan trzyma w ręku przywilej królewski króla Zygmunta Augusta z roku 1546, nadany mieszczaństwu lwowskiemu, a potwierdzający wszystkie poprzednie przywileje dla mieszczan. Myśl i kompozycja bardzo piękne w wykonaniu wysoce artystycznem. Obraz stanowić będzie piękną i cenną pamiątkę od mieszczaństwa lwowskiego, zgrupowanego w tradycyjnem Mieszczańskiem Towarzystwie Strzeleckiem Lwowa, dla mieszczaństwa poznańskiego. Gł.

Z konferencji w sprawie śpiewu kościelnego w Krakowie

W dn. 13 ub. m. odbyła się w Krakowie w domu księży przy ul. św. Marka 10 konferencja dla dekanatu m. Krakowa, zainicjowana pod protektoratem Księcia Metropolity przez Związek chórów kościelnych archidiecezji Krakowskiej.

Zadaniem Związku będzie podniesienie poziomu artystycznego produkcyj kościelno-muzycznych i zbliżenie ich do liturgji. Związek pragnie w tym względzie kontynuować prace Towarzystwa św. Wojciecha, które z końcem ubiegł. wieku rozwijało żywą działalność na terenie Krakowa dzięki inicjatywie ks. Marceliny Czartoryskiej, uczennicy Chopina i ks. dr. Józefa Surzyńskiego. Program liturgiczny streszcza się w dwóch punktach: w kościołach dopuszczalny jest tylko albo śpiew całego zebranego ludu, albo śpiew chóru, wykonującego tylko przepisane teksty liturgiczne. Jeżeli pierwszy punkt programu wysuwa się w jednym wypadku (uroczysta Msza św.) z pod przepisów „Motu Proprio", to jednak nie można się od tej pracy usuwać, gdy odpowiedzialność za nią bierze bezpośrednia władza duchowna tych, którzy z jej woli pracują nad podniesieniem śpiewu kościelnego. Natomiast drugi punkt programu ma raz na zawsze położyć kres najgorszym nadużyciom, spotykanym w kościołach.

W konferencji informacyjnej wzięli udział przedstawiciele duchowieństwa, organiści i dyrygenci chórów, jak i pośrednio sprawą tą zainteresowani: panie i panowie profesorowie i nauczyciele śpiewu w szkołach powszechnych i średnich. W czasie dyskusji zgodzono się, iż od pracy w ramach tak łagodnego programu liturgicznego nikt się już z czynników zainteresowanych wymawiać nie będzie. Wnioski natury praktycznej, poruszone przez wielu mówców, staną się aktualne, gdy praca nad przeprowadzeniem programu rozpocznie się po wakacjach.

Wymieniony Związek chórów kościelnych w tymczasowej swej siedzibie przy ul. A. Potockiego Nr. 11 zorganizował składnicę wydawnictw muzyki kościelnej dla swoich członków.

Wynalazek w kinach amerykańskich.

Nie chodzi w tym wypadku o żadne udoskonalenie techniczne filmu amerykańskiego, który i tak w porównaniu z Europą stoi bardzo wysoko, lecz poprostu o bardzo celową i sympatyczną inowację, wprowadzoną przez najwytworniejsze kino nowojorskie. Jest nią urządzenie w poczekalniach kinowych palarni i kawiarni, w których publiczność otrzymuje zarówno doskonałe papierosy, jak i wyborną czarną kawę zupełnie bezpłatnie. Jakże daleko stoimy po za bogatą i wygodną ojczyzną dolara!

Nowe działko piechoty z podwójną lufą

Już od paru lat wysilają się różne wytwórnie broni, aby uzbroić piechotę w działko towarzyszące, któreby odpowiadało jej obecnym wymaganiom wielostronnym. Zadanie jest trudne, gdyż główne wymagania, dotyczące skuteczności strzału i ruchliwości sprzętu, stwarzają kłopoty konstrukcyjne. Kłopoty te pokonały ostatnio z dużą zręcznością zakłady artyleryjsie Skody w Pilznie, budując działko z lufą podwójną, jedną o kal. 70 mm i drugą o kal. 32 mm, wsadzoną od tyłu w pierwszą. Lufa 70 mm jest przeznaczona do bezpośredniej walki z piechotą przeciwnika, na którego miota pociski 3 kg-we z szybkością początkową 190, 130 i 95 m/sek. na odległości 2.500, 1.400 względnie 800 m.; lufa 32 mm służy wyłącznie do obrony przeciwczołgowej, strzelając pociski pół kg-we z dużą szybkością początkową 600 m/sek., które przebijają z odległości 300 m płyty pancerne o grubości 30 mm.

Cechy charakterystyczne nowego działka: lufa z oporopowrotnikiem, laweta rozwidlona i koła z prasowanej blachy stalowej, które w pozycji strzału można ułożyć poziomo na ziemi. Waga całkowita wynosi tylko 157,5 kg., dzięki czemu działko jest bardzo ruchliwe. Do transportu działko można rozebrać na 5 części, z których najcięższa waży 38 kg.

Zdaniem kół fachowych nowe działko przedstawia konstrukcję bardzo oryginalną, która już w dużej mierze zaspokaja wymagania walki nowoczesnej.

Kpt. inż. Tad. Łukaszewski.

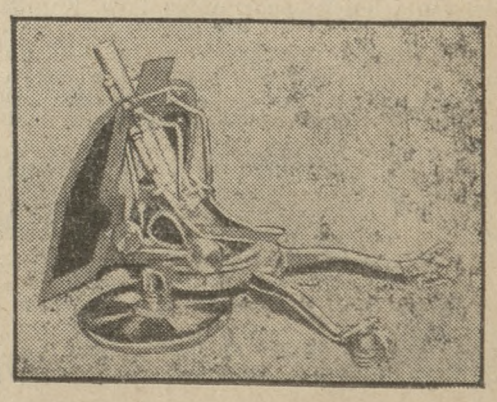

Z życia Towarzystw

Zebranie Tow. Przemysłowego w Gostyniu. W czwartek 27 czerwca, odbyło się w Gostyniu pod przewodnictwem prezesa p. Jana Janaszewskiego zebranie Tow. Przemysłowego. Udział członków był bardzo liczny. Na zebranie to przybyło również kilku członków Tow. Przemysłowego z pobliskich Piasków.

Referat o znaczeniu i zadaniach Towarzystw Przemysłowych, wygłosił jako delegat Zarządu Związku Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu wiceprezes b. poseł p. Lasota z Ostrowa.

W dyskusji zabierali głos pp.: Hejnowicz, Ajtner, Musielak i inni. Między innemi — Towarzystwo domaga się zwołania ogólnego Zjazdu Rzemiosła Polskiego do Poznania, którego zorganizowaniem miałby się zająć Związek Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu, z powodu ospałego ruszania się Naczelnych władz Rzemieślniczych w Warszawie.

Zebranie wykazało, że duch organizacyjny w Gostyniu i okolicy jest dobry i że rzemieślnik polski obudził się z letargu i zrozumiał nareszcie znaczenie jednolitej silnej organizacji. Oby tak było wszędzie, gdyż czas najwyższy żeby nasz rzemieślnik umiał sam bronić swych warsztatów, nie oglądając się na różnych opiekunów, którzy bardzo często zna tylko — z słyszenie.

Ogólnopolski zjazd głuchoniemych.

Dwudniowe obrady toczyły się w sobotę i w niedzielę.

Z okazji 10-lecia Polsko-Katolickiego Towarzystwa Głuchoniemych w Poznaniu odbył się w dni świąteczne zjazd głuchoniemych z całej Polski. Był to pierwszy ogólnopolski zjazd głuchoniemych, na który przybyło z poza miasta Poznania przeszło 600 uczestników z wszystkich stron kraju. Był też delegat z Paryża, głuchoniemy emigrant za pracą.

Pozamiejscowi uczestnicy zjazdu przybyli już w piątek wieczorem. W wojewódzkim zakładzie dla głuchoniemych na Śródce, gdzie uczestnicy zjazdu zamieszkiwali, powitał ich prezes Polsk. Katol. Tow. Głuchoniemych p. Woźniak i patron Tow. i założyciel ks. dyr. Sulek.

W święto Piotra i Pawła rano o godz. 9. ks. dyr. Sulek w kaplicy Zakładu odprawił uroczyste nabożeństwo i wygł. kazanie w sposób dla głuchoniemych zrozumiały. Po nabożeństwie odbyło się otwarcie obrad zjazdu przez prezesa Tow. p. Woźniaka, który witał serdecznie delegatów i członków przybyłych z rodzinami. Wzruszający był moment składania życzeń przez delegatów przybyłych z Warszawy, Łodzi, Lwowa, Rybnika ,Wejherowa, Tczewa, Lidzbarka, Bydgoszczy, Gniezna, Ostrowa, i wielu innych miejscowości.

Nastąpiły sprawozdanie z czynności zarządu. Prezes Towarzystwa p. Woźniak dał zarys pracy towarzystwa w ciągu dziesięciolecia. Polsko-Katolickie Towarzystwo Głuchoniemych powstało w r. 1919, założycielem był ś. p. Szymański i ks. dyr. Sulek, obecny patron. Towarzystwo ma cele kulturalno oświatowe pod hasłem: „Bóg i Ojczyzna" i „w jedności siła". Ponadto towarzystwo ma w swoim programie cele samopomocowe, jak staranie się o pracę dla członków i działalność towarzyską. Przy towarzystwie istnieje kasa samopomocowa, wypłacająca zasiłki na wypadek śmierci, jest sztandar własny, urządza się wieczorki towarzyskie i taneczne, odczyty, przedstawienia amatorskie i zabawy.

Zjazd wyraził w gorących słowach podziękowanie patronowi ks. dyr. Sulkowi i prezesowi Woźniakowi. Wzruszeni uczestnicy obrad wręczyli wspomnianym upominki w dowód wielkiej wdzięczności.

Program pierwszego zjazdu obejmował mecz piłki nożnej, rozegrany na boisku „Sparty" między klubami sportowemi głuchoniemych z Poznania i Królewskiej Huty z wygraną dla Poznania w stosunku 1:0. W dalszym ciągu nastąpiło zwiedzanie Zwierzyńca i osobliwości miasta naszego. M. in. zwiedzono schronisko dla głuchoniemych przy ul. Nadbrzeżnej, które jest jedyną tego rodzaju instytucją w Polsce. Wieczorem odbyła się herbatka towarzyska w Zakładzie na Śródce.

W niedzielę po nabożeństwie za zmarłych głuchoniemych, o godz. 9 nastąpił wymarsz z orkiestrą Guzińskiego i sztandarem do sali p. Jarockiego na śniadanie. W pochodzie ulicami miasta uczestniczyło około 900 głuchoniemych. Po śniadaniu, nastąpiło zwiedzanie P. W. K., a wieczorem zaś odbył się bankiet w sali Jarockiego, a następnie miła zabawa taneczna była bardzo harmonijnem zakończeniem zjazdu. (k)

Z Stow. Młodz. Polskiej okręgu krotoszyńskiego.

W dniu 16 ub. m. odbył się w Kobylinie III. zlot okręgu krotoszyńskiego. Uroczystość zlotu połączono z uroczystością poświęcenia boiska sportowego Pow. Komit. Wych. Fiz. i P. W. Wcześnie rano przybyły drużyny pociągami, pieszo lub na drabiniastych wozach ze wszystkich stron powiatu, ożywiając ciche miasteczko. O godz. 8,30 uformował się na rynku pochód z przybyłych drużyn i miejscowych towarzystw ze sztandarami, poczem z orkiestrą 56 p. p. ruszono do kościoła parafjalnego, gdzie wygłosił okolicznościowe kazanie i odprawił mszę św. ks. prefekt Michałkiewicz, patron okręgu krotoszyńskiego.

Po nabożeństwie odbyła się obok starożytnego ratusza defilada przed komitetem honorowym, a następnie ruszył pochód na nowe boisko sportowe, gdzie powiatowy starosta p. Krykiewicz w przemówieniu podniósł znaczenie wychowania fizycznego dla obywatela i Państwa, a następnie dokonał przecięcia wstęgi. Następnie ks. Michałkiewicz dokonał poświęcenia boiska. Na środku boiska ustawiły się stowarzyszenia, gdzie ks. Michałkiewicz zagaił zlot. Przemawiali: p. burmistrz Malaczewski, p. inspektor Knast i delegat związku p. Bujakiewicz.

Po otwarciu zlotu miejscowy obywatelski komitet podejmował przybyłych wspólnym obiadem.

Od godz. 13—17 odbyły się zawody lekkoatletyczne i w grach sportowych, do których stanęło 127 zawodników. — Organizacja techniczna zlotu i zawodów spoczywała w rękach sekcji lekkoatletycznej uczniów Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego z Krotoszyna pod przewodnictwem wychowawcy fizycznego tegoż zakładu

O godz. 17 ks. Michałkiewicz, ogłaszając wynik zawodów, wręczył zwycięzcom nagrody i zamknął zlot.

Podnieść należy z uznaniem obywatelskie stanowisko lokalnych władz miejskich, obywatelstwa miasta i okolicy, które nietylko moralnie, ale i materjalnie stworzyło odpowiednie warunki dla imprezy.

Z Stow. Młodzieży Polskiej w Mosinie. W dniu 23 ub. m. obchodziło tutejsze Stow. Młodz. pod wezwaniem św. Stanisława Kostki obchód 10 rocznicy istnienia. Po powitaniu na dworcu delegatów bratnich Stowarzyszeń udano się w pochodzie łącznie z miejscowemi towarzystwami na uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym. Rolę Młodzieży zwłaszcza w czasach obecnych zaznaczył w podniosłych słowach patron Stowarzyszenia ks. prob. Kałkowski. Nie pominął też ostatnich wydarzeń we Lwowie i stanowiska zajętego przez młodzież akadem. wobec tychże. W czasie nabożeństwa nastąpiło poświęcenie ufundowanego przez Stowarzyszenie obrazu św. Stanisława Kostki, pod którego wezwaniem Stowarzyszenie założono. Następnie udano się w pochodzie na salę p. Hoffmana, gdzie odbyło się uroczyste zebranie jubileuszowe. Po zagajeniu prezes Mieczysław Cieślewicz, powitał delegatów i gości, a więc ks. Jarosza, jako sekr. gen. Zw. Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, Radę Miejską, Komitet Honorowy, Stowarz. zamiejscowe: Poznań-Jeżyce, Poznań-Winiary, Kościan, Śmigiel, Śrem, Iłówiec i towarzystwa miejscowe. Do prezydjum powołano ks. Jarosza który w dłuższem przemówieniu wskazał na znaczenie Towarzystw Młodzieży w wychowaniu przyszłych obywateli Państwa. Jako dalszy punkt nastąpiło odczytanie obszernego sprawozdania z 10-letniej działalności Stowarzyszenia. Życzenia z okazji uroczystości składali Towarzystwu p. burmistrz w imieniu Rady Miejskiej i prezesowie wszystkich miejscowych i delegaci zamiejscowych towarzystw; podarowano też gwoździe pamiątkowe do drzewca sztandaru Stowarzyszenia, poczem po odczytaniu nadesłanych telegramów nastąpiło zamknięcie okrzykiem na cześć Polski i Papieża.O godz. 14 udano się w pochodzie do Ogrodu Dworcowego na zabawę. W programie były popisy lekkoatletyczne i bieg okrężny, które jednak z powodu niepogody nie odbyły się.

Nowe pokłady złota

W odległości 50 klm od Manili (Filipiny, tam , gdzie z gór wypływają dzikie fale rzeki Angat, odkryto niedawno bogate pokłady złota.

Próby kruszczu wypadły tak korzystnie, że inżynierowie górniczy twierdzą, iż chodzi conajmniej o 20 złotodajnych żył i mówią o nowem Eldoradzie. Odkrywca tych żył, inżynier Jerzy Cushing oświadczył dziennikom, że nawet żwir znajdujący się na rzece Angat jest złotodajny i że jedna tona tego żwiru ma wartość do 200 tysięcy franków. Te cyfry przewyższają już znacznie przeciętną rentowość nowej kopalni złota.

Ciekawe mjest, że odkrycie inż. Cushinga nie wywołało na Filipinach zwyczajnej w takich wypadkach gorączki złota. Niema zupełnie tego napływu górników i kopaczy z całego świata, jak to się działo swego czasu w Kalifornji i w południowej Afryce.

Prawo eksploatacji zastrzegli sobie inżynierowie - odkrywcy a rząd uznał w zupełności te prawa. Okoliczni mieszkańcy siędzą spokojnie w domu i nie mają żadnych pretensyj do złotodajnych żył. Ale niewiadomo, czy ten nastrój długo się utrzyma!

„Królewska rodzina Stanów Zjednoczonych"

Tak nazywana jest w Stanach Zjednoczonych rodzina Dupontów, znana szeroko ze swej filantropji, oraz z tego, że 74 członków tej rodziny mieszka w jednej miejscowości, mianowicie w Wilmington, w stanie Delaware, przyczem wszyscy są miljonerami.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 4 lipca 1929 r.

Poznań (336 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna (prof. Waxmann); godz. **12.50** komunikaty P. W. K.; godz. **13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godzina **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien.; godz. **14.15** komunikaty: gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.45** odczyt p. t. „Nowe pojęcie narodu" (wygł. prof. Wincenty Lutosławski); godz. **17.10** lekcja alfabetu Morse'a (wykł. kpt. Mickiewicz); godz. **17.25** interludjum muzyczne. Audycja wokalna w wyk. Henryka Pachulskiego (tenor), Jadwiga Komorowska (akomp); godz. **17.50** komunikaty P. W. K.; godzina **18.00** koncert solistów (transmisja z Warszawy); godz. **19.00** nadprogram; godzina **19.20** odczyt rolniczy p. t. „Produkcja i konsumcja pszenicy w Polsce" (wygł. inż. Emil Chroboczek); godz. **19.40** rolnicza skrzynka radjowa (wygł. p. Józef Rzadkowski); godz. **20.00** odczyt p. t. „Życie linij i barw" (wygł. A. M. Swinarski); godz. godz. **20.15** odczyt p. t. „Życie artystyczne Wielkopolski w pierwszych latach niepodległości — c. d. (wygł. red .Zenon Kosidowski); godz. **20.30** koncert muzyki lekkiej i pieśni. Wykonawcy: Kajetan Bojarski (tenor), Ludomir Szeliga (organy), J. Komorowska (akompanj.) Transmisja z sali reprezentacyjnej P. W. K. Organy koncertowe Braci Biernackich (Włocławek); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z.; godz. **22.15** radjografja (syst. Fultona)

Walne zebranie Sp. z ogr. por. Radja Poznańskiego.

W dniu 28 czerwca br. o godz. 16 odbyło się w Sali Rady Miejskiej w Poznaniu walne zebranie Sp. z ogr. por. „Radjo Poznańskie" której udziałowcami są samorządy miejskie i powiatowe Województwa Poznańskiego. Zebraniu przewodniczył p. prezydent Cyryl Ratajski. Po zagajeniu zebrania odczytał p. dyr. Emil Zegadłowicz referat o zamierzeniach programowych R. P., następnie odczytał p .dyr. Kazimierz Okoniewski sprawozdanie finansowe. Po dłuższej dyskusji nad sprawami finansowemi i trudnościami, z jakiemi instytucja musi walczyć z powodu zbyt szczupłej ilości abonentów, stwierdzono ostatecznie, że R. P. jest nadewszystko instytucją oświatowo-kulturalną, mającą na naszych kresach olbrzymie znaczenie społeczno-wychowawcze, wobec czego nie można jej traktować jako przedsiębiorstwa zarobkowego. Wyrażono nadzieję, że dotychczasowe deficyty, zupełnie normalne dla radjostacyj nadawczych w pierwszym okresie ich istnienia, będą umarzane w miarę wzrastania ilości radjoabonentów.

Następnie załatwiono kilka drobniejszych wniosków, dotyczących części programowej. Po przyjęciu sprawozdania finansowego, posiedzenie zamknięto. Do obecnych przedstawicieli samorządów zaapelował p. Prezydent Ratajski, by przeprowadzili intensywną propagandę radjofonji na terenach swoich okręgów.

Sprawozdanie powyższe jest komunikatem, nadesłanym przez R. P. Prasa na zebranie zaproszenia nie otrzymała, stosownie do zwyczaju, jaki instytucja ta wprowadziła od początku swego istnienia.

(Przyp. red.)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Janina Łukaszewiczówna, 16 dni. Wanda Schnierlowa, z domu Schmidtówna, 74 l Władysława Koprowska, 4 godz. Jan Gołąbek, wyszynkarz, 58 l. Edward Hübner, rolnik, 48 l. Krystyna Gabryelewiczówna, 11 mies. 25 dni. Klara Maahsowa, z domu Klammówna, wdowa, 63 l. Krzysztof Wilke, rolnik, 70 l. Klara Liszewska, z domu Szyszka, 26 l. Witold Brunner, uczeń gimn., 18 l. Marja Nowakówna, 13 dni. Marja Kierychowa, z domu Ochocińska, wdowa, 73 l. Scholastyka Jeske, z domu Szymańska, wdowa, 57 l. Prakseda Koszuta, z domu Malichówna, wdowa, 66 l. Bolesław Żychliński, ks. emeryt. subregens, 71 l. Mikołaj Brzeziński, piekarz, 49 l. Stefanja Drożdżyńska, robotnica, 18 l. Bronisława Szypczyńska, 18 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. gimn. „Sokół", Rataje.** Zebranie plenarne gniazda żeńskiego odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 20 w sokolni na Ratajach.

— **Tow. Kobiet na Wildzie.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 4 bm. o godz. 19 w salce parafjalnej.

— **„Harmonja".** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 20 w sali Stowarzyszenia Techników, Św. Marcin 21. Na porządku obrad m. in. sprawozdanie wiceprezesa Bzdęgi z odbytej wycieczki zagranicznej. Wszystkich członków uprasza się o punktualne przybycie.

— **Tow. Entomologiczne.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska nr. 8. Goście mile widziani.

— **K. P. H. przy XII Drużynie Harcerskiej w Górczynie.** Plenarne zebranie odbędzie się 5 bm. o 20 w sali Schroniska przy ul. Bosej 16.

— **Tow. b. Wychodźców pod „Białym Orłem".** Zebranie półroczne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla, Wierzbięcice 27.

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej parafji archikatedralnej.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 lipca o godz. 20 w Domu Katolickim na Śródce. Na porządku obrad sprawa wycieczki.

— **Cech Czeladzi Garncarskiej.** Zebranie kwartalne odbędzie się w niedzielę, 7 bm. o godz. 10 w lokalu p. Jarockiego. Po zebraniu cechowem odbędzie się zebranie Związku Czel. Garn. i Fliskarskiej.

— **Katolickie Tow. Rzemieślników Polskich.** Zwiedzanie P. W. K. odbędzie się dnia 7 bm. Zbiórka rano o godz. 8,30 przed pomnikiem Kościuszki. Członkowie, chcący korzystać z ulgowych biletów, winni zgłosić się do zarządu.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: L. S. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 22 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: A. Szadkowska 10 zł. — M. E. z podziękowaniem za uzdrowienie wnuczki 10 zł. — Koleżanki i koledzy Sp. Akc. „Goplana" w Poznaniu ku uczczeniu śp. Zofji Zygmańskiej 26 zł. — Szynklewski Edmund 2 zł. — Maksymiljan Pluciński, Wielkie Garbary 14, 100 zł. — M. P. Poznań (Zakł. hr. Garczyńskiego) 2 zł. — Fr. Z. 10 zł. — Z. T. 2,50 zł. — W. S. 2 zł. — Józef Zawadzki, Mostowa 30, 10 zł. — T. St. 15 zł. Razem z poprzednio pokwitowanemi 249,50 złotych.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: A. Szadkowska 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 40 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. K. Morawski.** Prosimy zapytać się w Popfilmie, ul. Grunwaldzka 3. (K.)

— **St. K.** Przy rewizji celnej w Tczewie należy zażądać poświadczenia, że Pan zabiera z sobą aparat. (K.)

— **E. J. abonent.** Szkoła Cywilnych Mechaników Lotniczych przy Państw. Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy. Prosimy tam zapytać się o warunki. (K.)

— **Jot — A. z Poznania.** Równowartość kaucji 750 marek z czerwca 1920 r. wynosi 24,75 zł. (k.)

Najważniejszym artykułem spożywczym jest dla dziecka obok mleka dobre kakao. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce, A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 093-70,376

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono w złotych

B. Heidner, Stefanowo	3,—
Wolszakiewicz, Ostrowiec	20,—
Fr. Napierała, Kaźmierz	5,—
A. Gembarzewska, Ostróg	2,—
Bartkowiakowa, Daszewice	5,—
F. Krzewiński, Tczew	5,—
A. Dereziński, Stęszew	10,—
J. Nykiel, Chrośnica	5,—
Krarmerówna, N. Tomyśl	3,—
T. Białecki, Zbąszyń	1,—
L. Kwiatkowski, Narajów	3,—
A. Konopkowa, Rzeszów	1,—
G. Kuźniarówna, Rzeszów	1,—
J. Michalski, Stanisławów	2,—
T. Dziubowa, Zamość	2,50
A. Pussak, Skalmierzyce	6,—
M. Pobłocka, Inowrocław	10,—
Iwiczykowska, Wierzchlaw	5,—
L. Mókrzycki, Lwów	2,—
M. Rutkowska, Warszawa	3,—
Hońow. Dziedno	20,—
M. Stroińska	10,—
A. Szydłowski	10,—
St. Zborowska	10,—
J. Gadomski	20,—
Zakł. św. Kaźmierza, Poz.	5,—
St. Lerkiewicz, Miłosław	25,—
A. Jakuś, Gębice	5,—
X. M. Brodowski, Mogilno	15,—
M. Karolczak, Karolewo	10,—
F. Przymuszała, Wolsztyn	5,—
X. Snowacki, Cerekwica	100,—
L. i K. Nalaskowscy, Poz.	100,—
P. Dolata, Czeszewo	60,—
Adw. Cichowicz, Poz.	200,—
Fr. Januchowska	5,—
Stehlichówna, Barysz	2,—
St. Stawicka, Ostrów	5,—
St. Kotowski, Ostrów	5,—
Bloch, Grudziądz	3,—
J. Frosti, Gniszewa	10,—
S. Strak, Łowicz	2,—
W. Podlewska, Łódź	5,—
A. Sroków na, Lwów	3,—
St. Stankiewicz, Dzików	3,—
W. Feledziak, Malanowo	1,—
M. Schuchartowa, Lwów	5,—
M. Jaśkiewicz, Pasieczna	3,—
M. Rynk, Lubcza	2,—
Zakł. Br. Albert., Warsz.	5,—
J. Młyński, Bydgoszcz	5,—
A. Wojcik, Pisarzowice	3,—
A. Książkiewicz, Kraków	2,—
L. Sidorowicz, Włodawa	5,—
T. Frąckowiak, Kutno	5,—
J. Nowakowska, Kuszelewo	2,—
Wł. Szpak, Zalesie	—,50
M. Nawrocka, Lwów	2,—
M. Gutowska, Warszawa	7,—
I. Grochowalski, Klecko	2,—
A. Saliński, Kąkolewo	10,—
Sprunikówna, Śrem	2,—
Wł. Zimny, Środa	10,—
Z. Ćwiklińska, Karzewo	3,—
Dom Sierot, Wolsztyn	20,—
A. Wesoły, Ożarów	2,50
Szylakiewicz, Danków	5,—
Chrzanowska, Danków	50,—
St. i B. Namysłowie, Poz.	100,—
K. Stablewski, Zalesie	20,—
I. Stablewska, Zalesie	20,—
G. Stablewska, Zalesie	50,—
Skallaben, Białowieża	2,—
Tomaszczak, Skalmierzyce	15,—
St. Dubiński, Mieścisko	2,—
T. Biegańska, Lenartowo	20,—
St. Adamski	5,—
I. Dubas, Łódź	3,40
J. Czubak, I. Dąbrowa	5,—
T. Jordan, Golub	10,—
St. Kościański, Tczew	2,—
L. Skrzypińska, Bógnidz	5,—
Fr. Sikorski, Rzadkwin	1,50
A. Jarczyńska, Swarzędz	2,—
Garczarczyk, Popowo	1,—
OO. Bonifr., Marysin	10,—
Fr. Mizera, Pniewy	3,—
Z. Pyszora, Stup	3,—
H. Wyganowska, Kalisz	15,—
J. Łukomska, Kaźmierz	10,—
J. Humpa, Katowice	2,40
Krywult, Komorowice	5,—
J. Rombejko, Nieśwież	10,—
St. Kowalski, Puławy	2,—
OO. Bonifr., Kraków	5,—
P. Jakubry, Touste	2,78
St. Kanjowa, Dobromil	2,—
R. Gąskowa, Niestawice	1,—
St. Jula, Strumień	1,—
J. Olejaszewski, Żołynia	2,—
M. Lasota, Garbatka	2,—
Szpital Sejmikowy, Sierpc	2,40
SS. Naśw. Rodziny, Lwów	10,—
Drochomirecka, Niezwiska	1,20
J. Gęzka, Bielsko	3,—
I. Sobieraj, Częstochowa	30,—
T. Garncarczyk, Zembrzyce	2,—
St. Sawka, Tylicz,	1,50
T. Konopacki, Lwów	2,—
A. Ogrodnik, Lwów	2,50
S. Scholastyka, Lwów	2,40
A. Brzozowska, Ostroróg	5,—
J. Cwojdziński, Bojanowo	8,—
X. Wł. Hajewski, Żywiec	3,50
X. J. Engert, Błonie	5,—
X. Romanowski, Szemetow.	5,—
Al. Kalaska, Garwolin	10,—
Kralt i Göttinger	6,—
B. Chrzanowski, Lublin	2,40
R. Światłoń, Wiśnicz	2,40
M. Smoczkiewicz, Mogilno	30,—
A. Wieczorek	10,—
L. Ramczyk, Światka	5,—
J. Żeglarska, Brodnica	5,—
Duchnicka, Szczepankowo	10,—
Fr. Brzozowski	10,—
L. Balcer, Koronowo	2,—
A. Kozłowski, Brodnica	20,—
Z. Tchórzewska, Chełmno	10,—
T. Brodefeld, Chełmno	10,—
J. Morkowska, Opalenica	5,—
St. Mikołajczak, Wysoka	5,—
M. Gantkowska, Gniezno	10,—
Adamkowa, Gniezno	5,—
Z. Konwińska, Czeszewo	5,—
J. Klimnik, Wejherowo	16,—
W. Wybieralska, Wydlin	5,—
St. Lewicki, Parzynów	2,—

Dnia 2 lipca 1929 oddał Bogu ducha po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Wojciech Dawidowski

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbędzie się w czwartek 4 bm. po poł. o godz. 5 z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, o czem donosi

zw 17359

w smutku pogrążona

Poznań, 3 lipca 1929, ul. Gwarna 17.

żona z dziećmi i rodziną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład pogrzebowy „Bracia Nowak" Plac Nowomiejski 10. Telefon 1046.

Ś. p.

z Szymańskich

Scholastyka Jeske-Choińska

zmarła po długiej chorobie, opatrzona kilkakrotnie św. Sakramentami. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 5 bm., o godzinie 17 z domu żałoby przy ul. Staszica 8, III, na cmentarz jeżycki, o czem donosi Krewnym i Znajomym

w smutku pogrążona

córka i rodzina.

Poznań, Częstochowa.

zw 17357

Za okazane liczne dowody szczerego współczucia i nadesłane piękne wieńce z powodu zgonu naszej najdroższej córki i siostry, ś. p.

Zofji Zygmańskiej

składamy na tej drodze Przewielebnemu Duchowieństwu, przedewszystkiem Ks. Proboszczowi Gorgolewskiemu oraz Ojcu Duchownemu przy Seminarjum Duchownem w Poznaniu Ks. Prof. Lisoniowi, wszystkim Krewnym i Znajomym, Panu Dyrektorowi, Koleżankom i Kolegom Urzędu Pocztowego Poznań 1, Związkom Pracowników Poczt i Telegrafów, Dyrekcji i Urzędnikom Banku Przemysłowców i Zarządowi, Koleżankom i Kolegom Sp. Akc. „Goplana", za oddaną ostatnią przysługę serdeczne zw 17 352

Bóg zapłać!

Rodzice i rodzeństwo.

Chodniki

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K. K. P.

We wtorek, dnia 2 lipca 1929 r., o godz. 3 rano zasnął w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ojciec, brat, teść, wujek i dziadek, ś. p.

Nikodem Brzeziński

przeżywszy lat 51. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 5 b. m., o godz. 4 po południu z Zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

zw 17355

żona, dzieci i siostra.

Ciechocinek

Dr. K. Ciągliński

choroby wewnętrzne i nerwowe

dworek „Jedynaczka".

dw 6397

Skutek gwarantowany do nabycia w każdej **drogerji.**

Paczka 1 złoty

Pw 9875/76-18,341

Dnia 2. b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. zw 17 347/8

Nikodem Brzeziński

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 5 lipca, o godzinie 4 po południu z Zakładu Św. Józefa.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Bożej w Poznaniu.

Wypadek 120.

Tanie

sprzęty kuchenne

w wielkim wyborze

spec. komplety aluminjowe

poleca

JAN BORYS

skład żelaza, Wielka 20.

Pw 3886/87-27,63/4

Dnia 30. 6. r. b. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. rw 5659

Antoni Przymusiński

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 4. 7. 29., o godz. 6 po poł. z domu żałoby, ul. Rolna, blok I.

O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 149.

Pług parowy

Fowlera do sprzedania.

Telefon 1272

Interesentom radzimy przed kupnem samochodu zwiedzić naszą wystawę,

a z łatwością przekonamy każdego, że najnowsze modele samochodów

FIAT

typ 509 — 4/20 KM — 4-cyl. — 4-osob.
typ 520 — 9/45 KM — 6-cyl. — 4-osob.
typ 521 — 10/50 KM — 6-cyl. — 6-osob.
typ 525 — 14/70 KM — 6-cyl. — 6-osob.

dają pod każdym względem rezultaty wprost zdumiewające, gdyż są prawdziwym ideałem samochodów solidnych, ekonomicznych, wytwornych a jednocześnie tanich. Pw 3827-27,52

Wyłączne przedstawicielstwo na Województwo Poznańskie i Pomorskie

„BRZESKIAUTO" Sp. Akc.

Poznań, Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.

Samochody Overland - Whippet

Modele 4 — 6 cylindrowe

SOLIDNE EKONOMICZNE TANIE

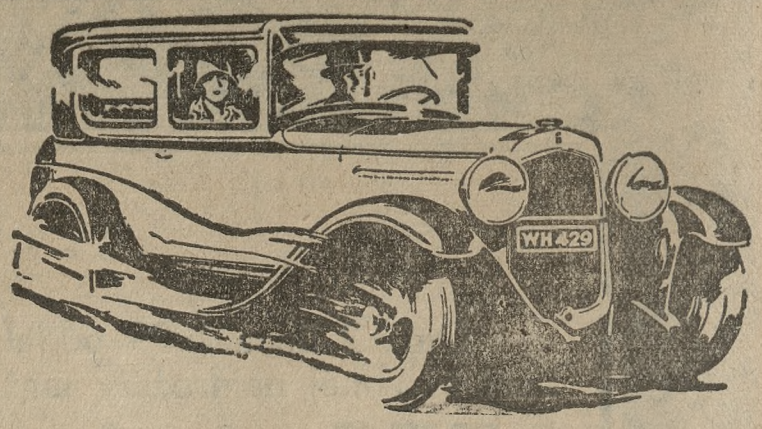

Wał korbowy przy 4 cyl. na 3 przy 6 cyl. na 7 łożyskach.

Autoryzowane przedstawicielstwo w Poznaniu: Kw 531

„AUTOLUX", ŚW. MARCIN 43. TELEFON 25-01.

KTO WIĘCEJ

MĘŻCZYZNA czy KOBIETA?

Przed wojną mały procent pań zajmował się fotografją amatorską, —

DZIŚ, nowocześnie myśląca młodzież żeńska z wielkiem zamiłowaniem fotografuje!

Młoda panienka wyjeżdżając na wakacje zabiera ze sobą w pierwszym rzędzie aparacik fotograficzny.

Dla pań od 75 zł aparaty wypróbowanej jakości, poleca największy skład aparatów fotograficzn. w Polsce Pw 3822-27,48

FOTO-GREGER

Poznań ul. 27 Grudnia 20

„AUTORUCH"

Sp. z ogr. odp. w Poznaniu

Największe przedsiębiorstwo samochodowe w Polsce

100 samochodów 100 samochodów

BIURO — GARAZE — WARSZTATY

Górczyn, Al. Marsz. Focha (dawniej Łazarska) nar. ul. Palacza

Tel.: 77-75.

Przyjmuje zamówienia o każdej porze na auto-dorożki, jak również na samochody prywatne (wycieczki, śluby i t. p.)

Jazda po mieście i poza miastem, jak według zegara tak i według umowy.

PIANINA

za najlepszego gatunku cenę zł 2 200,- do 3 000-, na odpłatę do 18 miesięcy przy wpłacie ca 1/3 ceny kupna dostarcza,

B. SOMMERFELD

rok założ. 1905 BYDGOSZCZ, ul. Sniadeckich 56 Tel. 883 i 458

Największa fabryka pianin w Polsce — 150 ludzi. nw 2284

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A.

Gdynia/Gdańsk — Hull **Gdynia/Gdańsk — London**
Hull — Gdynia/Gdańsk **London — Gdynia/Gdańsk**

Regularna komunikacja tygodniowa własnemi pasażersko-towarowemi parostatkami zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładownie-chłodnie dla przewozu artykułów spożywczych. nw 9742

Informacjami wszelkiemi służy:

Właściciel: Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe S. A. Gdynia lub Ellerman & Wilson Lines Agency Coy. Ltd. Gdańsk

Tel.-Adr. „Polbrit" — Gdynia, „Wilsons" — Gdańsk. Telef. Gdynia 1530-31, Gdańsk 24941-42.

S.Ch.

Było pięknie białogłowie
W adamaszku, złotogłowie
— — — — — — — —
Ale dla mojej dzieweczki
Najpiękniejsze sukieneczki
Są z muślinu przebarwnego
Znanej firmy
Choynackiego

S. Choynacki POZNAŃ-ST. RYNEK 52

Ciąg dalszy sobota wiecz.

Pw 3306/7-27,35 6

Żądać wszędzie!

PLUSKWY

tępi radykalnie

MOGIL

Jedyny prawdziwie skuteczny.

nw 11017

Biuralistka

8 lat praktyki szuka posady książkowej lub kasjerki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 589

Nowoczesny

APARAT

do konserwowania

oraz

SZKŁA do ZAPRAW

poleca

Jan Borys, skład żelaza

Wielka 20.

Pw 3334/5-27,58/9

Sposobność korzystnej lokaty kapitału

w bardzo dobrze rentującem się przedsiębiorstwie przemysłu metalowo-drzewnego wskaże

Związek Fabrykantów Tow. zap.

w Poznaniu, ul. Rzeczypospolitej 1,

który prosi o zgłoszenia osobiste lub piśmienne. dw 1055

Matrymonjalne!

Dla mego brata, Wielkopolanina, kawalera, lat 46, zdrowego i przystojnego (wysok. 1.70) dyrektora handl., posiadającego ca. 60 000 zł majątku, 750 zł mies. dochodu, oraz 4 pokoj. umebl. mieszk. w Poznaniu, poszukuję na tej drodze odpowiedniej towarzyszki życia. Brat mój jest idealistą, narodowcem, bibljofilem, jest człowiekiem trzeźwym, religijnym, nie mającym z prądami nowoczesnemi nic wspólnego. Panienki nie nowoczesne, bez przeszłości, córki obywatelsk., nauczycielki lub urzędniczki inteligentne, dobrze wychowane, gospodarne, skromne, subtelne, ze sercem naprawdę dobrem i umysłem szlachetnym, przystojne i ładne, we wieku od 28—34 l., zechcą łask. nadsyłać oferty wraz z najnowszą fotografją (którą się zwraca) pod adr. Langiewiczowa, Gdynia, Portowa 46. Majątek niekonieczny. Pośrednictwo krewnych mile widziane. zw 17 328

NOWE *angielskie*

MATJASY

w **oryg.** 1/1 **beczk.** i **kopowych sądeczkach** polecają w znanych wyborowych jakościach przy łachowej i rzetelnej obsłudze Pw 12805-26,31

MACIEJEWSKI & CO

Pierwsza i Najstarsza Polska Hurtownia Śledzi zał. w roku 1901

POZNAN, Wielkie Garbary 29. — Telefon 21-00

Adres telegraficzny: ŚLEDZIOHURT — Poznań.

Kamienicę

z powodu zmiany miejscowości mam do sprzedania w śródmieściu, Ostrowie Wielkop., dwupiętrową, z balkonami, ogrodem, dużemi piwnicami, obszernem mieszkaniem, cena podług ugody, przy wpłacie 55 tysięcy zł. Zgłoszenia wprost do właściciela **Wonka, Ostrów Wielkop., Wrocławska 19** nw 2050

Resztówkę

kupię przy wpłacie 80-100 tys. zł warunek: dobra ziemia obszerny dom mieszkalny. Zgłosz. Kurj. **zw 17349**

Samochody

nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Niezwykłe okazje). **„Komna"** Sp. z o. p. **Automobile, Poznań,** ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11 010

FLY-TOX

TĘPI RADYKALNIE

MUCHY, MOLE, KOMARY, PLUSKWY, KARALUCHY, MRÓWKI ORAZ WSZELKIE OWADY I ROBACTWO WRAZ Z ZARODKAMI

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

nw 2288

ZIOŁA LECZNICZE

O. WOJNOWSKIEGO

„IROTAN“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. cierpieniom kanału pokarmowego“. Nr. rej. 1149.
„GARA“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA przeciwko wymiotom i atonji kiszek“ Nr. rej. 1148.
„ELMIZAN“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. chorobom płucnym i blednicy“. Nr. rej. 1153.
„ARTROLIN“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischiasowi“. Nr. rej. 1150.
„TIZAN“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. niedomaganiom skrofulicznym“ Nr. rej. 1152.
„EPILOBIN“ Nr. 1 znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. chorobom nerwowym i epilepsji“. Nr. rej. 1151.
„UROBIN“ znak słowny pr. zast.	„ZIOŁA p. chorobom nerek i pęcherza“ Nr. rej. 1147.

Do nabycia w oryg. opak. w aptekach lub wprost w głównej reprezentacji:

Apteka pod Koroną

Poznań, Górna Wilda 61

Broszury na żądanie bezpłatnie!

OKAZJA!

KARETKA PICCOLO Praga . . . 4/14 HP
2 FAETONY „ „ . . . 3/10 „
KARETKA ERSKINE 6 cyl. . . . 8/40 „
STARY FORD Otwarty
KARETKA de Dion Bouton . . . 30 „
FAETON FIAT 503 . . . . . 30 „

używane, w bardzo dobrym stanie, tanio i na dogodnych warunkach **na sprzedaż.** Zgłosz. **„PRAGA“ Automobile Poznań, pl. Wolności 11. Tel. 5533.**

Pw 3286-27,29

Poszukujemy do naszej hurtowni towarów bławatnych

pomocnika

Do ofert prosimy dołączyć kopje świadectw jak i podać wysokość wymaganej pensji. zw 17 332

GENDOLLA i WEYDMANN, Poznań, Wielka 21.

Zakopane

Grand hotel-pension „STAMARY“ pod nowem kierownictwem, 60 pokoi słonecznych z werandami. Wszelki komfort. Własny park. **Zakład hydropatyczny.** Ceny umiarkowane. nw 2056

HREBENÓW

Uzdrowisko w karpatach, 500 mtr. n. p. m.

Pocztowy Dom Zdrowia

wśród gór i lasów szpilkowych, kąpiele rzeczne i słoneczne. — **Pensjonat** we własnym zarządzie.

Sezon do 15 września.

Ceny umiarkowane. Wcześniejsze zgłoszenia konieczne
Linja kolejowa: Lwów—Stryj—Ławoczne.
Kolej i poczta w miejscu. zw 17186

LOKALE HANDLOWE

W moim nowoczesnym domu handlowym przy ulicy Woźnej 12, narożnik Wielkich Garbar, jest wolny skład na parterze, połączony schodami i windą z suterenami (ca. 200 m.²). Lokale odpowiednie na każdego rodzaju handel lub przemysł. Centralne ogrzewanie.

Centrala Dywanów - Kazimierz Kużaj

ul. 27 Grudnia 9. Pw 3326-27,51

Poszukuje się stancji

od roku szkolnego dla ucznia 7-klasisty Gimnazjum Bergera, najchętniej tam, gdzie by był uczeń tej samej szkoły. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego, Stary Rynek **rw 5663**

Tatra jest ideałem maszyny turystycznej

dowiódł tego rajd grona członków Automobilklubu Wlkp., którzy na czterocylindrowej, chłodzonej powietrzem, sześcioosobowej limuzynie w kwietniu r. b. odbyli bez najmniejszego defektu podróż dookoła Europy, przez Niemcy, Francję, Hiszpanję, Włochy, Austrję i Czechosłowację, w ciągu czterech tygodni, pokrywając ogółem 5660 km. przy przeciętnem zużyciu 11 litrów benzyny i 150 gr. oliwy na 100 km.

TATRA-AUTO

Skład fabryczny: Poznań, ul. Kantaka nr. 7. TELEFON 4024.

Pw 10104-21,338

Rutynowany

profesor dr. fil.

szuka posady w pryw. szkole średn. w Poznaniu lub najbliższej okolicy. Przedmioty: historja ewentl. geografja i proped fil. Zgłoszenia Kurjer zw 17282

ODCISKI

SZYBKO, RADYKALNIE USUWAJĄ PLASTERKI

RAZ-DWA-TRZY

PRAKTYCZNE w UŻYCIU.

SPRZED. DROGERJE, APTEKI, PERFUMERJE

ST. MÜLLER LABORAT. POZNAŃ

Na raty

miesięcznie **18 zł.**

pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań

Aleje Marcinkowskiego 5.

bpw 3650

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Plac Wolności 5.

Pw 10143/201.28

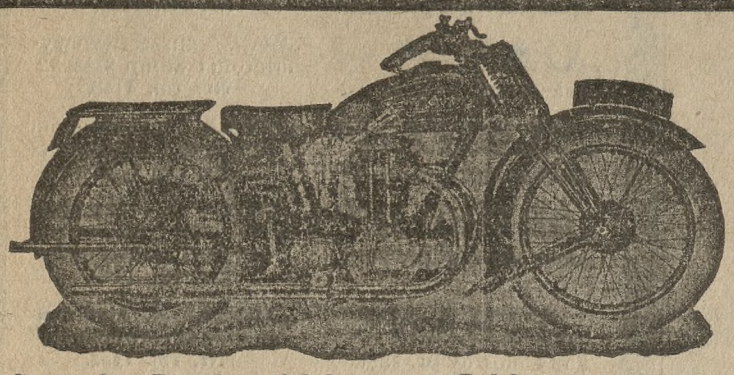

A.J.S.

wysokowartościowy **motocykl** gatunkowy dla wybrednego jeźdźca

Generalne Przedstawicielstwo na Polskę: MOTOR - DOM - IMPORTOWY
GDAŃSK, Sammtgasse nr. 8. Telegramy: Motor, Gdańsk, telefon 24383.
Przedstawiciele w Polsce:
Poznań: Fa. Motor, ul. Dąbrowskiego 7 — **Katowice:** Fa. Maks Smuda, ul. Francuska 29 — **Łódź:** Fa. Karol Küster i Synowie, ul. Piotrkowska 165 — **Toruń:** Fa. W. Katafias, Rynek Nowomiejski 24 i Fa. Otto von Nordheim, Toruń Podgórz — **Więcbork:** Fa. Alex Düskau — **Grudziądz:** Fa. August Poschadel, ul. Groblowa 6 — **Warszawa:** Fa. Motor Sport, ul. Mokotowska 52 — **Kraków:** Fa. Józef Kullanda, ul. Długa L. 5. — **Chodzież:** Fa. Karl Mielke, ul. Mickiewicza 21 — **Lwów:** Fa. Auto-Ser-vice, Plac Smolki 5 — **Bydgoszcz:** Fa. Bunn i Łabicki, ul. Gdańska 68. nw 11 160

STUDEBAKER ŁĄCZY DWIE AMERYKI

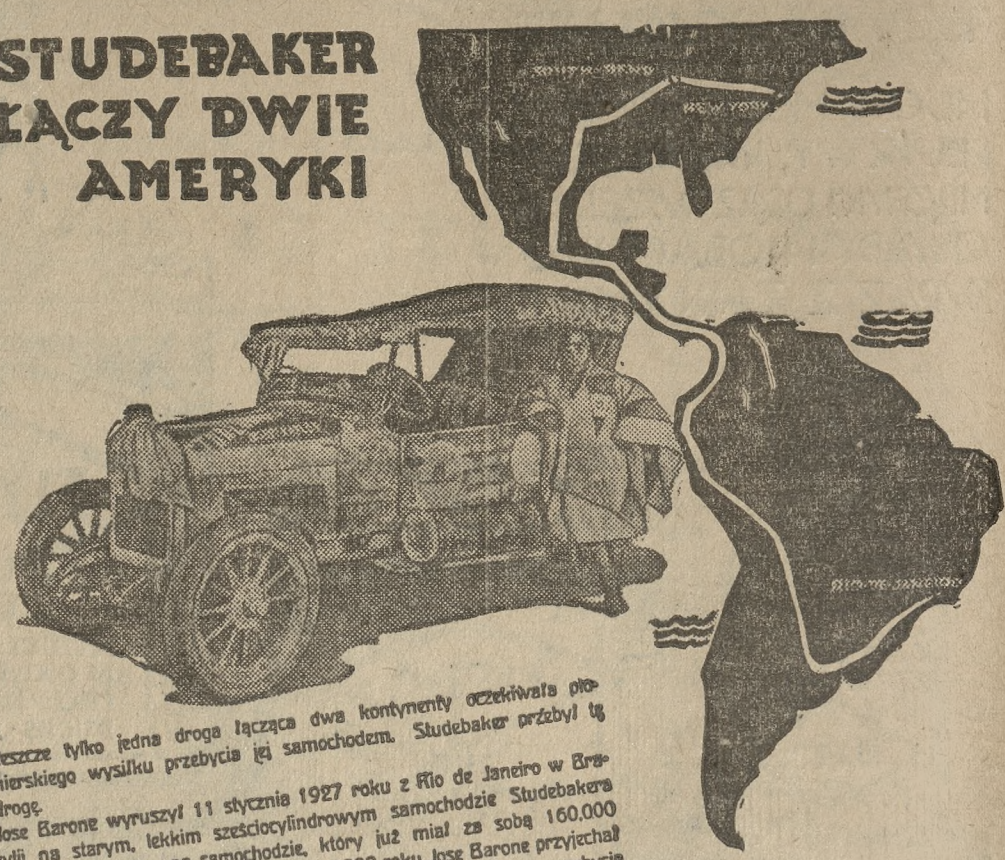

Jeszcze tylko jedna droga łącząca dwa kontynenty oczekiwała pionierskiego wysiłku przebycia jej samochodem. Studebaker przebył tę drogę.

Jose Barone wyruszył 11 stycznia 1927 roku z Rio de Janeiro w Brazylji na starym, lekkim sześciocylindrowym samochodzie Studebakera modelu 1922 roku, na samochodzie, który już miał za sobą 160.000 kilometrów przebytej drogi. 1-go marca 1929 roku Jose Barone przyjechał do Nowego Yorku jako pierwszy człowiek, który się pokusił o przebycie 32.000 kilometrów dzielących te dwa miasta, łącząc w ten sposób Ameryką Południową z Ameryką Północną.

Barone przejechał 14 krajów.. trzech mechaników przypłaciło życiem trudy i niebezpieczeństwa tej podróży.. a jednak Barone, przez dżunglę, bagna i pustynie dążył wytrwale naprzód na swoim samochodzie, zdobywając rekord, który przejdzie do historji. Rekord ten jest ukoronowaniem najnowszych licznych zwycięstw Studebakera.

Studebaker posiada 11 rekordów świata, 22 rekordy międzynarodowe i wszystkie urzędowe rekordy amerykańskie dla samochodów seryjnych. Żadna inna fabryka samochodów nie może dać tyle tak przekonywujących dowodów nadzwyczajnej sprawności i wysokiej wartości swych wozów.

UWAGA — Części zapasowe stale na składzie.

POZNAŃSKI AUTO-SKŁAD
Poznań, ul. 27-go Grudnia Nr. 15. Telefon Nr. 39-08
Składnica dla Przedstawicieli w Polsce
AUTO TRADING CORPORATION A-G.
Gdańsk, Hoffengasse 74. Adres telegr. BUTRA, GDAŃSK
Samochody — Autobusy — Ciężarówki — Części zapasowe

STUDEBAKER

nw 3002

Na plażę! Do kąpieli!

Wszelkie artykuły kąpielowe!

Największy wybór! Najtańsze ceny!

Ręczniki kąpielowe od zł 3,25
Czapki kąpielowe . . od zł 1,40
Kostjumy kąpielowe od zł 4,40
Pantofelki kąpielowe od zł 3,20

Najnowsze trykoty kąpielowe!

Prześcieradła -:- Płaszcze

S. KAŁAMAJSKI

POZNAŃ. TORUN.

Pw 8288-27,30

Borkalin
zabija Mole
torebka 50 gr
Do nabycia w Drogerjach i Aptekach

„Douglas" Motocykle
Sensacja Sezonu!
350 i 600 ccm., nowe na dogodnych warunkach zapłaty stale na składzie. Prosimy żądać ofert. nw 11012

„Komna", Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85
Tel. 77-67 i 54-78.

Mieszkanie
i dobra egzystencja

nadarza się przez wydzierżawienie w bardzo ożywionym miejscu blisku Poznania położonej zagrody gospodarczej

1) masywnym domem (5 pokoi i kuchnią zaraz do objęcia),
2) werandą, ogrodami owocowemi, ogrodem warzywnym,
3) stodołą, chlewami, śpichlerzem, piwnicą,
4) łąkami i cośkolwiek roli. Zapytania skierować do „PAR", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 27,56. Pw 3 331-27,56

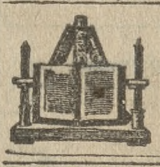

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

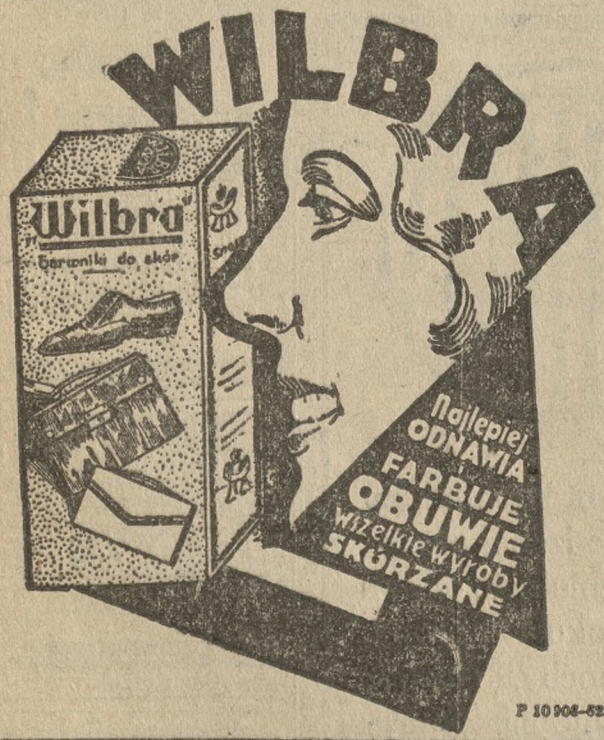

P 10908-52,49

STENOTYPISTKI

z dłuższą praktyką, biegle stenografującej po polsku i możliwie po niemiecku i piszącej wprawnie maszyną, **poszukuje się** na stałą dobrą Posadę do Poznania. Zgłoszenia **„PAR", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 26,183** Pw 3212-26,183

Przedstawicielstwo

Do sprzedaży specjalnych artykułów chemiczno-technicznych dla przemysłu poszukuje się na województwa poznańskie i pomorskie

samodzielnych przedstawicieli

na wysoką prowizję. — Li tylko firmy, względnie Panowie, energiczni, pracowici, dobrze ustosunkowani w przemyśle, zechcą złożyć swe oferty z podaniem referencji do Kurjera **zw 17 356**

Pomocnika

zdolnego ekspedjenta

z branży bławatnej — wybitnego fachowca poszukuje od 1. 9. firma dp 1041

ANTONI UWIERA — LWÓW

Od 3 do 7 lipca jestem w Poznaniu, ul. Patrona Jackowskiego 15 u p. Widmana

---

Poszukujemy młodego

ekspedjenta (dekoratora)

bławatnika. Płacimy dobrze, a żądamy sumienności i pracowitości. Prosimy skierować oferty z podaniem życiorysu i żądanej pensji do **F-my B. Górski i S-ka, Czarnków n./Notecią, ul. Wieleńska 8, skład bławatów, konfekcji i towarów krótkich.** zw 17 345

Młodszy

ekspedjent-podróżujący

z branży win i spirytualji, obeznany z wszelką pracą kiperską oraz biurową, z dobremi świadectwami, poważnemi referencjami, **poszukuje posady.** Miejscowość obojętna. Łask. oferty do eksp. Kurj. Pozn. pod **zw 17 27**

Dla większych zakładów przemysłowych w Inowrocławiu potrzebna zaraz

biegła stenotypistka

Uprasza się o zgłoszenie pań, które istotnie potrafią stenografować oraz szybko i czysto pisać na maszynie. Przy wypełnieniu takich warunków posada stała i dobrze płatna. Oferty z odpisami świadectw, wymaganiem pensji i fotografją, którą się zwróci, przyjmuje **„PAR", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 27,55.** Pw 3332-27,55

Krawców

samodzielnych na dobrą konfekcję damską przy wysokiem wynagrodzeniu na pracę poza dom **przyjmiemy zaraz.**

Fabryka Konfekcji Damskiej
H. WILDOWA i Syn,
Pw 3383-27,65 **Poznań, ul. Wodna 2.**

Architekt

z byłej niem. szkoły budownictwa, z kilkoletnią praktyką na- i podziemną, a specj. żelbet., w biurze i przy budowach, Górnoślązak, katolik, kawaler, przystojny, zmieni posadę, ewtl. zaraz na poważn. stanowisko. Łaskawe podania uprasza pod **zw 17 336** do ekspedycji Kurjera Pozn.

Stenotypistka

biegła, ze znajomością stenografji polskiej i niemieckiej **potrzebna.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 17344**

Średzka Kolej Powiatowa poszukuje od 1 sierpnia 1929

nadzorcy toru

z praktyką i wykształceniem techniczno-rysunkowem. Szczegółowe piśmienne zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw nadsyłać należy do **Dyrekcji Średzkiej Kolei Powiatowej w Środzie.** dw 1021

Dla dzielnego

ogrodnika

kawalera, świetnego kultywatora w wszelkich działach ogrodnictwa, poszukuje od 1. 8. lub 1. 9. r. b. samodzielnej posady w majątku ziemskim, gdzie się kładzie wartość na prawidłowe, idealne prowadzenie ogrodu. Łaskawe oferty upraszam skierować do **M. Galle, kierownik zakł. ogrodn. Gułtowy, pow. Środa.** zw 17333

Pan

do reklamowania kosmetycznych wyrobów przy stoisku i terenie P. W. K. oraz na ulicach Poznania; pożądany młody drogerzysta. — Zgłoszenia: **Św. Marcin 63, Kurczewski.** nw 2051

W sprawie nadzoru sądowego nad majątkiem kupca Władysława Lipeckiego we Wronkach uchyla się odroczenie wypłat udzielone **Władysławowi Lipeckiemu, kupcowi we Wronkach,** albowiem dłużnik uzyskał układ zapobiegawczy. Wronki, dnia 19 czerwca 1929. **Sąd Grodzki.** nw 2127

Na sprzedaż Folwark Warszawa

1 km. od miasta Wronek, dokąd droga bita 52 km. od Poznania. Połączenie kolejowe wyborne. Ogólny obszar wynosi 40.08.90 ha. dobrej ziemi buraczano-pszennej z bonitacją podatku gruntowego 5,20 Mk. z morgi. Ziemia za wyjątkiem łąk II i III klasy. Budynki masywne. Dom mieszkalny o 6 pokojach, w rodzaju willi, z ogrodem półtoramorgowym i 2 morgi sadu. Elektryczne światło i siła. Inwentarz żywy i martwy obfity i w dobrym stanie. Ziemia o wysokiej kulturze. Hipoteka bez długów. Dom mieszkalny dla czterech rodzin robotniczych. Bita droga do szosy. Do objęcia potrzeba gotówki około 100 000,— zł. Informacyj udziela adwokat **Koszewski w Poznaniu,** Plac Wolności 17. W razie zamiaru obejrzenia uprasza się o wiadomość telefoniczną Wronki 18. dp 6686

Całkowita, uruchomiona

FABRYKA

w Poznaniu wraz z mieszkaniem **zaraz na sprzedaż lub do wydzierżawienia.** Oferty Kurjer **rw 5667**

Ostrzegam przed nabyciem **4 weksli** po zł 400.—, oraz 1 weksla na zł 100.—, znajdujących się w posiadaniu Antoniego Banaczaka, Przybysławice, poczta Raszków, z podpisem fr. Inż. Sobański i Heska w Moszczance, gdyż weksle wystawione zostały bezprawnie i nie otrzymałem za nie żadnego ekwiwalentu i z tego powodu honorować ich nie będę. Za firmę Inż. Sobański i Heska, Moszczanka, Bolesław Sobański. zw 17346

Rada Miejska miasta Wielunia, Województwo Łódzkie
ogłasza
KONKURS
na stanowisko burmistrza z uposażeniem według VII stopnia służbowego urzędników państwowych z 20% dodatkiem reprezentacyjnym. dw 1036

Warunki przyjęcia:
1. Obywatelstwo polskie.
2. Conajmniej średnie wykształcenie.
3. Dokładna znajomość pracy w samorządzie.

Podania z dołączeniem życiorysu, uwierzytelnionych odpisów świadectw szkolnych, odbytych praktyk i powołaniem się na poważne referencje, przysyłać należy do dnia **1 sierpnia 1929 r. do Magistratu miasta Wielunia** pod adresem Sekretarza Rady Miejskiej.

Przewodniczący Rady Miejskiej
P. o. Burmistrza (—) Jędrzejewski.

Przetarg przymusowy. Nieruchomość położona **w Gostyniu przy ul. Leszczyńskiej** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Gostyń, tom 88, karta 725 na imię małżonków **Michała i Marjanny z Bidermanów Dratwińskich w Gostyniu,** zostanie **dnia 13 września 1929 r., o godzinie 10 przed południem,** wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 7. Opis gruntu: zabudowane podwórze (dom mieszkalny z podwórzem i ogrodem, chlew i pralnia) o powierzchni 00,03,51 ha, parcela 1370/63, nr. matrykuły 418, nr. 543 ks. podat. budynkowego, wartość użytkowa podatku budynkowego 620 zł. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 26 kwietnia 1929 r. Gostyń, dnia 22 maja 1929 r. **Sąd Grodzki.** nw 2128

Walne Zebranie Sp. Akc. Związkowa Centrala Maszyn w Poznaniu uchwaliło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki o zł 150,000 do zł 600,000 przez wydanie akcyj III. emisji złotowej. Całą emisję przejęło niżej podpisane Konsorcjum z obowiązkiem zaofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom na każde dotychczasowe trzy akcje jednej akcji III. emisji po kursie 125% dla akcyj uprzywilejowanych, wzgl. po kursie 115% dla akcyj okazicielskich.

Pierwszy termin dokupu upłynął z dniem 25 czerwca r. b. Ponieważ w terminie tym nie rozebrano nom. zł 24,100 akcyj okazicielskich, akcje te ofiarujemy niniejszym ponownie dotychczasowym akcjonarjuszom na dotychczasowych warunkach dokupu. Drugi termin poboru pozostałych akcyj upływa z dniem 23 lipca r. b. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć płaszcze akcyj złotowych I. i II. em. i uiścić całkowitą należność za akcje III emisji łącznie agia i odsetek zwłoki za czas od dnia 1 stycznia r. b. do dnia wpłaty po 8% w stosunku rocznym. Pw 3228-27,11

Poznań, dnia 28 czerwca 1929 r.

Bank Związku Spółek Zarobkowych, Sp. Akc.
H. Cegielski, Sp. Akc.
Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, T. z.

KONKURS.

Wydział Powiatowy w Ostrzeszowie (Pozn.) poszukuje zaraz

SEKRETARZA Wydziału Powiatowego.

Od kandydatów wymagane jest wykształcenie średnie lub niepełne wyższe, minimum 3 lata praktyki samorządowej i ukończenie kursu dokształcającego dla urzędników samorządowych. dw 1049

Pobory zależne od kwalifikacyj — według IX, później VIII grupy płac urzędników państwowych.

Podania należycie udokumentowane wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem składać należy na ręce Przewodniczącego Wydziału Powiatowego w Ostrzeszowie do dnia 12 lipca r. b.

Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta Powiatowy: (—) Siciński.

Konkurs

Magistrat miasta Koronowa (Wlkp.) ogłasza konkurs na posadę dw 1047

dyrektora

przy 4-klasowem Miejskiem Gimnazjum typu humanistycznego. Płaca według norm państwowych i dodatek komunalny.

Koronowo, miejscowość klimatyczna, położona nad rzeką Brdą, otoczona lasami i wzgórzami z pobliską Bydgoszczą. Połączenie kolejowe i autobusowe z Bydgoszczą.

Zgłoszenia z dołączeniem dokumentów uprasza się nadesłać do 15 lipca r. b.

Tylko siła kwalifikowana zostanie uwzględnioną.

Magistrat miasta Koronowa.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Kapelusze
damskie słomowe za bezcen, filcowe, najnowsze modele poleca Regina, św. Marcin 78. zdw 20 868

1 SPRZEDAŻE

8 złotych
i 50 groszy serwis do kawy, 6 osob. porcel. za 35 zł, serwis obiadowy, 6 osob. porcel. za 55 zł, serwis obiadowy 12 osob. porcel. lecz tylko w Hurtowni Wroniecka 24, w podwórzu. Tamże kufle, szklanki do piwa, słoje, aparaty do zapraw. zdw 23 956

Automobil
6 osob. doskonale utrzymany gotowy do jazdy okazyjnie na sprzedaż. Elektrotechnika, Strzelecka 30. zdw 20 656

Fortepian
czyli skrzydło koncertowe na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 23 003

Parcelę
ogrodniczo-budowlane na sprzedaż — przedłużenie Dąbrowskiego, ogrody naprzeciw lotniska. — Zgłoszenia Matejki 51 parter, prawo. Przybora. zdw 22 027

100 gospodarstw
od 20—500 mórg, kamienice, domy, składy poleca Biuro Pośrednictwa Otręba w Jarocinie, Kilińskiego 4. zdp 21 7

Łóżka metalowe
materace sprężynowe i wyściełane, leżanki, łóżka polowe oraz wózki dziecięce. Dogodne warunki spłaty. Pokrzywa, Półwiejska 22, tel. 58-76. bpp 339

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 543

Okazyjnie
wyprzedaję 15 proc. taniej eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, jumpry, swetry, pullowery, kostjumy sportowe, kąpielowe. „Tricot", Romana Szymańskiego 10, III. Pw 12 156-55.98

Skład
kolonjalny, delikatesów z mieszkaniem, nowo umeblowanem z powodu wyjazdu zaraz do objęcia w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 24 010

Tanio
sie ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym św. Marcin 78a Pw 8928

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Wożna 12 (Butelska). bpw 3 794

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzeda willę 20 pokojową, pięknie na Gubałówce położoną za 130 000 złotych. nw 11 282

Meble
tanio za gotówkę na raty poleca Kałkus, Wrocławska 19. zdp 23 814

Piła
taśmowa, średnia, rolek 50 cm. na sprzedaż. Wenecjańska 7. zdw 24 294

Antyczne
meble mahoniowe, brzozowe sprzedam tanio. Kopernika 3, stolarnia. zdw 24 382

Motocykl
marki „Gilet" korzystnie sprzedam. Kaźmierczak, pl. Sapieżyński 4. zdw 24 344

Konie
2 kasztany, ciemne dobrane zdrowe, sprzedam. Leitgebe., Poznań, Naramowicka 25, tel. 50-81 zdw 23 762

Brylanty okazyjnie
sprzedaje. Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50. zdw 24 509

Stół
posiedzeniowy lub do pracy, masyw dębowy, korzystnie na sprzedaż. Do obejrzenia od 12—1. — Śniadeckich 7, p. I. zdw 24 206

Majątki ziemskie
każdej wielkości jak: nieruchomości miejskie, fabryki, młyny do kupna i dzierżaw poleca — „Agrarja", Bydgoszcz, Gdańska nr. 24, tel. 446. nw 11 118

Piekarnia
w Poznaniu przy ruchliwej ulicy bardzo dobrze zaprowadzona zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 334

Doskonale
prosperujące przedsiębiorstwo przemysłowe sprzedam z powodu wyjazdu za 80.000 złotych. Oferty „Dorobek" Reklama Polska, Poznań, Marcinkowskiego 6. Kw 525

Elektrolux
nowy, okazyjnie za zł. 400 do nabycia. Oferty Kurjer zdw 24634

Forda
w dobrym stanie sprzedam, warunki korzystne. Wejman, Kościelna 24. zdw 24 202

Antyki
używane. Wielki wybór, Pocztowa 22. Pw 30 64-55,141

Biżuterję na spłaty
nabyć mogą pp. urzędnicy i wojskowi w firmie F. Tarkowska, plac Wolności 11. Pw 3062-26.83

Łóżka metalowe
zwykłe i ozdobne tanio wyprzedajemy Przewodnik, św. Marcin 30. Pw 3309-27.39

Gościniec
(koncesja zapewniona) do tego kuźnia, 12 mórg dobrej ziemi, wieś kościelna na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 24 238

Samochód Fiat 501
jak nowy w luksusowym wykonaniu z powodu wyjazdu sprzedam tanio za gotówkę lub pewną spłatę. Zgłoszenia osobiste M. Czarnecki, Wolsztyn, telefon 23. dw 1015

Motocykle Rex-Akme
najnowsze modele nadeszły. Koszczyński, Pasaż Apollo pod kinem. zdw 23 629

Szpic
młody biały na sprzedaż. Poznańska 43, parter, prawo. zdw 24 944

Akumulatory samochodowe
najlepszej jakości dostarcza jak i naprawia udzielając 1 rok gwarancji za naprawę po najniższych cenach. „Franpol" ul. Grobla 27 zdw 24 018

Biurko
korzystnie sprzedam. Nowak, Śniadeckich 6a, 3 piętro. Kw 552

Folwarczek
120 mórg pszennej ziemi, dobre zabudowania, kompletne dobre inwentarze przy szosie, kolei, autobus, przy niskiej wpłacie spiesznie na sprzedaż. Cena handlowa 65.000. Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. Kurjer zdw 24 933

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek nw 2289

Wózki dziecięce
i sportowe tanio. L. Krause, Stary Rynek 25/28 (obok starego ratusza). Pw 11 022-23.20

Stolarskie
maszyny, motor, warsztaty, narzędzia sprzedam. Zgłoszenia Kurjer rw 5 648

Majątek
w kulturze 1.100 mórg, budynki I. klasy, inwentarze nadkompletne, parowy garnitur, pełne zasiewy, godzinę od Poznania bezpośrednia komunikacja jest za 700 tys. zł. wpłaty 350 tys. zł do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 211

Sprzedam
leżankę dobrze utrzymaną oraz wózek dziecięcy Brenabor. Danielewska, Chwaliszewo 10. zdw 24 646

Wózek
czołenkowy dziecięcy sprzedam. Szamarzewskiego 26, Torchała. zdw 24 667

Dla cegielni
sprzedam tanio dobrze utrzymaną prasę 2 wałową na parę do wyrobu cegły, prasę do wyrobu dachówki i drenów z ręcznym zapędem. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 682

Motocykl
Indjan 2 cyl. z przyczepką w bardzo dobrym stanie używany dwa sezony latowe, cena 2.500 zł gotówka. Odyniec, sędzia grodzki, Starogard. zdw 24 354

Skład
kapeluszy damskich korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 24 690

Dywan
ładny, cukiernicę srebrną sprzedam. Sieroca 8/9, II, prawo. zdw 24 707

Bernardyny
młode czystej rasy sprzedam. Mechowo, poczta Kobylnica. zdw 24 965

Motocykl
„Indjan" 3½ K. M. w dobrym stanie na sprzedaż. Obejrzeć o godz. 16 w F-a Garaż, Międzynarodowy Br. Dębińska. zdw 24 896

Willa
5 pokojowa ¾ morgi ogrodu 25.000 złotych, willa 10 pokojowa, ogród, ulica Matejki (wolna), 110.000 złotych sprzeda „Polkomis", Plac Sapieżyński 2a. zdw 24 907

32
lata istniejący warsztat stolarski, pierwszorzędnem urządzeniem z powodu śmierci właściciela zaraz do sprzedania. Józefa Ledworowska. Poniec, Wolności 5. zdw 25 036

Majątek
720 mórg żytniej ziemi w kulturze w Woj. Pozn. z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Żniwo bardzo dobre, żywy i martwy inwentarz, gorzelnia, suszarnia, światło elektryczne kanalizacja, ogrzewanie centralne, ogród 4-morgowy. Do stacji 6 kilometrów. Cena 500 tysięcy złotych, wpłaty 250 tysięcy zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 24 882

Samochód
Ford, typ 27, w dobrym stanie za 2000 zł na sprzedaż. Dogodne warunki. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 881

Willa
w Puszczykowie 5 minut od dworca, nowocześnie budowana, 18 ubikacyj zaraz na sprzedaż, wpłaty do 40 tysięcy. Oferty Kurjer zdw 24 842

Płachty
żniwne i nieprzemakalne St. Gniatczyński, Poznań, Wielkie Garbary 5, telefon 33-18. Kw 544

Akumulator
Forda, sygnał elektryczny, reflektory, gumy 24 × 25, podwozie samochodowe lekkie, sprzeda natychmiast. Tyrała, Garncarska 9 zdw 24 964

Skład
kolonjalny dobrze zaprowadzony przyległe 4 pokoje ulica ruchliwa w Poznaniu spiesznie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 24 951

Sprzedam
folwark 308 mórg w pow. gnieźnieńskim, prywatne budynki masyw, ziemia pszenno-żytnia w jednym planie przy budynkach, żywy i martwy inwentarz komplet, cena 175 tys., wpłaty 100 tys. — Informacyj udzieli Wł. Junczyk, Gniezno, ul. Warszawska 15, rest. Łuka. nw 2052

Gospodarstwo
prywatne 78 pszennej, komplet budynki masywne, blisko Chodzieży, szkoły, mleczarnia, młyny, światło elektryczne w miejscu. — Znaczek lub przyjazd. Cena 52 tys., wpłaty do 30.000. Laszkiewicz, Wagrowiec, Strzelecka 50. zdw 24 736

Skład
kolonjalny z 2 pokojowem mieszkaniem kupię. Oferty do Kurjera zdw 24 717

Skład
z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy, nadający się na każdą branżę a mianowicie skład papieru, księgarnie, gdzie się znajduje gimnazjum męskie i żeńskie jest zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 24 737

Skład
kolonjalny, centrum z towarem lub bez tanio. Adres Kurjer zdw 24 732

Singera
damską sprzedam. Niewiada, — Dolna Wilda 64. zdw 24 726

Wózek
dziecięcy zaraz na sprzedaż ul. św. Czesława 17, IV. ptr. lewy wchód. zdw 24 770

Zakład fryzjerski
salon damski i męski 9 obsługi z wielką sprzedażą artyk. kosmetycznych przy P. W. K. zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 24 762

Dom
3 pokoje 3 kuchnie pokój kuchnia wolne, ogród, szopa 12×5, nadaje się na każde przedsiębiorstwo, cena 18.000 zaraz sprzedam, ul. Obornicka 22. zdw 24 754

Parcelę
1.000 mtr. kw. Górczyn, blisko tramwaju sprzedam 10.000 zł. — Oferty Kurjer zdw 24 753

Skład
towarów krótkich na prowincji tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 24 776

Dobrze
zaprowadzony skład kolonjalny z towarem i urządzeniem, nadający się także na drogerje z przyległem mieszkaniem blisko Poznania zaraz na sprzedaż. — Wskaże Kurjer zdw 24 759

Gospodarstwo
40 mórg ziemi żytnio-buraczanej, budynki, inwentarze kompletne, przy stacji, za 21.000, wpłaty 15 tys. korzystne kupno. Tomczak, Poznań, Wierzbiecice 31. zdw 24 781

Pianino
krzyżowe czarne. Adres wskaże Kurjer zdw 24 841

Gospodarstwo
50 mórg pszennej ziemi, 2 klm. od Jarocina, 5 mórg łąki, budynki murowane pod dachówką, 3 pokoje kuchnia, żywym martwym inwentarzem, pełnem żniwem, sprzedam. Zgłoszenia Firma Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 24 831

Kamienica
centrum Poznania, czynsz miesięczny 1.150. Cena handl. 110.000, wpłaty 30.000, reszta po 5% na dłuższy czas. Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. Kurjer zdw 24 932

Z powodu
zmiany majątku sprzedam młyn parowy w bardzo dobrej okolicy, ma co mleć, przeważnie na wymianę, młyn pobudowany przed dwoma laty, nowoczesne urządzenie, światło elektryczne, przemiał na dobę 120—140 ctr. do tego skład rzeźnicki, ogród owocowy. Warunki kupna podług ugody. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 848/49

Sprzedam
w pobliżu Poznania dobrze zaprowadzony skład kolonjalny, restaurację piekarnię, do tego 38 i pół morgi bardzo dobrej ziemi, budynki nadkompletne, wodociągi, światło elektryczne, urządzenie jak rzadko gdzie się trafi. Warunki kupna podług umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 846/47

Gospodarstwa
od 6 do 500 mórg, także dzierżawy, młyny wodne, parowe, kamienice, wille, domostwa z ogrodami i składami poleca na dogodnych spłatach. „Pawilon", Poznań, Marszałka Focha 112 a Kw 550/51

Dom
masywny 5 ubikacyj, 5 mórg ziemi buraczanej, duża wieś kościelna, blisko Poznania, 10 000, wpłaty 4 000. Wszechpolska Agencja, Poznań, Długa 5. zdw 24 920-1

Platformę
30 ctr. sprzedam. Zwierzyniecka 28 jw 2 144-5

Kanapy
leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 24 891-2

Ford
model 27, jak nowy, przy niskiej wpłacie sprzeda Drojecki, Poznań, Wrocławska 22, telefon 21-94. zdw 25 029/30

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13 Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 3115/16-0.4762

Meble
komplety i pojedyńcze, największy wybór, najniższe ceny, dogodne warunki spłaty. Marcin Żytkowiak, Chwaliszewo 5, tel 24-63. Na prowincje dostawa samochodem. bpw 331-2

Gramofony
i płyty poleca Brudziński i S-ka, Al Marcinkowskiego 8, na I. piętrze. Wymiana starych płyt naprawa mechanizmów. Tel. 40-51. zdw 24 952

Posiadłość
położoną Poznań Winiary, Kowalska 11, sprzedaje. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 992

Motocykl
New - Hudson z światłem i sygnałem „Boscha" tanio sprzeda „Ursus", Górna Wilda 30. zdw 24 967

Plac
narożny 5 500 kw. metrów, domek murowany, 3 pokojowy, zabudowania gospodarskie, Jeżyce przy kościele, 20 zł. metr, połowa gotówką, reszta hipoteka. Zgłoszenia Kurjer zdw 25 028

Światło i starter
Boscha tanio sprzeda „Ursus", Górna Wilda 30. zdw 24 970

Sprzedam
wózek dziecięcy (Brennabor) jak nowy. Św. Marcin 3, II. prawo. zdw 24 975

Okazja!
Sypialnię dębowo fornierowaną, nową tanio sprzedam. Grobla 30, II. lewo. zdw 25 002

Singera
maszyna bieliźniarka szybko bieżna w dobrym stanie korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 873

Wilk
tresowany ostry na sprzedaż. Frąckowiak, Grobla 6. zdw 24 877

Młyn wodny
i tartak, bogata okolica, do tego 60 mg. roli, łąk, w tem 10 mg. stawu rybnego, budynki masywne ziemia buraczana z pełnem żniwem i kompl. inwentarzami, z wolnej ręki do sprzedania, (wpłaty 30—35 000 zł). Zgłoszenia Młyn Bogunice, stacja Sumina, pow. Rybnik, G. Śląsk zdw 24 884

Samochód
z światłem i starterem Boscha na dogodnych warunkach sprzeda „Ursus", Górna Wilda 30. zdw 24 968

Frakowy
garnitur sprzedam. Sibilski, św. Marcin 13. zdw 23 807

Skład
z mieszkaniem 8.000 Małecki — Poznań, Rybaki 20 a. zdw 25 004

Willa
piętrowa w Poznaniu, 7 pokoi i kuchnia, z komfortem, ogród owocowy, cena 55 000, wpłaty 35.000 zł. willa piętrowa przy Poznaniu, z dogodną komunikacją, wolne 4 pokoje i kuchnia, 1 lokator, morga ogrodu, cena 30.000, wpłata 20.000 zł. Spieszne zgłoszenia „Pawilon", Poznań, ulica Marsz. Focha 112 a. Kw 546

Sprzedam
2 ubrania na wysoką figurę, jak nowe. — Szczepański, Małeckiego 15. zdw 25 050

Motory elektryczne
na prąd stały ¼ Km. — ½ Km., 1 Km. — 2 Km., 3 Km. na 220 volt, jak i również 4 Km. — 5 Km. — 6 Km. na 440 volt, wszelkich typów stale na składzie. „Franpol", ul. Grobla 27. zdw 24 017

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Frankel i Koroluk, Włocławek, Rolińskiego 11. nw 2018

Małe gospodarstwo
dom, restaurację lub skład w wiosce kupię albo wydzierżawię zaraz. Piśmienne oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.149. Pw 3233-55.149

Kupię
piłkę taśmową używaną, lecz w dobrym stanie. (Bandsäge). Wojewoda Dopiewo, pow. Poznań. zdw 24 295

Młyna owocowego
z kamiennemi, walcami poszukuję celem kupna. Otto Fimmel, Nowy Tomyśl Wlkp. zdw 24 626

Dom
kupię w Poznaniu przy wpłacie 20—30 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer St. Rynek rw 5 649

Cegielnię
lub inny przemysł lub dom rentujący kupię albo spółkę przyjmę. Oferty skierować do Apteki pod Lwem, Bydgoszcz-Okole. zdw 24 647

Poszukuję
małego składu papieru w Poznaniu lub na prowincji. Warunki i cenę podać. Spieszne oferty Kurjer zdw 24 672

Kupię
duży wózek dziecięcy. Adres wskaże Kurjer zdw 24 701

Skład
z mieszkaniem kupi Preisler, Nowy Tomyśl. zdw 24 704

Pianino
kupię. Oferty z ceną Kurjer zdw 24 741

Magiel
w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer zdw 24 713

Szukam
kupna większego warsztatu kołodziejskiego z domem mieszkalnym z dużym ogrodem albo kilka mórg ziemi, warunek dobra okolica albo w mieście, ewentl. wydzierżawię. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Wągrowiec. nw 2297

Willę
w cenie do 25 000 kupię. Warunek wolne mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 24 866

Kowadło
kowalskie w dobrym stanie kupię Oferty Kurjer zdw 25 038

Składu
z mieszkaniem 2 pokojowem lub pokojem kuchnią poszukuję. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjera zdw 24 940

Fortepianu
i harmonjum nadające się do lokalu poszukuję celem kupna. — Oferty Kurjer pod zdw 22 571

6 KAMIENICE

Kamienicę
III. ptr., 2 składy, dochód roczny 12 000 zł, za 115 000, wpłaty 35 000 reszta na 10 lat po 8% sprzeda Krakus, Poznań, Pocztowa 30. zdw 24 355

Kamienica
w centrum Poznania, 2 numery, 47 lokatorów, komfortowe mieszkania, czynsz obecny 32.500 zł rocznie, cena 330.000, wpłata 150.000 zł. Reszta do 3 lat. Także wielki wybór innych korzystnych kamienic w Poznaniu i prowincji, dobrze się rentujących poleca „Pawilon", Poznań, Marszałka Focha 112a. Kw 547

7 PIENIĄDZ

Willa-gospodarstwo
42 mórg, wspaniały ogród, owocowy, ogrodnictwo, kompletny żywy i martwy inwentarz komunikacja autobusowa 5 minut do centrum Poznania Mieszkanie zaraz wolne. Cena 90 000 zł. Oferty Kurjer zdw 23 778

Poszukuję
pożyczki ca 10—15 tys. zł na krótki czas na majątek wartości 250.000 tys. dam 5% miesięcznie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 21 898

100 zł
poszukuję do 1 sierpnia. Procent zapewniam. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 588

Fabrykacja
bez ryzyka może być urządzona; potrzeba udziałowców ewentl. w częściach razem 200—300.000 zł. Oferty Kurjer zdw 24 677

Z powodu
otwarcia trzeciego kina poszukuje do jednego wspólnika, kapitałem 2.750. Oferty Kurjer zdw 24 702

2.500—3.000 zł
wypożyczę za otrzymanie posady inkasenta, woźnego lub t. p. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 712

SZACHMAT
przeprowadził się
na Aleje Marcinkowskiego 1 (Dom Królowej Jadwigi), telefon 55-53 (trzy piątki trójka). Właściciel jest jednym z nielicznych fachowców reklamowych w Polsce, opracowuje skuteczne kampanie reklamowe. Klisz pojedyńczych nie sprzedaje. Kw 541

12 tysięcy
tysięcy na I hipotekę na kamienicę w Poznaniu poszukuję. — Oferty do Kurjera pod zdw 25 015

10.000 zł
poszukuję na kamienicę wartości 80 tysięcy zł. Procent podług ugody. Zgłoszenia Kurjer zdw 25 041

Instytucja
społeczna poszukuje pożyczki 40 do 120 000 zł na zupełnie pewne miejsce. Oferty Kurjer zdw 25 021

200 zł
zaraz poszukuję do 4 sierpnia, 40 zł. procentu. Zastaw. Zgłoszenia Kurjer zdw 25 025

15.000 zł
poszukuję na hipotekę za dobrym procentem, wartość kamienicy — 180 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 25 045

20.000 zł pożyczki
na hipotekę poszukuję na kamienicę w Poznaniu, wartości 250.000 zł. Oferty Kurjer zdw 24 941

Wypożyczę
20 000 na hipotekę albo jako wspólnik do pewnego przedsiębiorstwa. Oferty do Kurjera zdw 24 860

Na dzierżawę majątku
500 mórg w najwyższej kulturze o bardzo dobrej ziemi przyjmę wspólnika czynnego z gotówką 50 000 zł zaraz ew. od października. Oferty piśmienne „Par", Al. Maracinkowskiego 11, pod 55.164. Pw 3 318-55.164

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
5 pokojowe na 4 piętrze w centrum za 3 l. dzierżawę od 1 października do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. filja St. Rynek rw 5 619

Mieszkanie
4 pokojowe etc. Górna Wilda z powodu wyjazdu z meblami lub bez do oddania. Kurjer zdw 24 679

Mieszkania
1 i 3 pokoje i kuchnia spiesznie wynajmie „Pawilon", Poznań, Marsz. Focha 112 a. Kw 548/49

Mieszkania
1 i 2 pokojowe z kuchnią wprost od gospodarza odda Biuro, Wroniecka 12, I. zdw 25 037

Wielkopańskie
mieszkanie 6 pokoi, przynależności hall, I. piętro, słoneczne, bez odstępnego. Adres wskaże Kurjer zdw 25 024

2 pokoje
kuchnia bez odstępnego. Adres wskaże Kurjer zdw 25 023

Na biura
2 pokoje, osobne wejście ze schodów wynajmę, Ratajczaka 9, II., prawo. zdw 25 053

Próżny
pokój 50 zł miesięcznie, rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 24 919

Mieszkanie
dwa duże pokoje z kuchnią w Puszczykowie blisko dworca wprost od gospodarza na stałe do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 24 853

9 SZUKA MIESZK.

Szukam
mieszkania, lepszej kamienicy od gospodarza na I. lub II. piętrze 6—7 pokojowe. Czynsz zapłacę zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 23 823

Poszukuję
pokoju z kuchnią ewtl. próżnego pokoju od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 24 818

Mieszkania
2—3 pokojowego z przynależnościami od gospodarza szukam, czynsz płacę za rok zgóry. Zgłoszenia Mostowa 33. u Jaworskich. zdw 24 581

Poszukuję
mieszkania wprost od gospodarza 6 do 7 pokoi na pierwszym piętrze na Łazarzu, lub Jeżycach. Czynsz zapłacę zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 644

Starsze
bezdzietne małżeństwo poszukuje od 1 sierpnia lub września 2 pokoi z kuchnią, parter, I. piętro wprost od właściciela. Adres wskaże Kurjer zdw 24 656

Który
z pp. właścicieli domu odstąpi młodemu małżeństwu mieszkanie dwupokojowe lub 2 pokojowe z kuchnią? Dzierżawa na rok lub dwa zgóry. Zgłoszenia proszę: Łuczak Józef, Gołańcz, Hotel, powiat wągrowiecki, Rynek 31. zdw 24 709

Poszukuję
próżnego pokoju lub z kuchnią od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 24 963

Za
3 względnie 2 pokoje z przynależnościami z czynszem ustawowym wprost od gospodarza dam wynagrodzenie czynsz 2 letni. — Oferty do Kurjera zdw 24 716

1.500 złotych
wynagrodzenia dam za odstąpienie dwupokojowego mieszkania z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 24 740

Do
PP. Gospodarzy domów. Blacharz-instalator poszukuje mieszkania lub ubikacji na takowe, za to wykonam cały rok bezpłatnie reparacje i miesięcznie czynsz będę płacił. Oferty do Kurjera zdw 24 747

2 lub 3
pokoi i kuchni poszukuję za dzierżawę kilkoletnią od gospodarza. Telefon 53-47. zdw 23 836

Poszukuję
4 pokojowego mieszkania w Poznaniu. Zgłoszenia od Kurjera Pozn. zdw 25 020

Poszukuję
mieszkania 2—3 pokoi z meblami lub za dzierżawę Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdw 24 939

Poszukuję
mieszkania, najchętniej portjerstwo, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 24 878

Poszukuję
mieszkania za stróżostwo. Oferty Kurjer jw 2139

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
skład z przyległem pokojem na pokój z kuchnią. Adres Kurjer zdw 24 665

Zamienię
mieszkanie 3 pokojowe w Poznaniu na takie lub inne w Katowicach. Oferty Kurjer zdw 24 858

11 POKOJE UMEBL.

Elegancki
pokój z utrzymaniem lub bez w śródmieściu wynajmę. Woźna 18, II. prawo. zdw 22 999

Pokój
frontowy, umeblowany, światło elektr. wynajmę panu. Św. Wojciech 5, II. piętro, prawo. zdw 24 489

Słoneczny
balkonowy miły pokój biały dla 1—2 osób wynajmę bardzo tanio. Widok na ogródki i ulicę. Jeżyce Poznańska 27, w podw., prosto, II. ptr., prawo. zdw 24 383

Pokój
niekrępujący 2 osobom zaraz. Poznańska 21, IV. zdw 24 573

2 pokoje
duże frontowe po śp. adwokacie Rodzynkiewiczu na biura do wynajęcia. Św. Marcin 3, II. lewo. zdw 24 463

Przyjmę
pana na stancję. Lisowska, św. Wojciech 21, dom ogrodowy. r 5608

Pokój
3 min. od Wystawy duży, wspólny, wynajmę zaraz. Dąbrowskiego 5, III. Renc. rw 5 650

Pokój
słoneczny dobrze umeblowany 1—2 intelig. osób. Półwiejska 22, III., prawo. rw 5 646

Duży
słoneczny pokój zaraz do wynajęcia. Szyperska 3, parter, lewo. rw 5 644

Pana
na wspólny pokój poszukuję. Skarbowa 15, parter, lewo. zdw 24 800

Pokój
z używaniem kuchni wydzierżawię solidnemu małżeństwu zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 24 789

Pokój
czysty oddzielny. Kopernika 3, IV. prawe schody. zdw 24 320

Pokój
umeblowany zaraz wynajmę 40 zł. Kaczmarek, Grochowe Łąki 8 zdw 24 676

Pokój
umeblowany ul. Fabryczna 35 a, IV. lewo. zdw 24 641

Pokój
dobrze umeblowany, odnowiony, z elektr. światłem, blisko dworca zaraz dla solidnego pana do wynajęcia. Andczak, ul. Wysoka 1 (róg św. Marcina) I. ptr. zdw 24 662

Pokój
dla pań. Żupańskiego 3, I. wprost zdw 24 703

Pokój
wynajmę. Patr. Jackowskiego nr. 29, II., lewo. zdw 24 886

Poszukuję
1—2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 24 879

Pokój
umeblow. dla bezdzietnego małżeństwa zaraz. Gen. Prądzyńskiego 45, II., Wawrzyniak. zd 25 056

Pokój
wynajmę na 2 osoby. Wierzbięcice 31 a., parter, prawo. zdw 25 033

Dwa pokoje
umeblowane, telefonem zaraz — Aleje Marcinkowskiego 2 a, II. piętro. zdw 25 016

Umeblowany
pokój wynajmę panu. Ogrodowa 2, III., prawo. zdw 24 938

Pokój
inteligentnemu panu wynajmę. Wierzbięcice 39a, part., prawo. zdw 24 949

Pana
na wspólny pokój. Św. Marcin 20, podwórze II., lewo. zdw 24 946

Pokój
bezdzietnemu małżeństwu 15. Szamarzewskiego 34, Augustyniakowa. zdw 24 942

Pokój
frontowy ładnie umeblowany, inteligentnemu panu wynajmę zaraz. Długa 3, II., prawo. zdw 24 943

Pokój
elegancki do wynajęcia. Marszałka Focha 80, parter, front. zdw 24 897

Pokój
na stałe wolny. Sarnowska, Ogrodowa 2, I. zdw 24 915

Pana
na wspólny pokój. Napierała, Za Bramką 5a. zdw 24 816

Balkonowy
pokój umeblowany dla solidnego pana lub bezdzietnego małżeństwa wynajmę zaraz. Pościel pożądana. Patrona Jackowskiego 35, parter, prawo. jw 2143

Pokój
pp. oficerowie mają pierwszeństwo. Ul. Dąbrowskiego 33, I. p. prawo. zdw 24 852

Pokój
duży, frontowy, umeblowany na biuro wynajmę. Strzelecka 3, parter, prawo. zdw 24 844

Pokoje
eleg. umeblowane, ceny normalne. Ratajczaka 27, II. front. zdw 24 824

Pokój
umebl. Ratajczaka 11a, 3 wejście, II. piętro, prawo. zdw 24 823

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Małe Garabry 4, I., prawo. zdw 24 812

Przyjmę
skromną panienkę wspólny pokój. Rzeczypospolitej 2, I. prawo. zdw 24 865

Pokój
frontowy inteligentnym panom korzystnie wynajmę. Szyperska 1 III. lewo. zdw 24 855

Pokój
wynajmę zaraz panu albo paniom. Kopernika 5, I. piętro, lewo. zdw 24 845

„Informator"
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych 3—5 dziennie. Ratajczaka 15, (Pasaż Apollo), tel. 58-17. zdw 24 851

Skromny
pokoik. Przemysłowa 36, II. l. zdw 24 894

Z osobnem
wejściem frontowy pokój umeblowany. Pocztowa 14, II. prawo. zdw 24 802

Pokój
umeblowany zaraz dla panienki lub mężatki. Wyspiańskiego 12, pierwsze piętro, na prawo. zdw 24 972

Elegancki
niekrępujący pokój frontowy elektryczność, panu wynajmę. Drygalska, Ratajczaka 9, II. zdw 24 973

Pokój
umeblowany dla dwóch panów zaraz do wynajęcia. Krzyżowa 5, II. p., lewo. zdw 24 958

2 panom
wynajmę pokój dobrze umeblowany. Adres wskaże Kurjer zdw 24 955

Pokój
zaraz wynajmę. Grobla 19, III. front. zdw 24 953

Gościom
wystawy pokoje blisko terenów. Głogowska 55 b, parter, prawo 3. zdw 24 727

Pokój
umeblowany wynajmę zaraz. Dąbrowskiego 24, wysoki parter, Targowska. zdw 24 724

Pokoik
oddam krawcowej. Adres wskaże Kurjer zdw 24 768

Pokój
jednej osobie oddam. Adres wskaże Kurjer zdw 24 767

Eleganckie
pokoje jeden i dwuosobowy wynajmę. Glinkiewiczowa, Strzelecka 18, II. wejście, Łąkowa. zdw 24 761

Duży
pokój frontowy umeblowany na 2 osoby do wynajęcia. Kilińskiego 12, II. pr. zdw 24 807

Pokój
umeblowany dwom porządnym panom (2 braci lub koledzy) wynajmę. Małeckiego 24, I. lewo. zdw 24 752

Spokojny
pokój oddam stałej solidnej osobie. Św. Marcin 4, II. ptr. lewo. zdw 24 751

Panience
wynajmę pokój z kawą, używanie kuchni, miesięcznie 20 zaraz lub później. Woltyńska, Chwaliszewo 27. zdw 24 746

Pokój
umeblowany frontowy dla 2 panów z osobnem wejściem. Długa 13, III. lewo. zdw 24 786

Pokój
wynajmę zaraz. Półwiejska 5, III., lewo. zdw 24 836

Pokój
z używaniem kuchni drugi mniejszy zaraz do wynajęcia. Napieralski, Małeckiego 31/32, II., prawo. zdw 24 840

Pokój
umeblowany zaraz, wejście z klatki schodowej. Adres wskaże Kurjer zdw 24 826

Elegancko
umeblowanego pokoju w śródmieściu z niekrępującem wejściem i ewtl. całodziennem utrzymaniem poszukuje lepszy urzędnik. Oferty z podaniem ceny przyjmie Kurjer Pozn. zdw 24 810

Pokój
umeblowany dla solidnego pana lub panienki. Bliższe informacje Romana Szymańskiego 7. Raczkowski. zdw 24 931

Panience
wynajmę pokój umeblowany zaraz lub później, ul. Jezuicka 12, II. rw 5664

Solidnemu
panu z własną pościelą wynajmę skromny pokoik. Wolnica 3, parter, lewa. rw 5660

Małżeństwo
na pokój elegancko umeblowany przyjmę. Wodna 11, I. rw 5655

Skromny
pokój na 1 osobę bez pościeli do wynajęcia. Jasna 5, III. p., wprost. rw 5657

Gimnazjastów
przyjmę na pensję. Kolska, Zielona 2, II. zdw 24 950

Pokój
umeblowany nfrtoowy wynajmę. Matejki 54, Ziółkiewicz. zdw 24 925

Pokój
słoneczny wspólny od 15. dla solidnego pana (30 zł). Lange, Składowa 12, II. ptr. zdw 24 926

Pokój
dla pana do wynajęcia. Szwajcarska 19, podw., I. piętro, lewo. zdw 24 990

Pokoje
dla przyjezdnych. Słowackiego 34, I. lewo. zdw 25 000

Dwóch
panów na tani wspólny pokój przyjmę. Pościel własna pożądana. Grobla 6, dom tylny, III. lewo. zdw 24 981

Pokój
umeblowany na stałe lub Wystawę wynajmę. Matejki 5, III. piętro, prawo, front. zdw 24 988

Pokój
wynajmę łazienka i telefon do dyspozycji. Św. Marcin 3, II., prawo. zdw 24 974

Pana
na wspólny pokój utrzymaniem. Ogrodowa 2, drugie piętro, lewo. zdw 24 985

Pokoje
dla samotnych, małżeństw wielkim wyborze od 20 złotych poleca „Fragut", Kozia 21. zdw 24 960

„Centrala"
św. Marcin 11, poleca oraz poszukuje pokoi umeblowanych. zdw 24 875

Pokój
umeblowany, niekrępujące wejście do wynajęcia. Mostowa 30, III. p. prawo, front. zdw 25 007

Panienka
na wspólny pokój może się zgłosić, możliwie z pościelą. — Półwiejska 5, I. p. prawo, podwórze zd 24 895

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
skromnego niekrępującego poszukuje biuralistka. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 792

Pokoju
dla pana przyjeżdzającego ze wsi ewentl. dwóch komfortowo urządzonych o ile możności z łazienką przyległą, osobnem wejściem lub zupełną swobodą od 1. 10. poszukuję. Cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 23 352

2 elegancko
umeblowanych pokoi nie wyżej I. ptr. z używalnością kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo w lepszym, spokojnym domu. Oferty Kurjer zdw 24 664

Skromna
panienka poszukuje pokoju z utrzymaniem lub bez. Oferty Kurjer zdw 24 749

Młode
bezdzietne małżeństwo poszukuje pokoju z podaniem ceny. Oferty Kurjer zdw 24 775

Panienka
z dobrej rodziny poszukuje ładnego skromnego pokoju w śródmieściu przy inteligentnej rodzinie. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 24 835

Pokoju
umeblowanego lub próżnego poszukuje małżeństwo. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 954

Inteligentna
panienka szuka pokoju umebl. z własną pościelą od 15. bm. najchętniej okolice Łazarz, Jeżyce. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 871

Młodszy
urzędnik poszukuje wspólnika na pokój. Seweryna Mielżyńskiego 5, IV., lewo. zdw 24 815

Dwóch
inteligentnych panów poszukuje pokoju skromnego zaraz — lub wspólnego. Oferty Kurjer zdw 24 843

Poszukujemy
umeblowanych pokoi dla stałych i przyjezdnych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 24 850

13 LOKALE

Składu
z urządzeniem ewentualnie bez poszukuję w Wielkopolsce lub na Pomorzu. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdw 24 299

Skład paszy
kompletnie urządzony sprzeda — Deierling, Górna Wilda 160, I. zdw 24 711

Ubikacja
nadająca się na garaże lub warsztaty przy Starym Rynku do wynajęcia. Zgłoszenia F-a Karaś Pocztowa 3. dw 1040

Pokój
na biura, parter z telefonem oddam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 994

Składy
na Jeżycach, Łazarzu, Dębcu, Głównie, Wildzie poszukiwane. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 987

Suchych ubikacyj
poszukuję na wytwórnię cukierków. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 918

Pokój
na biuro, można i dwa ul. Wrocławska, telefon elektryczność. Oferty Kurjer zdw 24 909

2 pokoje
frontowe z światłem elektr. i z gazem, częściowo umeblowane, w których dotychczas lekarz praktykował, wynajmę na praktykę lekarską lub na biuro. Godz. 2—5. Aleje Marcinkowskiego 16, I. lewo. zdw 24 864

14 DZIERŻAWY

Wóz
pudłowy 3 calowy w dobrym stanie tanio na sprzedaż. Szwajcarska 12, od 4—6 zdw 24 645

Składnica
700 kw. mtr. Dąbrowskiego 78 a zdw 24 772

Skład spożywczy
większym powiatowem mieście, 2 pokoje kuchnia, dzierżawa 70 zł miesięcznie, zaraz do wydzierżawienia, objęcie 3.000 zł. Zgłoszenia firma Sowiński, Poznań, ś. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 24 832

Cukierni
w dzierżawę poszukuję. Oferty Kurjer zdw 25 044

Mieszkanie
bardzo ładne 6 pokojowe z przynależnościami w Miłosławiu jest od 1 lipca bez odstępnego do wydzierżawienia. Bardzo stosowne dla lekarza lub dentysty, którego na miejscu brak. Zgłoszenia Pelagja Niemannowa, Miłosław, pow. Września, u p. Błocha. Pw 3 323-63,642

15 LETNISKA

Stary dworek
w pięknym parku, telefon, radjo na miejscu szosa ca 35 klm. szosą od Poznania, solidnym gościom na dłuższy czas kilka pokoi wynajmę. Panowie wystawiający na P. W. K. mają pierwszeństwo, komunikacja samochodowa, autobusowa kolejowa bardzo dogodna. Oferty Kurjer zdw 24 705

Pensjonat - hotel Złota Pantera
doktorowej Musiałowej i doktorowej Urbańskiej w Zakopanem ul. Chramcówki 31. zdw 23 818

Pensjonat
Janiny Lewingerowej Orłowo-Kolibki nad morzem poleca pozostałe pokoje. zdw 24 120

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzeda budynek murowany z parcelą 8 tys. kw. mtr. — odpowiedni dla Związków, Stowarzyszeń — pięknie na południowym stoku Gubałówki położony. nw 2040

Krynica
Zdrój willa „Reduta", ul. Widok, blisko nowych łazienek, pokoje południowe z balkonami, utrzymanie wykwintne, powietrze balsamiczne, ceny przystępne. nw 2039

Puszczykówko
wolne pokoje. Bliższe wiadomości. Bufet Dworcowy. zdw 24 341

Zakopane
Ajencja Siemianowskiego sprzedaż will, domów, parcel, najem mieszkań, dzierżawa pensjonatów. Wszelkie informacje dla przejezdnych. nw 10 647

Zakopane
Pensjonat „Siemianówka", ul. Stara Polana pod zarządem właścicielki Stefanji Siemianowskiej poleca na sezon ładne, czyste pokoje, ceny niskie. nw 10 648

Za
pokoik na wsi oddam pokój w Poznaniu na miesiąc lipiec. — Oferty Kurjer zdw 24 650

Najpiękniejsze
Letnisko. — Dla rodzin parę wolnych pokoi, 17 kilometrów od Poznania autobusem, kuchnia dobra, jezioro, rybołóstwo, łódki, plaże, tennis. Pokój z utrzymaniem 10 zł.; dzieci 8 zł. Batorowo, p. Tarnowo Podgórne. Zarząd Willi „Bosfort". zdw 22 937

Poszukuję
letniska dla jednej osoby z dzieckiem na 2—3 miesięcy w majątku lub leśniczówce. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 953

Karwia
nad Bałtykiem piękna plaża nad pełnem morzem przy lesie sosnowym. Znana dobra kuchnia. Zgłoszenia Pensjonat Opończewskiej i Taudowej. Karwia, pow. Morski Pw 3234-55,152

Letniska
w leśniczówce lub lesistej okolicy poszukuje literat. Obfita, zdrowa kuchnia. Oferty cena Kurjer zdw 24 757

Nauczycielka
poszukuje letniska z utrzymaniem w lesistej, suchej miejscowości. Szczegółowe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 24 811

Zagórze pod Gdynią
nowozałożony pensjonat oraz schronisko dla wycieczek, obok dworca Rumja—Zagórze, u podnóża malowniczych lasów Szwajcarji Kaszubskiej. Do Gdyni 18 pociągów dziennie. Pensjonat 8 zł. dw 1042

W Puszczykówku
wynajme na lato pokój z werandą. Adres wskaże Kurjer zdw 25 014

Zakopane
Pensjonat „Cieślówka" ul. Zamojskiego. Pokoje obszerne, słoneczne. Kuchnia wyborowa, ceny niskie. nw 2299

Letniska
poszukuje panienka na kilka tygodni. Oferty szczegółowe Kurjer Pozn. zdw 24 914

Bystra
w Beskidach pokój (3 łóżka) z werandą oraz używalnością kuchni, zaraz do odstąpienia. Bliższych informacyj udzieli Krysiewiczowa, ul. Fr. Ratajczaka 11a, 3 wejście. Pw 3 324-58,390

Kąpielisko
morskie Kolibki, Orłowo. Willa Dra. Kantaka jeden garaż i kilka pokoi na sierpień do wynajęcia. Pw 3 321-63,639

16 OSOBISTE

Wiciu!
Błagam Cię! Proszę o podanie adresu. zdw 24 237

Baczność!
Za długi żony nie odpowiadam. Żuchelkowski, Cytadela. rw 5652

Panie Stefanie Urb.
Dlaczego bez odpowiedzi — czy listy odebrane? Odp. do Kurjera zdw 24 971

Pani
która siedziała wtorek 2. 7. wieczorem w Cukierni Polonji w towarzystwie dwóch pań prosi o ile możliwe pan z vis a vis o adres. Zgłoszenie Kurjer zdw 25 055

21 ZGUBY

Zgubiono
1. 7. papierośnice srebrną z herbami i napisami złotemi. Łaskawy znalazca zechce odnieść Libelta 12 m. dr. Żółtowskiego za wynagrodzeniem 100 złotych. zdw 24 642

Skradzione
papiery szoferskie na nazwisko Bolesław Perka, unieważniam. zdw 24 867

Skradziono
na wystawie papiery dowodowe na nazwisko Dąbrowski Stefan, stud. med., które unieważniam. zdw 24 708

Zgubiono
dnia 1. 7. 1 akcję na 100 zł Towarzystwa Tri nr. 01 739. Ostrzega się przed zakupem, gdyż akcja jest bez talonu. Uczciwy znalazca otrzyma wynagrodzenie. Zgłoszenia przyjmuje Tadeusz Boening, Wały Zygm. Aug. 2, I., l. zdw 24 785

Zbłąkanego
psa jamnika można odebrać. Łączkowski, Rybaki 9. zdw 24 966

2 ROZMAITE

Zakład kąpielowy
ul. Woźna 18, przy Starym Rynku poleca kąpiele parowe, wanny i wszelkie inne rodzaje. zdw 22 902

Kapustę
oraz ogórki kwaszone w każdej ilości towar zdrowy, zaraz sprzeda. M. Jabłoński, kwaszarnia kapusty i ogórków, Poznań, ul. Stawna 6, telefon 53-43. zdw 97 919

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 3782

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska, Stary Rynek 48, II. bpw 340

Dziewczynkę
zdrową z dobrej rodziny przyjmie bezdzietne zamożne małżeństwo na własne. Oferty Kurjer zdw 24 260

Kapelusze
damskie przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. Sokołowska, Plac Wolności 7, I., front. bpw 3634

Dyetetyczno-klimatyczne Sanatorjum
Dra St. Domańskiego w Olchowcach p. Sanok, otwarte cały rok. Hydroterapia — Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologji i położnictwa. Choroby płucne wykluczone. Góry — las — rzeka. dw 6357

Abażury
wykonuje się. Pocztowa 13, w podwórzu na lewo, I. ptr. zdw 24 793

Młoda
inteligentna pani poszukuje miłej przyjaciółki. Oferty Kurjer zdw 24 648

Przepisywania
na maszynie w języku polskim i niemieckim czysto, akuratnie i szybko wykonuję ul. Półwiejska 3, III. ptr., lewo. zdw 24 661

Nowoczesny Gabinet Leczniczo - kosmetyczny „Halina"
prowadzi wytrawna dyplomowana specjalistka. Wykonywa ściśle indywidualnie wszelkie najnowsze zabiegi kosmetyczne systemem amerykańskim francuskim. Racjonalne usuwanie wszelkich wad cery. Pielęgnowanie urody. Ceny przystępne. Rzeczypospolitej 4, telefon 22-78. zdw 24 669

Portrecista malarz - artysta
poszukuje dobrze zbudowanej modelki. Zgłoszenia tylko z fotografją do Kurjera pod zdw 24 684

Wdowa
po urzędniku prywatnym z 5 nieletniemi dziećmi znajduje się w krytycznym położeniu, prosi o łaskawe wsparcie litościwych P. T. Czytelników, datki przyjmuje. Adres wskaże Kurjer zdw 24 696

Unieważnienie!
Kwit składowy nr. 99/294 z d. 15. 5. 25. wystawiony na p. Annę Łubieńską unieważniamy. — C. Hartwig S. A. Oddział w Poznaniu, ul. Towarowa 15/20. Pw 3310-27,40

Ogromny
i piękny okaz rasowego psa bernardyna 14 miesięcznego sprzedam tanio w dobre ręce. Zgłoszenia: Spokojna 24, IV. ptr. prawo, do godz. 10 rano. zdw 24 720

Suknia
bardzo ładna (Crep Georgette) tanio oddam. Adres wskaże Kurjer zdw 24 718

Obiadów
domowych poszukuje kilku panów na Łazarzu. Oferty cena Kurjer zdw 24 722

Wydaje
prywatnie obiady, treściwe, sute na maśle w dom poza dom z własną przysyłką. Kurdelska, Plac Nowomiejski 1. zdw 24 760

Biuro
procesowe ul. Podgórna 7, I. piętro, załatwia wszelkie sprawy oraz powielanie, tłumaczenie i przepisywanie na maszynie. zdw 24 825

Kto
odda zdrową dziewczynkę 1½—2 lat z dobrej rodziny bezdzietnej, zamożnej rodzinie na własne. Oferty do Kurjera Stary Rynek rw 5658

Ostrzeżenie!
Nie wierzcie, że jest coś równie dobre i skuteczne co do siły działania dla trzody jak prawdziwa Centralina Michałowskiego. — Żądać wszędzie tylko w oryginalnem opakowaniu — nigdy luźno. rw 5642/3

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052,96

Wózki
dziecięce i budki obciągam ceratą i reparuję. Gumy i kółka na składzie. Siodlarnia, Szewska 11. bpw323/24

Maszyna
do szycia, nowa, kupiona w czerwcu przy Szyperskiej 3 wzywam nabywcę do zgłoszenia się. Zmidziński, Szyperska 3. zdw 25 010

Nabywca
maszyny do szycia (nowej) kupionej u p. Bielańskiej, zechce się w ważnej sprawie zgłosić. — Kurjer zdw 24 614

Czyszczenie
parkietów metr kw. 50 gr. Zgłoszenie Kurjer zdw 25 031

Zawiadomienie!
Zakład kosmetyki leczniczej Podgórna 9 nie będzie czynny dla P. T. Publiczności przez lipiec i sierpień z powodu wakacyj. Kw 545

Dam
dziecko na wychowanie lub za własne. Dziewczę ma pięć tygodni. Adres wskaże Kurjer zdw 25 049

Dwie
osoby przyjmę na obiady jarskie. Sarnowska, Ogrodowa 2, I. zdw 24 916

23 OŻENKI

Dentysta
lat 36, z zaprowadzoną praktyką, szuka znajomości pań z zawodu w celu matrymonjalnym. Łaskawe oferty proszę złożyć z fotografją do Kurjera Pozn. pod zdw 24 123

Młoda
inteligentna panna z dobrym zawodem pragnie wyjść zamąż. Panowie na stanowiskach także wdowcy raczą swe oferty złożyć do Kurjera zdw 24 790

Cukiernik
lat 30, na stanowisku poszukuje żony do lat 25—26. Panie lub wdówki raczą złożyć oferty z fotografją, która zwracam do Kurjera zdw 24 748

Przystojna
wdowa inteli. poważnie myśląca, relig., gospod., lat 45 (muzykalna) córka 18 letnia oraz własnem większem umeblowanem mieszkaniem poznać pragnie szlachetną duszę bratnią, poważnym stanowisku w celu matrymonjalnym. Wiek nie stanowi. Chętnie wracam za Ocean. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 771

Starsza
panienka inteligentna warunek zaraz potrzebna. Biuro matrymonjalne, Skarbowa 15, lewo. zdw 24 995

Przystojna
inteligentna panna posiadająca 40 tys. pragnie poznać kupca lub ziemianina, cel matrymonjalny. Zgłoszenia przyjmuje „Wanda", Fabryczna 35a, IV. zdw 24 978

Kawaler
Wielkopolanin, lat 25, na stałej posadzie, poszukuje znajomości pań, do lat 22. Cel matrymonjalny, posag pożądany, pośrednictwo krewnych mile widziane, rzecz traktuje poważnie. Zgłoszenia z fotografją, którą się zwraca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 24 808

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. bpw 3789

Kto
ma do sprzedania jakiekolwiek książki, czasopisma, broszury, katalogi, roczniki pism czy to przedwojenne czy obecnie wydane z zakresu matematyki, geometrji, kreślenia, techniki, rzemiosła, mechaniki, zechce zgłoszenia z podaniem tytułu wydawnictwa, liczby stron, roku wydania, ceny sprzedaży i adresu swego zamieszkania kierować do 5 lipca do eksped. Kurjera Poznańskiego zdw 24 794

Kadet
udziela korepetycyj, przygotowuje do korpusu. Zgłoszenia tel. 39-53 zdw 24 697

Rodowita
francuska udziela lekcji Plac Nowomiejski 10 b, III., 3—5. zdw 24 745

Matematyki
matury poszukuję. Oferty Kurjer zdw 24 890

Francuskiego
matury poszukuję. Oferty Kurjer zdw 24 889

Łaciny
fizyki do matury udziela doświadczony pedagog. Przemysłowa 41, m. p. Sokołowskiego. „Z". Oferty listownie lub osobiście 1—3. zdw 24 993

Francuzkę
dla konwersacji w zamian za letnisko poszukuję zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 863

Potrzebny
student-korepetytor, dobry polonista oraz do łaciny i francuskiego, dziennie 3 godziny przed południem — przyjazd do Puszczykowa. Zgłoszenia w piątek od godziny 11—2, Szymanderowa, Pocztowa 4, III. zdw 24 887

Student
chemji poszukuje kondycji na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 654

25 MUZYKA

Poszukuję
zaraz lub 15 lipca Duetu z własnym repertuarem od kina Zgłoszenia Szamotuły, kino Promień, Józef Kowandy. zdw 25 027

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Szofer - ślusarz
z kilkoletnią praktyką warsztatową i dwuletnią praktyką przy reparacji samochodu, szuka posady prywatnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 350

Wychowawczyni
z siedmioletnią praktyką naucz. ze znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady wychowawczyni lub naucz. dom. zaraz lub później. Zgłoszenia: Drzycim, Pomorze (pow. świecki) Stacja Sanitarna. zdw 24 630

Poszukuję
pracy u krawcowej z niewielkiem wynagrodzeniem. A Komczyńska Poznań, Kolejowa 16. zdw 25 046

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego i do pomocy w składzie zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 917

Odpowiedni
silny czeladnik piekarski poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 24 947

Szofer
w średnim wieku, trzeźwy i sumienny, w swym zawodzie, pewny z 10-letnią praktyką z dobremi poleceniami szuka posady od 15. 7. lub 1. 9., najchętniej z mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 24 477

Dla
szwagierki szukam dobrego miejsca bez gotowania porządnym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 817

Praczka
poszukuje prania. Ulica Polna 16 Tajerska. jw 2138

Uczciwa
dziewczyna wiejska, umiejąca gotować poszukuje posady od 15. 7. jako samodzielna kucharka lub do wszelkich prac domowych najchętniej do dwojga osób. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 24 756

Poszukuję
posady zaraz w charakterze książkowego, ekspedjenta wzgl. podróżującego, pisze również maszyną. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 132

Seminarzysta
kandydat kursu V poszukuje na czas wakacji, jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 24 500

Kucharka
bardzo dobrze polecona poszukuje posady w lepszym domu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 287

Szofer
poszukuje posady prywatnej miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 554

Szofer
ślusarz poszukuje posady prywatnej najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 551

Biegła
maszynistka szuka zajęcia w godzinach popołudniowych. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 534

Ogrodnik
młody dzielny w swym zawodzie, dobremi świadectwami przyjmie posadę, najchętniej na majątku. Oferty Kurjer zdw 24 285

Pielęgniarz
sanitarny poszukuje posady do chorego. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 492

Osoba
znająca gospodarstwo domowe, szycie, poszukuje posady samodzielnej. Oferty Kurjer zdw 24 357

Przedstawicielstwo
poważnych firm na woj Pozn. poszukuje rutynowany, wymowny, dobrze reprezentujący się kupiec. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 24 187

Inteligentna pani
lat 34 przyjmie posadę gospodyni u starszego małżeństwa lub starszego pana. Oferty do Kurjera Pozn. pod dw 6 633a.

Ogrodowy
w starszym wieku, z dobremi świadectwami, rutynowany w swym zawodzie, uczciwy, znajdujący się w przykrem położeniu z rodziną, poszukuje jakiejkolwiek posady, ewentl. stróżostwa. Zna się także na centralnem ogrzewaniu. Oferty do Kurjera zdw 20 839

Cukiernik
dzielna siła, samodzielna poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 214

Panienka
pisząca biegle na maszynie poszukuje jakiejkolwiek pracy zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 289

Służącej
powodu nagłych zmian szukam dla mej dobrej rzetelnej dziewczyny, odpowiedniego miejsca do małej rodziny od 15. 7. W. Filipiak, Gwarna 17 II., u p. St. Mechlińskiego. zdw 24 898

Panienka
z ukończoną szkołą handlową, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady tylko w poważnem przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer zdw 24 293

Osoba
intel. lat średnich, zna dobre gotowanie, wszystko co wchodzi w zakres gospodarstwa lepszego domu. Posiada chlubne świadectwa, szuka stałej posady u samotnej osoby, najchętniej Poznaniu, lub okolicy. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 291

Przyjmę
posługi z praniem od godz. 9 do 4. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 5 615

Dekorator
ekspedjent poszukuje posady zaraz lub później. Obecnie na stanowisku kierowniczem. Łaskawe oferty do Kurjera Stary Rynek rw 5633

Biegła
maszynistka z praktyką w biurze adwokackiem pragnie zmienić posadę. Łaskawe zgłoszenia proszę nadesłać do Kurjera zdw 24 799

Krawcowa
wykonuje płaszcze, kostjumy, suknie podług najnowszych żurnali. Wtorkowska, Ratajczaka 9. zdw 24 791

Panienka
inteligentna z doberj rodziny z ukończonym kursem handlowym pisząca również na maszynie, poszukuje zaraz jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 24 788

Rutynowany
starszy pomocnik żelaźniak szuka stosownej posady. Oferty do Kurjera zdw 24 124

Dziewczyna
starsza z dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 24 643

Pomocnik
drogeryjny obznajmiony z księgowością poszukuje jakiejkolwiek posady, kaucja 500 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 659

Poszukuję
posady magazyniera, bufetowego inkasenta, woźnego lub portjera. Kaucja 500 złotych do dyspozycji Zgłoszenia Kurjer zdw 24 660

Biuralistka
z dłuższą praktyką z dobrym językiem niemieckim, z znajomością stenografji, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 24 678

Uczciwy
sumienny robotnik z dobrym poleceniem i świadectwami szuka od zaraz pracy w hurtowni albo w magazynie. Oferty Kurjer zdw 24 674

Portjer
z dobremi świadectwami i poleceniem szuka posady jako woźny inkasent. Oferty Kurjer zdw 24 675

Kasjerka dominjalna
znająca dobrze język niemiecki oraz stenografję, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady kasjerki lub książkowej w majątku ewetl. niemieckim. Łaskawe oferty Kurjer zdw 24 680

Mistrz kowalski
długoletni kierownik maszyn parowych i elektrycznych poszukuje zaraz posady w tym zawodzie Różne reparacje wykonuje samodzielnie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 24 685

Panna
pozamiejscowa, skromna, uczciwa poszukuje posady pokojowej lub do dzieci z szyciem od 1 sierpnia, najchętniej w religijnym domu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 686

Szofer
samotny, sumienny i trzeźwy z dobrem świadectwem poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 24 532

Interes
poszukuje 1.000 zł pożyczki, dobry procent. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 578

Szofer
trzeźwy, żonaty poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 24 491

Kucharka
wiejska z dobrem gotowaniem, pieczeniem, zaprawianiem poszukuje posady 15. 7. Oferty Kurjer zdw 24 520

Młodsza
posługaczka poszukuje posługi popołudniowej w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 24 893

Dziewczyna
do dzieci przyjmie posadę zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 432

Piekarz
poszukuje prywatnej posady. Wiadomość Kilińskiego 1, piekarnia. zdw 24 131

Szofer
samotny poszukuje prywatnej posady. Oferty Kurjer zdw 24 133

Panienka
lat 18, szuka posady w biurze jako uczenica. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 24 423

Praczka
uczciwa posiada dobre świadectwa poleca się. Łaskawe oferty Kurjer zdw 24 779

Własną maszynę
do pisania posiadający zdolny biuralista, dobry korespondent, książkowy poszukuje zaraz posady stałej lub ubocznej lub przyjmuje pracę w dom. Oferty Kurjer zdw 24 876

Posługaczka
poszukuje posługi najchętniej w biurze. Oferty Kurjer zdw 24 694

Handlowiec
(bławatnik) inteligentny biuralista z ładnym charakterem pisma długoletnią praktyką biurową, z bardzo dobremi świadectwami poszukuje posady: inkasenta, kasjera, egzekutora, magazyniera, komornika lub przedstawiciela — (gwarancja 15.000 złotych). — Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 24 774

Dzielna
krawcowa poleca się w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 839

Absolwentka
szkoły handlowej z dobrem świadectwem poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 828

Młodzieniec
lat 24, z dobrej rodziny, posiadający 7 klas gimnazjum poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 24 827

Ogrodnik-szofer
kawaler, lat 27 poszukuje posady od 1. 8. lub później, miejscowość obojętna. Zgłoszenia proszę do Kurjera zdw 24 822

Uczeń ślusarski
z 2½ roczną praktyką poszukuje pracy w warsztacie samochodowym. Łaskawe zgłoszenia Waliński, Murowana - Goślina, Podgórna 71. rw 5653

Rolnik
poszukuje posady za gospodarza, świadectwa i polecenia. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 526-7

Maszynistka
biegła (maszyna obojętna) poszukuje posady natychmiast. Oferty Kurjer zdw 24 927

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami i poleceniami, poszukuje zaraz posady kucharki lub pokojowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 991

Panienka
intel. poszukuje posady do dzieci z szyciem możl. na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 998

Osoba
skromna zaufana szuka posady do prowadzenia samodzieln. gospodarstwa domowego w średnim domu, zajmie się szyciem domowem lub dziećmi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 982

Osoba
inteligentna wiek średni, kochająca dzieci, poszukuje posady wychowawczyni, władam językiem polskim i niemieckim chętnie wyręczę panią domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 980

Inteligentna Kresowianka
lat 44, doskonale znająca wiejskie gospodarstwo, wykwintne gotowanie poszukuje posady gospodyni, chlubne długoletnie świadectwa. Gdynia, szosa Gdańska willa Małgorzata 2 p., M. W. nw 2298

Podróżujący
na prowincję do objazdu samochodem poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 24 872

Osoba
uczciwa, zaufana poszukuje posady do lekkich prac domowych ewent. z pomocą w składzie kolonjalnym zna średnią kuchnię, i szycie domowe. Łaskawe oferty Kurjer Poznański, zdw 25 009

Szofer
starszy, uczciwy i trzeźwy na taksówkę zaraz. Zagon, Kraszewskiego 2. zdw 25 003

Niania
posiadająca bardzo dobre świadectwa, poszukuje posady do noworodków. Łaskawe oferty Kurjer zdw 25 005

Buchalterka
kasjerka z kilkaletnią parktyką, poszukuje posady zaraz, wymagania skromne. Zgłoszenia proszę skierować Kurjer zdw 25 039

Gospodyni
inteligentna, młoda, energiczna, z wieloletnią praktyką obeznana z ogrodnictwem poszukuje samodzielnej posady na wieś lub w mieście. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 25 042

Szukam
posady do bufetu. Adres wskaże Kurjer zdw 25 048

Sekretarz
adwokacki i notarjalny pierwszorzędny, skromne wymagania zmieni posadę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 25 052

Szofer
samotny poszukuje posady prywatnej. Oferty Kurjer zdw 25 051

Inteligentna
osoba szuka zaraz posady w charakterze zarządczyni domu ewentualnie towarzyszki lub do wyjazdu. Piśmienne oferty „Par", Al Marcinkowskiego 11, pod 55.162 Pw 3 317-55.162

Młody
służący z porządnej rodziny poszukuje posady na wyjazd od 15 lipca. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia pod „nr. 555" do „Par" Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 3 320-63,641

Wdowa
po emerycie lat 43, szuka posady gosposi lub pracy domowej, znająca wiejską gospodarkę tylko starszego państwa lub samotnego pana, miejscowość obojętna, bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer zdw 23 858

Inkasent
lub woźny poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 691

Osoba
inteligentna poszukuję samodzielnej posady jako zarządczyni domu na osobny folwark, znam się na dobrej kuchni i hodowli drobiu. Oferty Kurjer zdw 24 689

5.000 zł
stawię kaucji lub wypożyczę pod pewną gwarancję przy objęciu posady jako magazynier. Zgłoszenia proszę do Kurjera zdw 24 867

Gospodyni - kucharka
samodzielna poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 24 693

Osoba
przedsiębiorcza, energiczna, kierowniczka hotelu, pensjonatem, sklepem, dział administracyjny, księgowość, francuski, rosyjski, niemiecki, poszukuje posady. — Zgłoszenia telefon 39-53. zdw 24 695

Wdowa
w młodszym wieku, lepszem wychowaniem szuka w Poznaniu posady gospodyni. Oferty Kurjer zdw 24 699

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz szuka posady. Oferty Kurjer zdw 24 706

Młynarz
samodzielny w młodszym wieku, poszukuję stałej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 710

Wychowawczyni
inteligentna, kochająca dzieci poszukuje posady chętnie na wsi. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Ostrów nw 2057

Szofer
kawaler, sumienny, trzeźwy, znając język polski i niemiecki, poszukuje posady prywatnej, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 803

Młoda
osoba inteligentna, lat 27, poszukuję jakiegokolwiek zajęcia, może prowadzić dom. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 24 742

Praczka
szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 715

Początkująca
biuralistka stenotypistka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 738

Państwo
polecają skromną i uczciwą dziewczynę jako niańkę dzieci i prac domowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 733

Młody
człowiek lat 25, z uczciwej rodziny, władający językiem polskim i niemieckim poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 730

Piekarz
10 lat praktyki poszukuje posady okolica obojętna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 729

Kucharka
zawodowa poszukuje posady do restauracji lub kasyna, zna także bufet zimny Oferty Kurjer zdw 24 721

Szofer
ślusarz żonaty poszukuje posady prywatnej za złożeniem gwarancji lub złożenie kaucji. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 766

Uczciwa
dziewczyna z dobremi świadectwami i dobrem gotowaniem, poszukuje posady jako kucharka i do prac domowych od 15. 7. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 787

Bufetowa
rutynowana, z dobremi świadectwami, przyjmie posadę zaraz lub od 15 lipca. Oferty Kurjer zdw 24 801

Korespondent
tłómacz francuskiego, niemieckiego, włoskiego i angielskiego, szuka w przedsiębiorstwie stanowiska. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 806

Pomocnik handlowy
branży kol. delikatesów poszukuje posady ekspedjenta, magazyniera, inkasenta, bufetowego, podróżującego, biurowego lub biletera, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 24 784

Starszy
krawiec poszukuje pracy na poprawki i reparacje w domu lub poza dom, najchętniej do warsztatu. Oferty do Kurjera zdw 24 809

Poszukuję
od 1. 8. posady magazyniera do biura, składu lub też innej poufnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 692

28 WOLNE MIEJSCA

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Bydgoska 5 (Śródka). zdw 24 670

Stenotypistki
rutynowanej poszukuje zaraz biuro adwokata Gniatczyńskiego w Poznaniu, Plac Wolności 14 a, telefon 16-64. zdw 24 698

Bezpłatna nauka
gotowania wykwintnego, oraz wszelkich działów gospodarstwa domowego dla córek funkcjonarjuszów państwowych w Szkole Gospodarczo - Zawodowej, Św. Marcin 69. nw 11-280.

Dziewczyna
z dorem gotowaniem potrzebna od 15. 7. Śniadeckich 28, parter, prawo. zdw 24 027

Dziewczyna
do posług na cały dzień potrzebna zaraz. Koszyczarek, Rynek Śródecki 15, restauracja. śr 43

Potrzebna
elegancka pani z niewielką kaucją do kiosku. Osobiste zgłoszenia Przemysłowa 28 a, IV, piętro, Musiał, godz. 10—12. zdw 24 666

Młodsza
posługaczka na kilka godz. z rana potrzebna zaraz. Fr. Ratajczaka 11 a, 2 wejście, III. pr. zdw 24 663

Młodsza
służąca do wszystkiego potrzebna zaraz Henicz, Wielkie Garbary 51 zdw 24 673

Poszukuję
dzielnego podróżującego z branży spożywczej. Marja Spychała. Świecie, Pomorze, Klasztorna. zdw 24 166

Bona - freblanka
potrzebna od 15. 7. lub 1. 8. do dworu do trojga młodszych dzieci. Pierwszeństwo mają osoby, znające książkowość gosp. Szumana. Zgłoszenia osób tylko dobrze poleconych przyjmuje Zakrocka, maj. Chrząstowo. pow. Śremski. zdw 24 297

Uczenica
lub uczeń potrzebni. Bazar Sprzętów Kuchennych, Wielka 15. zdw 24 456

Ekspedjentka
rutynow., samodz., pierwszeństwo z branży sprzętów kuchennych. Adres wskaże Kurjer zdw 24 455

Bufetowa
uczciwa i dzielna do restauracji zaraz potrzebna. Zgłoszenia zdpw 24 743

Poszukujemy
panów (nie) jak też domokrążnych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczek na odpowiedź załączyć. Em-Ka-Werk. Mysłowice G/Śl. Pw 6 367-71.438

Natychmiastowa wypłata
1 500 do 2 000 zł miesięcznie mogą zarobić zdolni i poważni zastępcy przy sprzedaży obligacyj państwowych (dolarówki-premjówki) systemu kombinowanego. Oferty zdw 20 184 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Kucharka
młodsza, samodzielna potrzebna od 15. 7. lub 1. 8. Zgłoszenia z kop. świadectw do Hotelu Centralnego, Rawicz Wlkp. dw 1024

Fryzjerski
pomocnik starszy może się zaraz zgłosić. Chojnacka. Oborniki, — Zakład fryzjerski. nw 2045

Dzielny
pomocnik fryzjerski może się zaraz zgłosić. Kaczmarek. Starołęka. zdw 24 228

Krojczego
poszukuję zaraz, pierwszorzędnej siły na garderobę męską i damską miarową. Zgłoszenia z odpisami świadectw uprasza Stanisław Leja, Kościerzyna (Pomorze). zdw 24 182

Szwajcary
do 40 krów potrzebni — Trzech młodszych, lub jedna rodzina. — Oferty i kopje świadectw Edm. Szwarcszulc, Łódź. Piotrkowska nr. 150. zdw 23 797

Linotypista
potrzebny zaraz. Świadectwa, opis życia, żądania Dziennik „Rozwój", Łódź. nw 2049

Służąca
uczciwa z gotowaniem potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 24 266

Panienka
do krawieczczyzny damskiej potrzebna zaraz. Wierzbiecice 48, parter. zdw 24 267

Biuralistka
początkująca potrzebna. „Fragut", Kozia 21. zdw 24 959

Fryzjer
męski potrzebny. Franciszek, Grunwald, Gwarna 17, zdw 24 868

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. H. Gerber, Wroniecka 4. zdw 24 984

Dziewczynę
do dziecka z gotowaniem poszukuje młode małżeństwo. Zgłoszenia między godz. 18—20 w biurze Związku Urzędników, Skarbowa 12. zdw 24 869

Starsze
dziewczę do dzieci zaraz. Pamiątkowa 8 a, Wilda, front I., prawo. zdw 25 013

Podróżującego
drogerzystę, który odwiedza stale drogerje i apteki w Poznańskiem i na Pomorzu zaraz poszukuję. St. Müller, Laborat. chem. kosmet. Poznań, Wrocławska 15 a. zdw 25 035

Starszego
dobrego korespondenta i bilansistę na wskroś uczciwego z utrzymaniem poszukuje na młyn parowy. Zgłoszenia z dołączeniem referencji i wymagań do Kurjera. zdw 25 040

Starsza
wiejska dzeiwczyna, umiejąca gotować, może się zgłosić zaraz. Restauracja Zameczek, Puszczykowo. zdw 25 026

Dziewczyna
do 2 osób potrzebna. — Adres wskaże Kurjer zdw 25 058

Stenotypistka
pisząca biegle na maszynie „Adler", która zna języki polski i niemiecki, pracowała już w biurze adwokackiem potrzebna od 1 sierpnia Schild, adwokat, Nowa 1. zdw 24 913

Kilka panien
do obsługi gości w charakterze kelnerek mogą się zgłosić po godz. 18 w Restauracji Browaru Okocim na Powszechnej Wystawie Krajowej. zdw 24 962

Lakierników
wykwalifikowanych i samodzielnych do prac przy karoserjach samochodowych przyjmie zaraz Brzeskiauto S. A. Poznań, ul. Dąbrowskiego 29. Pw 3308-27.39

Służąca
uczciwa, czysta do wszystkiego z gotowaniem potrzebna zaraz lub 15. 7. Zgłaszać się Słowackiego 27, parter, lewo od 5—7. zdw 24 744

Potrzebna
posługaczka 2 razy w tygodniu. Zgłoszenia 27 Grudnia 19. I. ptr. lewo. Związek Oficerów Rezerwy zdw 24 719

Szofer
kawaler potrzebny na wieś od 15 lipca, pensja 100 zł i wolne utrzymanie, kopie świadectw nadesłać Brodnicki, Obiecanowo. pow. Damasławek. zdw 24 734

Stróż
z kaucją potrzebny zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 24 728

Uczenica
może się zaraz zgłosić. Fr. Śledziński, skład cukierków Marsz. Focha 99. zdw 25 022

Służąca
do wszelkiej pracy i mycia schodów zaraz potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 25 054

Gospodyni
domu potrzebna do wszystkiego zaraz do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 25 047

Kobieta
do sprzątania kina potrzebna. Ratajczak, plac Nowomiejski 4. zdw 24 937

Fryzjerski
pomocnik biegły potrzebny. Witkowski, plac Działowy 11. zdw 24 948

Poszukujemy
zastępców w województwie Poznańskiem, Pomorskiem na pokupny artykuł. Mała gotówka potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 671

Dobry
piekarz-cukiernik potrzebny zaraz Wskaże Kurjer zdw 24 681

Poszukuję
młynarza od 1 sierpnia 1929 r. z dobrem poleceniem, który może się wykazać zdolnością prowadzenia motoru Deutza na gaz ssący oraz obsługi dynamo. Znajomość przemiału pszenicy obowiązująca Zgłoszenia i warunki przyjmuje Młyn Syrena w Tucholi. Żonaci mają pierwszeństwo. zdw 24 683

Pomocnik
fryzjerski potrzebny od 13. 7. na stałe. C. Lange. Swarzędz. zdw 24 687

Inteligentna panienka
do lekkich prac biurowych potrzebna zaraz „Axela" T. z o. p., Nowa 7. zdw 24 700

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Edmund Szymański. Września. dw 1039

Dziewczynka
do dzieci zaraz potrzebna. Łąkowa 19, IV. zdw 24 830

Chłopcy
do sprzedaży wydawnictw na terenie P. W. K. potrzebni „Par" Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 33 28/9-27,53

Fryzjerka
i uczenica mogą się zgłosić. Rożynek, Wierzbięcice 27. zdw 24 856/7

Szofer
kawaler potrzebny natychmiast, znający dokładnie konstrukcje samochodów Renault. Stanisław Barciszewski, Kowanówko. p. Oborniki. Pw 3325-58,391

Służąca
potrzebna zaraz. Kostańska, Wielkie Garbary 15. rw 5668

Uczeń
rzeźnicki może się zaraz zgłosić. G. Sadowski, mistrz rzeźnicki, Łazarska 34. rw 5669

Książkowa
z dłuższą praktyką, ze znajomością książkowości amerykańskiej potrzebna od 15 7. 29 r Zgłoszenia piśmienne do firmy Karolewski & Pluciński, Poznań, Stary Rynek 6. rw 5670

Krojczyni
szwaczka samodzielna, wprawna w krajaniu fartuchów, kitelków, koszul potrzebna. Marjan Garstecki, Fabryka Fartuchów, Poznań, ul. Kozia 19. rw 5665

Potrzebna
zaraz dziewczynka przychodnia porządnych rodziców na cały dzień do 3-letn. dziecka. Zgłoszenia Goślińska, ul. Langiewicza 2 rw 5656

Uczenica
z branży obuwia potrzebna zaraz. M. Piechowiak, Stary Rynek 12. rw 5654

Czeladnik
krawiecki na duże sztuki tylko pierwszorzędną pracę zaraz potrzebny. J. Pawlak. Masztalarska 8a. zdw 24 820/1

Pomocnik
fryzjerski na stałą posadę potrzebny. Św. Marcin 76. zdw 24 893

Pomocnik
obuwniczy na średnią robotę potrzebny zaraz. Św. Marcin 68. zdw 24 976-7

Chłopak
do posyłek. „Hela", Mostowa 24. zdw 24 900

Pomocnika krawieckiego
na duże sztuki oraz ucznia przyjmie zaraz A. Kornecki, Borek, pow. koźmiński. nw 2058/9

Elewa
z ukończoną szkołą wydziałową i handlową lub maturą przyjmie zaraz poważne przedsiębiorstwo zbożowe. Zgłoszenia piśmienne Kurjer zdw 24 657/8

Woźny-inkasent
potrzebny zaraz z gotówką do 1.000 zł. Oferty Kurjer zdw 25 011/12

Kontokorencista (stka)
potrzebna. Firma Artur Gaede, Poznań, św. Wojciech 28-30. dw 1 045

3 czeladzi garncarskich
mogą się zaraz zgłosić na stałą pracę. St. Fagiewicz, mistrz garncarski, św. Marcin 16-17. zdw 24 923

Ekspedjentki
siły pierwszorzędnej z dłuższą praktyką przyjmie zaraz. Fabryka Wyrobów Mięsnych. K. Przybyła, Poznań, św. Marcin 24. zdw 24 979

Kapelusznik
na stałą posadę może się zgłosić zaraz pod litr. B. nr. 136. zdw 24 989

Ekspedjentki
zdolne z branży kapeluszy potrzebne. F. Stanisz, Poznań, Nowa 2. zdw 24 874

2 chłopcy
do posyłek potrzebni. Lechja, Piekarnia, Chlebowa 1. zdw 24 986

Panienka
uczciwa i ułożona do wyręczania pani domu, opieki nad dziećmi i wszelkich lekkich prac domowych zaraz potrzebna. Plac Wolności 9, II. zdw 24 283

Fryzjerka
dobra siła na 50% może się zaraz zgłosić. L. Radziejewski, Marszałka Focha 2, w gmachu P. K. O zdw 24 804

Uczeń
z ukończoną szkołą wydziałową potrzebny. Drogerja St. Dyczkowski, Św. Marcin 20. zdw 24 945

Służąca
z bardzo dobrem gotowaniem do 3 osób potrzebna. Niegolewskich 24, III. prawo. zdw 24 773

Dziewczyna
do wytwórni cukierków z praktyką potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 24 829

Poszukuję
się natychmiast młodszego biuralisty albo biuralistki do wszelkich prac biurowych. Oferty z odpisem świadectw skierować do skrzynki pocztowej 167, Poznań. zdw 24 725

Powiatowa
Kasa Chorych w Poznaniu poszukuję inteligentnego chłopca do posyłek. Zgłoszenia osobiste w biurze Kasy, przy ul. Wały Kościuszki 3, pokój 22, od godziny 9 zdw 24 723

Potrzebna
młodsza posługaczka na cały dzień. Adres wskaże Kurjer zdw 24 765

Dziewczyna
bez spania potrzebna. Szwajcarska 27, parter prawo. zdw 24 763

Biegły
książkowy do systemu ameryk. książkowości potrzebny na 4—5 dni na prowincję za dobrem wynagrodzeniem. Adres wskaże Kurjer zdw 24 758

Mleczarnia
poszukuje zaraz mleczarza samodzielnego, który żadnej pracy się nie boi. Wolny stół, pensja i prowizja w zyskach ewentualnie dam w komis lub oddzierżawię. Zgłoszenia Sz. Ciesielski, młyn i parowy i mleczarnia, Sieraków dw 1 044

Fryzjerski
pomocnik zaraz potrzebny Kanałowa 3, Łazarz. zdw 24 905

Skromna
dziewczyna do wszystkiego zaraz bez gotowania. Stenalski, Chwaliszewo 9 IV. piętro zdw 24 908

Pielęgniarki
z masażem, poszukuje się zaraz. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 24 911

Poszukujemy
zaraz młodszego, uczciwego pomocnika do obsługi gości w restauracji z pełnym wyszynkiem. Restauracja, Plac Św. Krzyski 3. zdw 25 019

Ekspedjentka
do składu rzeźnickiego może się zgłosić. Niklasiewicz, Wrocławska 37. zdw 25 034

Pomocnik
handlowy, branży kolonjalnej, potrzebny zaraz. Ofetry wraz odpisami świadectw proszę skierować do Kurjera zdw 24 880

Panienkę
do prac domowych przyjmę zaraz. Kłosowska, Wroniecka 19, II. zdw 24 813

Praczka
może się zgłosić. Kłosowska, Wroniecka 19. zdw 24 814

Służąca
potrzebna zaraz. Półwiejska 19, parter, lewo. zdw 24 861

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Andrys, Górna Wilda 95. zdw 24 854

Kierowniczki
do pierwszorzędnej pracowni konfekcji damskiej do większego miasta w Poznańskiem poszukuje. Oferty z podaniem warunków nadsyłać: Leszno, skrzynka pocztowa 74. Pw 3 319-58.388

Pot nóg i pach oraz niemiłą woń usuwa puder i maść „Sudoral Chemergon"

Humor zagraniczny

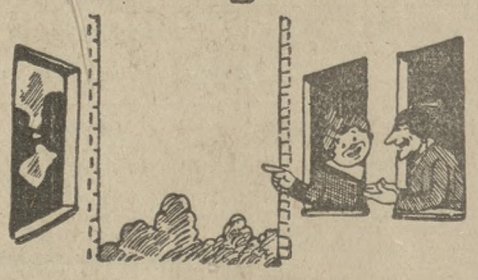

— Pani Janowo? jak się nazywają ci nowożeńcy z naprzeciwka?
— Dowiemy się za parę tygodni — na razie zwią się... „najdroższy skarbie mój"! (Judge N. Jork) S. F.

Przedpłata na lipiec 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.